

Teknikens TVärld

**BILAR
BILAR
BILAR
BILAR
BILAR**

Specialnummer

Med *Flyg*

Nr **5** 1956

8/3-22/3

PRIS 75 ÖRE

I Norge 1:50, Danmark 1:50

SMÅBILSENSATION: NYA RENAULT DAUPHINE

mar

TEKNISKA FRÅGOR

Teknikens Världs experter besvarar endast frågor av allmänt intresse. Insända frågor måste förutom signatur också vara försedda med insändarnas namn och adress. Eftersom antalet inkomna frågor på intet sätt svarar mot det utrymme som står till förfogande, kan det dröja innan frågorna blir behandlade.

Fråga oss om motorcyklar

Fråga: 1) Vilka av dessa motorer tillverkas ännu. a) DKW 98 cm³, b) CZ 125 cm³, c) BSA 125 cm³, d) ILO 98 cm³, e) Terrot 100 cm³? 2) Väger Puchs kraftigaste 150 cm³ under 75 kg? 3) Finns det någon svensk motorfirma som kan tänkas ha reservdelar till en 125 cm³ CZ-motor av den gamla modellen? I så fall vilken? 4) Är Silverpilens topphastighet högre än ILO och Sachs 150 cm³? 5) Finns det f. n. någon dieselmotor för motorcyklar? I så fall vilken? 6) Har Vincent HRD 1000 cm³ största hästkraftantalet av alla standard-maskiner? Sigvard

Svar: 1) CZ 125 cm³, BSA 125 cm³ och Terrot 100 cm³ scootermotor. 2) Nej. 3) Hör efter hos Bilaktiebolaget Imperia, Sveavägen 100, Stockholm eller AB E. Fleron, Malmgatan 4, Malmö. 4) Ja. 5) Såvitt TV vet finns det ingen. 6) Ja.

Fråga: 1) Jag har en JB 150 cm³. Kommer kompressionsförhållandet att höjas till 1:7,5 om jag låter svara av cylinderns överdel 2,1 mm? 2) Är 1:7,5 ett lämpligt värde på denna motors kompressionsförhållande? 3) Kommer höjningen att inverka skadligt på motorns livslängd? 4) Vilket är det högsta kompressionsförhållande som en standardmotor kan köras med, på vanlig handelsbensin? 5) I TV:s test av Monark 77 i nr 18 1952, uppgavs JB-motorns effekt till 6 hk men i »Reparationsteknik för motorcyklar» står det 5,5 hk. Vilket är rätt? 6) I TV:s Julnummer 1953 står i frågespalten: »Går det att sätta in dubbla tändstift på en vanlig 125 cm³ JB-motor?» På detta har TV svarat: »Ja, men den utvunna effekten står inte i relation till mödan.» Hur kommer det sig? Höjs effekten om man sätter dubbla tändstift på en motor? 7) Finns det något hastighetsrekord för 98 cm³? Putrik

Svar: 1) Ja. 2) Standardutförandet med kompressionsförhållandet 1:6,2 är det lämpligaste. 3) Ja, något. 4) Med den nya handelsbensinen som har ett oktantal på 93 kan man köra med kompressionsförhållandet 1:8. 5) 6 hk. 6) Någon praktiskt märkbar effekttökning blir det inte. 7) Världsrekord noteras för motorcyklar med max 100 cm³ slagvolym och i denna klass håller NSU rekordet med 174 km/t.

Fråga: Kan man inte spänna generatorkedjan på en AJS 350 cm³ av 1954 års modell? 16 MS

Svar: Jo, man lossar på skruven som håller generatorns spännband och vrider generatortills önskad spänning på generatorkedjan erhålles. Detta kan man känna med ett finger om man lossar inspektionslocket på transmissionskåpan.

Fråga: 1) När skall NSU:s nya 125 cm³ Superfox börja säljas i Sverige? 2) Vilka data har denna maskin? 3) Anser TV att denna maskin är ett lämpligt trimningsobjekt för TT? 4) Hur skall denna maskin trimmas för att bli en bra TT-maskin? 5) Hur mycket kommer den att kosta? TT-frälst

Svar: 1) NSU Superfox finns redan tillgänglig på svenska marknaden. 2) Encylindrig 125 cm³ fyrtaktsmotor med Ultramax ventilsystem, vilket innebär att man har en enkel överliggande kamaxel som drives av två vevstänger. Slaglängd 58 mm. Cylinderdiameter 52 mm. Kompressionsförhållande ej känt. Toppeffekt 8,8 hk vid 6.500 varv/min. Maximalt vridmoment 1,0 kgm vid ca 5.700 varv/min. Bosch elektriska system med batteritändning. Generator 45 watt. Smörjsystem: Torsump med dubbel kugghjuls-pump och tre oljefilter. Fyrväxlad växellada. Centralram av skalkonstruktion i pressad stålplåt. Framgaffel: Bottenlänks-gaffel med förspända fjädrar och hydrauliska stötdämpare. Fjädringsväg 90 mm. Bakhjuls-fjädring av svängarmstyp med en förspänd central fjäder och en hydraulisk stötdämpare. Fullnavsbromsar med diameter 140 mm. Bromsytta ca 140 cm². Vikt utan bränsle och olja 116 kg. Bensintanken rymd 10,8 liter varav 0,8 liter i reserv. Oljetankens rymd 1,2 liter. Topphastighet med två personer 95 km/t. Normalförföring 2,7 liter/100 km. 3) Motorn är av mycket robust konstruktion, varför den mycket väl tål en ytterligare trimning. Ventilmekanismen har i TT-maskinen NSU Sportmax visat att den är mycket lämplig och tillförlitlig för snabbgående motorer. Tyvärr är maskinen ganska tung men det finns stora möjligheter att banta ner den åtskilliga kilo. 4) NSU-fabriken kommer längre fram att tillhandahålla trimningsanvisningar för intresserade Superfoxägare, varför TV avstår från att söka ge några tips i den vägen. Ni bör i stället vända er till generalagenten Motorfirman Bengt Berg & Co AB, Friggatan 25 A, Göteborg C, för erhållande av upplysningar. 5) 1.915.—

Fråga: Beträffande Rumi Super Sport TT. 1) Fullständiga motorspecifikationer? 2) Hur höga är varvtal och kolvhastighet vid 100 km/t på fjärde växel? 3) Toppfart på samtliga växlar? 4) Hur mycket olja skall det vara i bensinen a) under inkörningen, b) efter inkörningen? 5) Kommer det inte in damm och smut i cylindrarna eftersom förgasarna saknar luftrenare? 6) Hur långt bör maskinen köras in? 7) Vad är priset på ovannämnda maskin? Harald Wall

Svar: 1) 125 cm³ tvåcylindrig tvåtaktsmotor. Slaglängd 45 mm. Cylinderdiameter 42 mm. Kompressionsförhållande 1:7,5. Effekt 9 hk vid 7300 varv/min. Två sf. Dell'Orto-förgasare. Tändning genom svänghjuls-magnet. Elsystemet 6 volt 30 watt. Fyrväxlad växellada sammanbyggd med motorn. Kugghjulstransmission i oljebad. Lamelkoppling monterad på vevaxeln. 2) 6100 varv/min. Kolvmiddelshastighet 9,2 m/sek. 3) Ettan ca 50 km/t, tvåan ca 75

km/t, trean ca 100 km/t och fyran ca 115 km/t. 4) a) 1:10. b) 1:12,5. 5) Det är givetvis tänkbart. Senare modeller är dock försedda med luftrenare. 6) ca 100 mil. 7) 2.340.—

Fråga: Är det sant att Monark Blue Top Fighter modell 1955 har kommit ut med två olika typer på bakhjulsfjädring? Pippi

Svar: Monark Blue Top Fighter tillverkas med två olika typer av bakhjulsfjädringar under 1955. Den ena hade mycket korta svängarmar och fjädringselement av gummi medan den andra hade svängarmsfjädring av konventionell typ med långa svängarmar och hydrauliska stötdämpare.

Fråga: 1) Finns den italienska mopeden Motom 48 att köpa i Sverige? 2) Om inte, kommer den att importeras till Sverige? H-55

Svar: 1) och 2) TV känner inte till någon firma som säljer Motom 48 och av naturliga skäl vet vi inte om någon firma kommer att importera den.

Fråga: Vad skall det vara för storlek på förgasaremunstyckena på en Rumi Super Sport TT och hur skall nälinställningen och flottörinställningen vara? Rumi-ägare

Svar: Innan man börjar prova ut huvudmunstycken måste nivån i flottörhuset ställas in så att den går genom centrum på huvudmunstycket. Super Sport TT finns med två olika förgasartyper bägge av fabrikat Dell'Orto. På den ena, UB 22, finns ingen möjlighet att ändra flottörhusnivån, medan den andra, SSI 22 är försedd med ett höj- och sänkbart flottörhus. Storleken på huvudmunstycket skall vara omkring 110. Man måste dock prova ut de huvudmunstycken som ger den bästa effekten men måste samtidigt akta sig för alltför små munstycken eftersom dessa kan förorsaka motorskador av allvarlig art. Nålarna bör ställas i mittläget medan man provar ut huvudmunstycken och sedan kan man börja prova ut lämpligaste nållägena. Härvid skall man komma ihåg att nålen är bestämmande för bränsle-luft-blandningens proportioner från 1/4 till 3/4-gas. Om den ena cylindern blir varmare än den andra blir det ofta nödvändigt att ge den varmare cylindern en bensinrikare blandning.

Fråga: Får en Messerschmitt föras av en 16 års yngling som har körkort för motorcykel? M S 200

Svar: Nej. Messerschmitt är registrerad som tung motorcykel och får därför endast föras av person som fyllt 18 år och innehar körkort för bil eller motorcykel.

Fråga: Jag har en Horex Regina 400 som jag önskar höja marschhastigheten på, med 10-20 km/t. Kan jag montera ett mindre bakhjulsdrev utan att det inverkar skadligt på motor och kraftöverföring? Har TV en annan lämpligare lösning? Brätt

Svar: Maskinens totala utväxlingsförhållande är 5, 3:1 och detta är ett normalt värde för en maskin av denna storlek. Att minska utväxlingsförhållandet genom att montera på ett bakhjulsdrev med mindre kuggtal medför en avsevärt ökad belastning för motor och kraftöverföring speciellt som Ni önskar en mycket stor fartökning. Den ökade belastningen innebär givetvis även ökad förlitning. Om Ni nödvändigt vill ha en snabbare maskin är värt råd därför att byta maskin.

Teknikens Värld med FLYG

Nr 5 ■ Argång 34 ■ 8 mars 1956

Utgivare Förlagsaktiebolaget Flygning, Sveavägen 53, Stockholm

PRENUMERATIONS-ÅDELNING:

Postadress: Box 3263, Stockholm 3. Telefon: Växel 34 00 80. Postgirokonto 55575.

Prenumeration kan ske direkt hos förlaget genom inbetalning på ovanstående postgirokonto eller via våra lokala ombud. (Se under

Ahlén & Akerlund i telefonkatalogen.) Prenumeration kan även verkställas genom s. k. postabonnemang på närmaste postkontor dock endast vid halvårsskifte.

PRENUMERATIONS-PRIS 1956:

Sverige: Helår 16; halvår 9.—. I Danmark endast helårsabonnemang danska kronor 28.—. Insänd betalningen till Rudolf Fardal, Raadhustpladsen 59, Köpenhamn V. Postg. 316 46. Abonnemanget kan börja när som helst under året.

Meddela adressändringar där prenumerationen verkställs två veckor före flytning.

ANNONSAVDELNING:

Sveavägen 53, Stockholm Va. Tel. 34 00 80

Annonschef: Olle Lindkvist (Även direkt tel. 31 76 45)

Ingemar Engelbretsson (Även direkt tel. 32 81 74)

TV:s VARUMARKNAD och TV:s

RADANNONSER

Lars Sandin. Tel. 34 04 80 eller 30 89 58

Ahlén & Akerlunds Fotogravyranstalt Stockholm 1956

Sveavägen 53, Stockholm Va.

Tel. 34 00 80 (växel)

Förfrågningar: Tel. 32 69 60

Chefredaktör och ansvarig utgivare:

RUNE MELANDER (Äv. direkt 32 82 86)

Andre redaktör: Nils Tengberg (Äv. direkt 34 27 08)

Redaktionssekreterare: Stig Sandelin

Redaktionen ansvarar icke för insända icke beställda manuskript eller bilder. Fri diskussion i våra spalter. För åsikter framförda i signerade artiklar svarar författaren. Eftertryck av text och bilder förbjudes!

Högaktuellt och motor:

TV:s Bilsalong 1956	4
Bommar i trafiken	17
Värens nya vagnar	18
Modell Futura	22
När kolvarna slår runt	24
Röntgen på bilen	26
TV provkör Austin A 90 Westminster	28
Fartfylld test	30
Båt i sikte!	31
Fyra dar vid ratten	32
Gärna liftare	34
Teknisk revy	38
Fiat för flera	45

Teknik:

Fråga oss om teknik	2
---------------------------	---

Flyg:

Flygnytt	45
----------------	----

Hobby:

Lyssna med oss	46
Linhof ser snett	47

Serier:

Biggles på Borneo	42
Flygsoldat 113 Bom	43
Samlarserien: Jaguar XK 140	43

DETTA SPECIALNUMMER

ägnas till allra största delen åt bilar. Teknikens Värld vill bjuda sin bilintresserade läsekrets det bästa och nyaste som för närvarande finns att redovisa i den branschen. Red. hoppas att både bilintresserade och andra skall ha glädje av numret.

Nästa nummer

som utkommer omkring torsdagen den 2 mars, återtar de vanliga proportionerna mellan flyg, motor, populärvetenskap etc. Det blir ett innehållsrikt och intressant nummer som ni inte bör missa!

Omslagsbilden

visar denna gång det allra nyaste i bilväg — Renault Dauphine från Frankrikes största bilindustri. Vagnen har långt innan sin officiella debut provkörts av TV och resultatet av denna testning redovisas på sid. 32-33.

Bensin- och oljeförbrukningen springer i höjden — motorn tappar orken — bilen står för det mesta på verkstad, och bilbudgeten håller inte längre. En renovering blir billigare än många verkstadsbesök. Kontakta därför Motorspecialisten — Er slitna motor blir som ny. Vi förfogar över specialmaskiner som garanterar Er ett 100 %-igt precisionsarbete efter samma fordringar som vid nyttillverkning av motorer och enligt senaste tekniska rön, samt med reservdelar från världens förnämsta leverantörer.

*Renovera motorn — renovera bilekonomin
kontakta Motorrenoveringsspecialisten redan i dag! —*

De ger motorn ny ork.

Garantirenovering från norr till söder:

På varje av oss utförd cylinder-, halv- och helrenovering utfärdas ett Motorrenoveringscertifikat. Detta certifikat är ett intyg på motorns tillstånd samtidigt som det är en garanti på det utförda arbetet.

Örnsköldsvik, AB C. E. M. Häggglunds Bilaffär & Motorverkstad
Östersund, Ivar Jonssons Motorverkstad
Gävle, AB Söderlund & Lindström
Stockholm, AB Dixner & Co.
Linköping, Malte Månsson AB
Nässjö, Malte Månsson AB
Göteborg, AB Carl Larssons Mek. Verkstad
Vänersborg, AB Carl Larssons Mek. Verkstad
Borås, AB Carl Larssons Mek. Verkstad
Malmö, AB Sterner Blomquist

Motor *renoverings-*
specialisterna

— ger nytt liv åt sliten motor

MARINEN

antar sommaren 1956

Aspiranter (Stam och reserv)

för utbildning till
SJÖOFFICER
KUSTARTILLERIOFFICER
MARININTENDENT
MARININGENJÖR

Den svenska marinen är under kraftig teknisk utveckling och står internationellt sett på högsta nivå. För att rätt sköta marinens materiel och de män, som skall handha denna, fordras högt kvalificerad ledarpersonal.

Till CHEFEN FÖR MARINEN, Stockholm 80

Jag är intresserad av utbildning till

Namn: .....

Sänd mig broschyr och ansökningsformulär

Adress: .....

Postadress: .....

ANSÖKNINGSTIDEN UTGÅR 1 APRIL!

TV 5-56

På den svenska bilmarknaden, som räknar sig till världens mest välsorterade, finns att välja mellan 173 olika modeller av 57 olika märken. Till vägledning i denna djungel har Teknikens Värld sammanställt alla dessa bilar i bokstavsordning tillsammans med uppgifter om motorkonstruktion, ungefärlig bränsleförbrukning, mått, vikt, pris, accis, skatt, ungefärlig toppfart samt generalagentens namn och adress. Sammanlagt 3.287 uppgifter!

TV:S BILSALONG 1956

Märke, Modell, Tillverkningsland.	Antal cyl. Typ, Ventil.	Cyl.-diam. x slaglängd mm.	M O T O R			Bränsleförbrukn. lit/mil	Längd x bredd x höjd cm	Tj.-vikt kg	Pris kr	Accis kr	Skatt kr	Toppfart i km/tim.	Generallagent
			Hk/varv/min.	Komp.	Cyl.-volym i cm ³								
ALFA-ROMEO, I. Giulietta Sprint	4 R. TV	74 x 75	65-6.000	8	1.290	0,90	398 x 154 x 132	980	18.070	730	138	160	Bonniers Bilaktiebolag Stockholm.
Giulietta 4-d.	4 R. TV	74 x 75	50-5.200	—	1.290	0,82	399 x 155 x 132	c:a 950	c:a 12.000	740	138	135	
1900 Super Sprint	4 R. TV	84,5 x 88	90-4.800	7,5	1.975	1,05	444 x 160 x 149	1.215	20.225	920	222	160	
1900 Super Sprint	4 R. TV	84,5 x 88	115-5.500	8	1.975	1,20	448 x 161 x 138	1.080	23.500	930	222	190	
AUSTIN, GB. A 30 Seven 2-d.	4 R. TV	58 x 76	30-4.800	7,2	800	0,6	346 x 140 x 150	800	5.595	600	110	103	A. B. Hans Osterman, Stockholm.
A 30 Seven 4-d.	4 R. TV	58 x 76	30-4.800	7,2	800	0,6	346 x 140 x 150	800	5.890	600	110	103	
A 30 Countryman	4 R. TV	58 x 76	30-4.800	7,2	800	0,6	350 x 142 x 150	860	7.060	630	110	103	
A 50 Cambridge.	4 R. TV	73,025 x 89	50-4.400	7,2	1.500	1,0	411 x 155 x 155	1.130	8.725	870	194	120	
A 90 Westminster	4 R. TV	79,4 x 89	85-4.000	7,3	2.639	1,1	433 x 163 x 162	1.410	9.995	1.070	278	145	
Austin-Healey 100	4 R. TV	87,3 x 111,1	91-4.000	7,5	2.660	1,3	385 x 154 x 120	1.100	13.555	840	194	170	
BENTLEY, GB. »S» Saloon	6 R. TS	95 x 114	c:a 170	6,6	4.887	1,5	538 x 190 x 163	2.150	57.000	2.590	474	190	A. B. A. Wiklund, Sthlm.
BMW 501/6 D.	6 R. TV	68 x 96	72-4.500	7	2.077	0,94	473 x 178 x 153	1.410	16.965	1.050	278	145	Förenade Bil A. B.
BMW 501/8	8-V. TV	74 x 75	95-4.800	7	2.580	1,4	473 x 178 x 153	1.480	19.750	1.110	278	160	
BMW 502	8-V. TV	74 x 75	120-4.800	7	2.580	1,5	473 x 178 x 153	1.465	22.225	1.160	278	165	Malmö.
BMW »Isabella»	1. TV	68 x 68	12	6,8	250	0,38	228 x 138 x 133	420	3.885	310	110	85	Wulf & Co, Vänersborg.
BORGWARD, D. Isabella Limousine	4 R. TV	75 x 84,5	60-4.700	6,8	1.493	0,9	435 x 174 x 148	1.080	9.650	820	166	130	
Isabella Combi	4 R. TV	75 x 84,5	60-4.700	6,8	1.493	0,9	439 x 171 x 147	1.180	10.500	880	194	130	
2400 Pullman	6 R. TV	—	100-4.900	—	2.337	1,1	—	—	19.150	1.190	360	160	

General Motors Nordiska A.B. Stockholm.	170 170 170 170	446	2.460	19.700 22.975 21.575 23.975	2.090	571 x 191 x 542 x 203 x 521 x 191 x 542 x 203 x	1,8 1,8 1,8 1,8	215-4.400 248-4.400 248-4.400 248-4.400	8,4 8,4 8,4 8,4	5.230 5.230 5.230 5.230	101,6 x 81,33 101,6 x 81,33 101,6 x 81,33 101,6 x 81,33	8-V. TV 8-V. TV 8-V. TV 8-V. TV	BUICK, USA. Serie 40 Special Serie 50 Super Serie 60 Century Serie 70 Roadmaster. (Priserna avse 4-d. sedanmodell med automatlåda)
General Motors Nordiska A.B. Stockholm	170 170 160	474 502	2.740 3.010	29.450 32.800 41.250	2.190	546 x 203 x 574 x 203 x 598 x 203 x	2,2 2,2 2,2	263-4.400 263-4.400 263-4.400	8 8 8	5.980 5.980 5.980	101,6 x 92,07 101,6 x 92,07 101,6 x 92,07	8-V. TV 8-V. TV 8-V. TV	CADILLAC, USA. Serie 62 Serie 60 Serie 75 Limous. (Priserna inkluderar automatlåda, servostyrning och servobromsar).
General Motors Nordiska A.B. Stockholm.	160 160 160	334	1.210	14.300 14.775 15.875 500	1.620	501 x 188 x 153 501 x 188 x 153 501 x 188 x 153 501 x 188 x 153	1,5 1,5 1,5 1,6	140-4.200 140-4.200 140-4.200 162-4.400	8 8 8 8	3.860 3.860 3.860 4.340	90,49 x 100,01 90,49 x 100,01 90,49 x 100,01 95,25 x 76,2	6 R. TV 6 R. TV 6 R. TV 8-V. TV	CHEVROLET, USA Serie 1503 6-c. Serie 2103 6-c. Serie 2403 6-c. Samtl. m. V-8.
ANA, Nyköping.	165 180 175			23.100 25.550 31.800		560 x 200 x 154 560 x 200 x 154	1,7 1,8 1,8	228-4.400 284-4.600 284-4.600	8,5 9 9	5.424 5.800 5.800	96,8 x 92,2 100 x 92,2 100 x 92,2	8-V. TV 8-V. TV 8-V. TV	CHRYSLER, USA. Windsor New-Yorker Imperial
Automobiles Citroën AB Stockholm	75 75 130 125 125 140			4.975 5.750 880 930 10.645 980 930	580 600 1.190 1.250 1.310 1.200	378 x 148 x 160 378 x 148 x 160 445 x 167 x 152 465 x 180 x 154 485 x 179 x 158 480 x 179 x 147	0,55 0,55 1,0 1,0 1,1 1,0	12-3.500 12-3.500 65-4.300 65-4.300 65-4.300 75-4.500	6,25 6,25 6,8 6,8 6,8 7,5	425 425 1.911 1.911 1.911 1.911	66 x 62 66 x 62 78 x 100 78 x 100 78 x 100 78 x 100	2 B. TV 2 B. TV 4 R. TV 4 R. TV 4 R. TV 4 R. TV	CITROËN, F. Berline 425 B. Berline 425 Autom. 11 Sport D 11 Normale D 11 Familiale, 8-s. DS 19 (nya)
Motorindustri AB, Stockholm.	145 180 180					520 x 189 x 154 520 x 189 x 154 553 x 199 x 154	1,5 1,6 1,7	127-3.600 190-4.400 258-4.400	7,6 8 8,5	3.770 4.500 5.400	82,55 x 117,60 95,25 x 79,50 94,49 x 96,52	6 R. SV 8 V. TV 8 V. TV	DE SOTO, USA. Diplomat, Diplomat Custom. 6, Diplomat, Diplomat Custom. 8, Firellite.
Nordisk Autoimport AB, Stockholm	125 125 115			7.800 8.200 8.665	980 1.025 1.040	425 x 168 x 146 435 x 168 x 146 415 x 153 x 155	0,78 0,78 0,78	38-4.200 38-4.200 38-4.200	6,5 6,5 6,5	896 896 896	71 x 76 71 x 76 71 x 76	3. Tvåt. 3. Tvåt. 3. Tvåt.	D K W, D. Coupe-lim. Coupe-Special Universal stationsvagn
Philipsons Automobil AB, Stockholm	165 170 180			16.250 17.900 18.900				125-3.600 131-3.800 218-4.400	7,6 7,6 8,0	3.770 3.770 5.200	82,6 x 117,6 82,6 x 117,6 92,2 x 96,5	6 R. SV 6 R. SV 8 V. TV	DODGE, USA. Kingsway Six Coronet Six Royal V-8

BYGG EN Superdetaljerad Skalamodell!

SPRIT OF ST. LOUIS

NYHET RYAN N. Y. P. blev genom Charles Lindbergh ett av historiens mest omtalade flygplan. Modellen i skala 1/25 är en nyhet i SUPER-SERIEN* som är strålande rolig och intressant att bygga. Spv. 550 mm. Lgd 335 mm. Pris 5: 50. *Sveriges finaste skalamodeller.

BYGG EN PERFEKT SKALA-MODELL

av Charles Lindberghs berömda flygplan »Spirit of St. Louis».

Trevlig och lättbyggd modell av flygvapnets nattjaktplan. Spv. 428 mm. Pris Kr 6: 50.

Stilig modell av »Hunter» som skall ingå i flygvapnet. Spv. 420 mm. Lgd 568 mm. Pris 6: 95.

Helt ny modell av USA:s moderna jaktplan »Thunderjet». Spv. 434 mm. Lgd 463 mm. Pris 6: 95.

Jättepöpar byggats till elegant modell av världens mest använda trafikplan. Spv. 1.140 mm. Pris Kr 12: 50.

STILIG MODELL av det stora svenska trafikplanet. Spv. 1.120 mm. Pris Kr 12: 50.

»CATALINA» PBY 5 A Mycket detaljrik och ståtlig modell av den berömda amfibien. Spv. 1.267 mm. Pris Kr 14: 50.

MONTERINGSFÄRDIGA FANTASTISKT STILIGA SKALAMODELLER.

NYHET!

HELT AV PLASTIC

COMETS PLASTFÄRGER
Kartong om 7 sort. färger Kr 5: 75
Lösna färger per fl. .... Kr 0: 90
(enligt önskan.)

SABRE 6:50

LANSEN 6:50

Saab J 29 6:50

MiG-15 6:50

DRAKEN 4:75

KATALOG

DEN HITTILS STÖRSTA SPECIALKATALOGEN FÖR MODERNT MODELLFLYG, MOTORER och TILBEHÖR

SVEN E. TRUEDSSON
MODELLFLYGINDUSTRIMALMÖ 9

Sänd mot postförskott:

.... st. Byggsats .....

.... st. Byggsats .....

.... st. Byggsats .....

.... st. Byggsats .....

.... st. Semo Lim ..... å 0: 75

.... TUB PLASTLIM .....

.... st. KATALOG med supplement .....

Namn: .....

Adress: .....

Postadress: ..... TV 5-56

BYT TILL VULCAN

— tändstiftet

med mer än dubbel livslängd*)

*)enl. Biltekniska Provninganstaltens protokoll nr 1100 april 1954

Här ligger hemligheten med en verkligt effektiv tändning

Rekvirera från

STERN-AGENTUREN

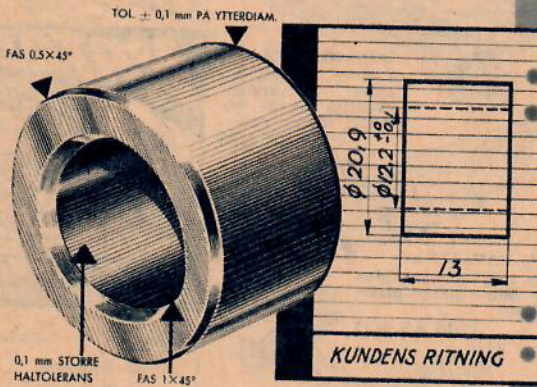
Hornsgatan 67,
Stockholm Sö. Tel. 43 40 19.
eller fr. branchens ledande affärer.
Sänd ....st. tändstift à 4:—
Bilmärke: .....
Arsmodell: .....
Namn: .....
Adress: .....
Postadr.: ..... TV 5-56.

VULCAN utan sidoelektrod är en överlägsen nykonstruktion för alla slags motorer, i synnerhet väl lämpade för 2-taktare.

Byt till VULCAN — det epokgörande tändstiftet!

visar hur man sparar 6000 kr

Bultens Kundtjänst söker anpassa inkommande order för standard och rationella tillverkningsmetoder. Den garanterar att Ni får rätt tillverkning till lägsta pris.

En av våra kunder behövde ett större antal distansringar. Bultens Kundtjänst föreslog efter en undersökning några smärre ändringar, så att detaljen kunde kallstukas.

Med kallstukning sjönk materialåtgången från 5.000 kg till 3.000 kg och tillverkningstiden från 4½ vecka till 3 dagar.

— kunden sparade 6.000 kr.

Gäller det bultartiklar

FRÅGA BULTEN

BULTFABRIKS AB • HALLSTAHAMMAR

M O T O R

Märke, Modell, Tillverkningsland.	Antal cyl. Typ. Ventil.	Cyl.-diam. x slaglängd mm.	Cyl.-volym i cm ³	Komp.	Hk/rev/min.	Bränsleförbrukn. lit/mil	Längd x bredd x höjd cm	Tj.-vikt kg	Pris kr	Accis kr	Skatt kr	Topplart i km/lm.	Generallaget
FIAT, l. 600 Standard	4 R. TV	60 x 56	633	7	21,5-4.600	0,6	321 x 138 x 140	660	5.750	490	110	95	AB Svenska Fiat Stockholm
600 Multipla	4 R. TV	60 x 56	633	7	22-4.600	0,65	353 x 141 x 155	800	6.790	—	110	90	
1100 Standard	4 R. TV	68 x 75	1.089	6,7	36-4.400	0,8	377 x 146 x 148	900	6.950	670	110	115	
1100 De Luxe	4 R. TV	68 x 75	1.089	6,7	36-4.400	0,8	377 x 146 x 148	910	7.950	680	138	115	
1100 T V	4 R. TV	68 x 75	1.089	6,6	50-5.400	0,85	377 x 146 x 148	930	8.550	690	138	135	
1100 Familiare	4 R. TV	68 x 75	1.089	6,7	36-4.400	0,83	374 x 146 x 149	950	8.950	710	138	115	
1100 T V Pinin Farina	4 R. TV	68 x 75	1.089	7,6	50-5.400	0,85	390 x 154 x 131	930	17.200	690	138	150	
1400 A Standard	4 R. TV	82 x 66	1.395	7	50-4.600	1,0	430 x 165 x 137	1.210	9.950	900	222	125	
1400 A Diesel	4 R. TV	82 x 90	1.901	20	40-3.200	0,6	430 x 165 x 159	1.310	11.950	990	250	100	
1400 A Taxi	4 R. TV	82 x 66	1.395	7	50-4.600	1,0	480 x 165 x 159	1.320	14.850	—	—	125	
1900 A Standard	4 R. TV	82 x 90	1.901	7,5	70-4.000	1,05	430 x 165 x 159	1.280	12.800	960	222	135	
1900 A Granluce	4 R. TV	82 x 90	1.901	7,5	70-4.000	1,05	440 x 167 x 152	1.350	16.600	1.010	250	135	
FORD, G.B. Popular	4 R. SV	63,5 x 92,5	1.172	6,16	34-4.000	0,8	384 x 143 x 163	830	4.810	620	110	95	Ford Motor Company, Stockholm.
Anglia 2-d. sedan	4 R. SV	63,5 x 92,5	1.172	7	36-4.400	0,9	384 x 153 x 150	810	6.200	630	110	115	
Anglia Escort	4 R. SV	63,5 x 92,5	1.172	7	36-4.500	0,9	—	—	—	—	—	115	
Prefect 2-d. sedan	4 R. SV	63,5 x 92,5	1.172	7	36-4.400	0,9	384 x 153 x 150	835	6.605	660	110	115	
Prefect Squire	4 R. SV	63,5 x 92,5	1.172	7	36-4.500	0,9	362 x 169 x —	925	—	—	138	115	
Consul	4 R. TV	79,37 x 76,20	1.508	6,8	48-4.000	1,0	418 x 163 x 154	1.150	7.995	870	194	115	
Zephyr	6 R. TV	79,37 x 76,20	2.262	6,8	69-4.000	1,1	436 x 163 x 154	1.240	8.995	940	222	130	
FORD, F. Trianon	8 V. SV	66,06 x 85,72	2.351	7,2	80-4.400	1,2	450 x 175 x 148	1.265	10.175	940	222	145	
Versailles	8 V. SV	66,06 x 85,72	2.351	7,2	80-4.400	1,2	450 x 175 x 148	1.265	10.900	940	222	145	
Régence	8 V. SV	66,06 x 85,72	2.351	7,2	80-4.400	1,2	450 x 175 x 148	1.265	12.020	940	222	145	
FORD, D. Taunus 12 M	4 R. SV	63,5 x 92,5	1.172	6,8	38-4.250	0,8	407 x 158 x 155	940	7.250	690	138	110	
Taunus 15 M	4 R. TV	82 x 70,9	1.498	7	60-4.500	1,0	406 x 158 x 155	970	8.170	720	138	125	
FORD, USA. Mainline 6	6 R. TV	92 x 91,4	3.654	8	137-4.000	1,4	—	—	14.205	1.190	306	150	
Customline 8	8 V. TV	92 x 84	4.457	8,4	176-4.400	1,5	—	—	14.745	1.330	334	160	
Fairline 8	8 V. TV	92 x 84	4.457	8,4	176-4.400	1,5	—	—	—	—	334	160	
Thunderbird	8 V. TV	96,52 x 87,38	5.117	8,4	200-	—	—	—	—	—	—	—	
Mercury Monterey	8 V. TV	101,6 x 92,96	6.030	9	210-4.500	1,5	446 x 175 x 131	—	—	—	—	—	
Lincoln Capri & Premiere	8 V. TV	101,6 x 92,96	6.030	9	285-4.600	—	566 x 203 x 153	—	19.035	1.750	390	170	
Lincoln Continental	8 V. TV	101,6 x 92,96	6.030	9	285-4.600	—	—	—	—	—	—	—	

Ännu vet ingen hur gammal en Volkswagen kan bli

Runt om i världen rullar i dag över 1.000.000 Volkswagen. 10.000-ta's av dem har hittills avverkat 10.000 mil eller mera utan större motorreparationer. Enbart i Sverige finns nära 900 "tiotusenmilare". Direktör Carl Alfredson i Göteborg har kört sin Volkswagen 30.600 mil och jordbrukskonsulent Nils Flycht i Vingåker 27.000 mil. Det finns redan nu svenska Volkswagen-ägare som efter motorbyte – det tar två timmar! – kommit upp till 45.000 mil med samma Volkswagen. Dessa vagnar rullar alltjämt. Ännu vet ingen hur gammal en Volkswagen kan bli!

3 1/2 öre per mil!

Hemligheten bakom Volkswagen-motorns enorma slitstyrka och stryktålighet ligger bl. a. i luftkylningen och den låga medelkolvhastigheten. Lång livslängd och låg bränsleförbrukning – 0.75 l/mil – gör att Volkswagen leder i driftsekonomi. Carl Alfredsons reparationskostnad per mil var 5 öre. Nils Flychts mil-kostnad stannade vid 3,5 öre.

Ett sex-sidigt bilköp!

Att köpa bil är en affär med många sidor. Att köpa Volkswagen är en affär med *sex säkra plus*. Till den 1) överlägsna driftsekonomi kommer 2) lågt inköpspris, 3) perfekt service hos 300 auktoriserade VW-verkstäder runt om i landet efter en fast riktpislista med 532 prissatta arbeten, 4) billiga reservdelar, 5) effektivt utbytessystem som tillförsäkrar Er Volkswagen lång livslängd även sedan t.ex. motorn eller bakaxeln tjänat ut efter tusentals hårda mil. Allt detta ger Er Volkswagen 6) ett så förbluffande högt andrahandsvärde.

Rekord i bilhistoria!

Volkswagenwerk i Wolfsburg har redan satt rekord i europeisk bilhistoria. En miljon vagnar av en och samma modell har tillverkats. Nu är man på väg mot sin andra miljon. Volkswagens sex starka plus vid bilköpet har gjort den till bilen för miljoner runt om i världen. Volkswagen, bilen för miljoner – är också bilen för Er!

Se här varför VW har blivit ännu bättre

1. Ökat passagerarutrymme. Ytterligare 5 cm ökning mellan fram- och baksäte.
2. Ökat bagageutrymme – ca 20%.
3. Ställbara ryggstöd – 3 olika lägen på framsätena ger långfärdskomfort.
4. Eleganta inredning och nya smakfulla färger.
5. Dubbla förkromade avgasrör och ny ljuddämpare ger jämnare och behagligare motorljud.

Nya Volkswagen kostar endast **6.375,-** fritt Hälsingborg

Generalagent:

AB SCANIA-VABIS,
Södertälje

VOLKSWAGEN

– bilen för miljoner –

Tala nu med Er återförsäljare för att få snabb leverans

KOPPLA AV FRÅN BILBEKYMREN

När Ni byter kolringar — och byter till Hastings — gör Ni Er kvitt problemet med dålig kompression, slöa hästkrafter och oljeslöseri. Hastings kolringar — från USA:s ledande tillverkare av serviceringar — stoppar oljepumpning, ger minimalt cylinderslitage och återställer kompressionen. Rådfråga fackmannen.

KOM IHÅG NAMNET:

HASTINGS

Steel-Vent*

ger Er bil flera mil

kolringar

Återförsäljare över hela landet

AB ALLMOTOR

ÖREBRO

Tel. 241 20, 216 00

STOCKHOLM

Tel. 34 23 06, -66

Surbrunnsgatan 13

* finns även förkromade f. extra hård tjänst.

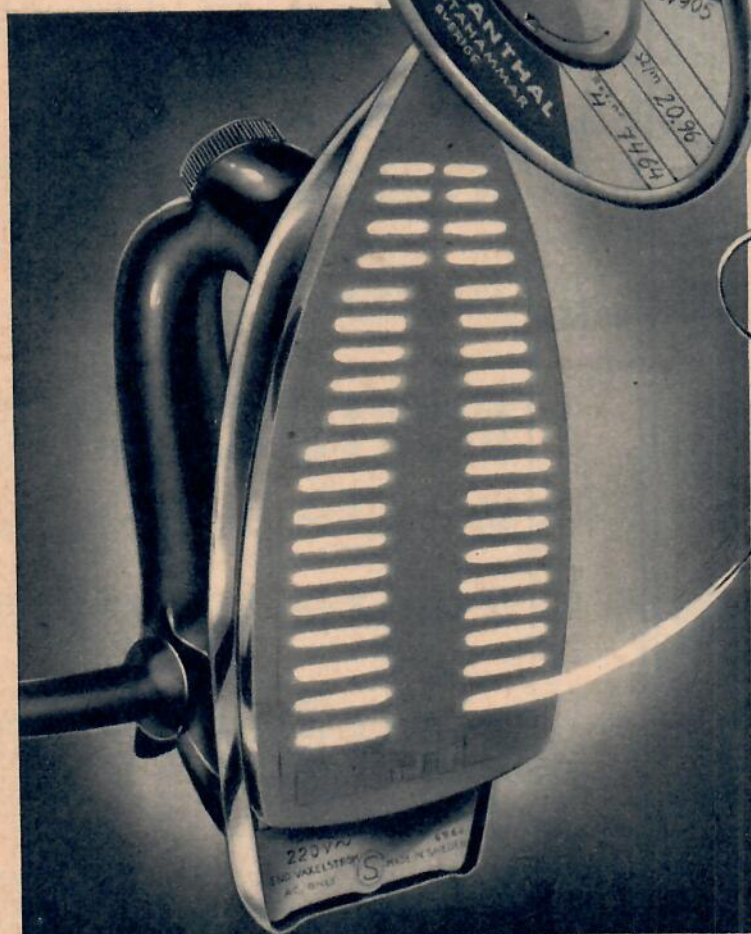
M O T O R

Märke, Modell, Tillverkningsland.	Antal cyl. Typ. Ventils.	Cyl.-diam. x slaglängd mm.	Cyl.-volym i cm ³	Komp.	Hk/varv/min.	Bränsleförbrukn. lit/mil	Längd x bredd x höjd cm	Tj.-vikt kg	Pris kr	Accis kr	Skatt kr	Topplart i km/tim.	Generalagent
GOGGOMOBIL, D. Goggomobil	2. Tvått.	53 x 56	245	—	17-4.800	0,35	290 x 128 x 131	470	4.080	350	110	80	AB. Nordex, Stockholm.
GOLIATH, D. Goliath 1956 »900»	2. Tvått.	84 x 80	900	7,7	40. —	0,67	405 x 163 x 147	—	8.250	—	—	120	ANA, Nyköping.
HILLMAN, GB. Husky	4 R. SV	65 x 95	1.265	6,63	37,5-4.100	0,8	369 x 157 x 155	970	6.590	720	138	105	AB. Ernst Grauers Stockholm
De Luxe	4 R. TV	76,2 x 76,2	1.390	7	47-4.400	0,9	405 x 161 x 155	1.070	7.960	800	166	115	
Hard Top	4 R. TV	76,2 x 76,2	1.390	7	47-4.400	0,9	405 x 161 x 152	1.110	8.865	830	166	115	
Estate Car	4 R. TV	76,2 x 76,2	1.390	7	47-4.400	0,9	416 x 161 x 171	1.120	8.920	840	166	110	
HUDSON & NASH, USA.	6 R. TV	79,38 x 107,95	3.200	7,47	120-4.200	1,0	485 x 181 x 147	c:a 1.385	13.700	—	—	145	Svenska Bij & Traktörimp. och Nordiska Automobil AB, Stockholm.
Rambler Super	6 R. TV	79,38 x 107,95	3.200	7,47	120-4.200	1,0	485 x 181 x 147	—	14.200	—	—	145	
Rambler Custom	6 R. TV	79,38 x 107,95	3.200	7,47	120-4.200	1,0	485 x 181 x 147	—	15.300	—	—	145	
*) Längd med utvändigt reservhjul: 505 cm.													
HUMBER, GB. Hawk MK VI	4 R. TV	81 x 110	2.267	7	75-4.000	1,1	461 x 183 x 165	1.480	10.725	1.110	278	130	AB. Ernst Grauers, Stockholm.
Super Snipe MK V	6 R. TV	88,9 x 111,13	4.138	7,36	130-3.600	1,5	500 x 186 x 167	1.910	15.215	2.030	418	145	
IFA, D. F 9	3 R. Tvått.	70 x 78	900	7	30-3.800	0,85	420 x 150 x 145	970	5.950	720	138	120	Svenska Bij & Traktörimp. och Nordiska Automobil AB, Stockholm.
F 8	2 R. Tvått.	76 x 76	690	5,9	20-3.500	0,7	400 x 148 x 148	880	4.475	640	110	95	
P 70 (plast)	2 R. Tvått.	76 x 76	690	6,8	22-3.600	0,72	374 x 150 x 148	c:a 875	c:a 5.000	—	—	90	
JAGUAR, GB. Mark VII »M»	6 R. TV	83 x 106	3.442	8	190-5.500	1,6	499 x 185 x 160	1.870	19.950	1.900	390	175	Fredlunds Automobil AB, Stockholm.
2,4-lit.	6 R. TV	83 x 76,5	2.483	8	112-5.750	1,4	459 x 170 x 146	—	c:a 16.500	—	—	—	
XK-140 Cabr.	6 R. TV	83 x 106	3.442	8	190-5.500	1,5	447 x 163 x 136	1.400	20.940	1.030	278	210	
XK-140 Coupe	6 R. TV	83 x 106	3.442	8	190-5.500	1,5	447 x 163 x 140	1.450	21.550	1.030	278	210	
XK-140 Drophead	6 R. TV	83 x 106	3.442	8	190-5.500	1,5	447 x 163 x 136	1.450	22.370	1.030	278	210	
LLOYD, D. LP 600	2. TV	77 x 64	596	6,6	24-4.500	0,55	335 x 141 x 140	c:a 650	5.350	460	110	100	Nordiska Automobil AB, Stockholm.
LP 400	2. Tvått.	62 x 64	386	6,85	13-3.750	0,5	345 x 141 x 140	c:a 600	4.850	430	110	75	
MERCEDES-BENZ, D. 180	4 R. SV	75 x 100	1.767	6,7	52-4.000	0,89	446 x 174 x 156	1.220	11.950	910	222	126	Philipsons Automobil AB, Stockholm.
180 D	4 R. SV	75 x 100	1.767	19	40-3.200	0,63	446 x 174 x 156	1.270	13.350	910	222	116	
220 A	6 R. TV	80 x 72,8	2.195	7,6	85-4.800	0,98	471 x 174 x 156	1.370	16.325	1.020	250	160	
300 B	6 R. TV	85 x 88	2.996	7,4	125-4.500	1,25	505 x 183 x 160	1.770	27.090	1.880	390	165	
300 SL	6 R. TV	85 x 88	2.996	8,55	240-6.100	1,2-1,9	452 x 179 x 130	1.295	34.800	1.050	250	260	
190 SL	4 R. TV	85 x 83,6	1.897	8,5	105-5.700	0,86	422 x 174 x 132	1.160	19.460	920	222	175	

KANTHAL

*Det universellt använda
elektriska motstånds-
materialet för
elvärm-
apparater*

KANTHAL har hög el-
hårdighet — högt elektriskt
ledningsmotstånd — hög be-
lastningsförmåga. Dessa egenska-
per möjliggöra framställandet av
effektiva elvärmapparater med
kort uppvärmningstid. Vid behov
av elektriskt motståndsmaterial
rådfråga alltid KANTHAL, spe-
cialfirman inom detta område.
KANTHAL kan leverera det rätta
elektriska motståndsmaterialet för
varje ändamål.

AKTIEBOLAGET

HALLSTAHAMMAR

Fart och flyg över HEINKEL moped

Professor Dr HEINKEL — världens första konstruktör av raket- och reallflyg — står bakom dagens modernaste moped-skapelse.

Kvaliteten avgör valet av moped — jämför själv!

START sker antingen på vanligt sätt med trampning eller också kan mopeden klickas igång, varvid tramporna tjänar som kickpedal. 2-växlad.

INSTICKSAXLAR på bägge hjulen för snabbdemontage. Vid t. ex. punktering behöver drivkedjan inte tagas av. 23" hjul, sinsemellan utbytbara.

HELKAPSLAD KEDJA I OLJEBAD garanterar lång livslängd, underhållsfri kraftöverföring och skyddar mot olja och nedsmutsning av kläder.

SKUMGUMMISADELN tar upp de sista stötarna och ger rätt körkomfort utan sadeltrötthet.

RENA LINJER — den formsköna, helgjutna lättmetallramen gör det lätt och roligt att hålla mopeden ren. Bränslepåfyllningen är lätt åtkomlig.

FJÄDRING — den förnamliga teleskopframgaffeln och svängarmsfjädringen på bakhjulet med teleskopstötdämpare jämnar vägen.

PÅ KÖPET FÅR NI: »MIN MOTORHANDBOK» med garanti- och checkhäfte, 50-sidig illustr. instruktionsbok m. m.

Skicka in kupongen så får Ni veta mer

Insändes till generalagenten:
SVECIA-MOTOR, Sveavägen 129,
Stockholm 19. Tel. 34 07 90.
Sänd mig utan kostnad
HEINKEL-trycksak.

Namn _____
Adress _____
Postadress _____

TV 5-56

Märke. Modell. Tillverkningsland.	MOTOR				Bränsleförbrukn. litj/mil	Längd x bredd x höjd cm	Tj.-vikt kg	Pris kr	Accis kr	Skatt kr	Toppfart i km/tim.	Generallaget
	Antal cyl. Typ. Ventils.	Cyl.-diam. x slaglängd mm.	Cyl.-volym i cm ³	Körförh.								
M.G. GB, MGA Magnetite	4 R. TV 4 R. TV	73 x 89 73 x 89	1.489 1.489	8,3 7,15	68-5.500 60-4.600	396 x 147 x 127 429 x 160 x 147	1.010 1.190	10.500 10.685	750 890	166 194	155 130	Förenade Bil AB, Malmö.
MORRIS, GB, Minor 2-d. Minor 4-d. Oxford II Oxford stationsv. Isi	4 R. TV 4 R. TV 4 R. TV 4 R. TV 6 R. TV	58 x 76 58 x 76 73 x 89 73 x 89 79 x 88,9	800 800 1.489 1.489 2.639	7,2 7,2 7,43 7,43 7,25	30-4.800 30-4.800 51-4.200 51-4.200 86-4.250	376 x 155 x 152 376 x 155 x 152 434 x 165 x 160 434 x 165 x 160 452 x 165 x 162	850 860 1.180 1.250 1.420	6.670 7.080 8.880 9.765 10.300	630 640 880 930 1.060	110 110 119 222 278	100 100 120 115 140	Förenade Bil AB, Malmö.
MOSKVITSCH, SU, Moskvitsch	4 R. SV	67,5 x 75	1.070	6,27	26-4.000	385 x 140 x 156	920	4.985	620	138	100	AB. Gradur, Stockholm.
OLDSMOBILE, USA, Serie 88 Serie Super 88 Serie 98	8 V. TV 8 V. TV 8 V. TV	98,42 x 87,31 98,42 x 87,31 98,42 x 87,31	5.318 5.318 5.318	7,7 7,7 7,7	205-4.400 220-4.400 220-4.400	516 x 199 x — 516 x 199 x 158 539 x 199 x 158	1.950 1.950 —	20.750 — 23.100	2.160 2.160 —	418 418 —	170 170 170	General Motors Nordiska AB, Stockholm.
OPEL, D. Olympia Rekord Kadifän Caravan, stationsv.	4 R. TV 4 R. TV 6 R. TV 4 R. TV	80 x 74 80 x 74 80 x 82 80 x 74	1.488 1.488 2.473 1.488	6,9 6,9 7,1 6,9	52-3.900 52-3.900 82-4.000 52-3.900	421 x 162 x 155 421 x 162 x 155 472 x 176 x 156 426 x 162 x 158	970 980 1.310 —	6.950 7.800 11.200 8.225	720 730 980 780	138 138 250 166	122 122 138 120	General Motors Nordiska AB, Stockholm.
PACKARD, USA, Clipper Custom	8 V. TV	101,6 x 88,9	5.768	9,5	275-4.800	544 x 198 x 157	2.040	27.350	2.330	446	190	AB. A. Wiklunds, Stockholm
PANHARD, F. Panhard-Dyna	2 B. TV	85 x 75	851	7,2	42-5.000	458 x 160 x 142	890	9.690	600	110	130	AB. Motorindustri, Sthlm.
PEUGEOT, F. 203 403	4 R. TV 4 R. TV	75 x 73 80 x 73	1.290 1.468	6,8 7	45-4.900 58-4.900	435 x 161 x 150 447 x 167 x 147	1.050 1.150	8.300 9.850	780 860	166 194	120 130	AB. Gjötvang & Co. Stockholm.
POBEDA, SU, Pobeda	4 R. SV	82 x 100	2.120	6,2	50-3.600	466 x 169 x 164	1.540	9.900	800	306	105	AB. Gradur Stockholm.
PLYMOUTH, USA, Plaza 6 Belvedere 8	6 R. SV 8 V. TV	82,55 x 117,60 92,25 x 79,50	3.770 4.500	7,6 8	127-3.600 190-4.400	517 x 189 x — 517 x 189 x —	1.610 —	13.950 —	1.200 —	334 —	145 165	ANA, Nyköping.
PONTIAC, USA, Serie 27 Chief Serie 28 Star Chief	8 V. TV 8 V. TV	100,07 x 82,55 100,07 x 82,55	5.190 5.190	7,9 7,9	185-4.200 220-4.600	522 x 190 x — 540 x 190 x —	— —	19.950 20.700	— —	— —	165 170	General Motors Nordiska AB, Stockholm.

nya

ESSO EXTRA MOTOR OIL

i guldburken

smörjer bättre

Aldrig förr har en så perfekt smörjolja för

- Alla motorer vid
- Alla motortemperaturer under
- Alla körförhållanden

kunnat erbjudas. Aldrig förr har en så komplett serie av s. k. multigradeoljor funnits.

NYA ESSO EXTRA MOTOR OIL är ännu ett värdefullt bidrag till motorismen från världens ledande oljebolag.

EXTRA SKYDD

Den enastående smörjförmågan i "temp-härdade" NYA ESSO EXTRA MOTOR OIL är en säker garanti för att de rörliga delarna i alla motorer under alla körförhållanden får effektivt skydd mot slitage. Oljan når alla smörjställen i samma ögonblick motorn startar och den ger samma utmärkta smörjning även vid de högsta motortemperaturerna. NYA ESSO EXTRA MOTOR OIL inte bara smörjer bättre — den innehåller också nya medel som effektivt skyddar alla motordetaljer mot korrosion (frätning).

EXTRA EFFEKT

Den bättre smörjningen leder till minskade friktionsförluster som gör det möjligt för alla

motorer att lämna högsta möjliga effekt under alla driftsbetingelser med bättre kompression och större accelerationsförmåga som resultat.

Med NYA ESSO EXTRA MOTOR OIL i motorn bildas inga koksavsettningar, som kan försäkra kraftnedsättande för-tändningar.

EXTRA EKONOMI

Tack vare att NYA ESSO EXTRA MOTOR OIL har samma överträffade smörjförmåga vid alla temperaturer och motorbelastningar, ger den under alla förhållanden minskade friktionsförluster och därmed lägre bensinförbrukning — men också lägre oljeförbrukning. Den nya oljan ger även extra ekonomi på lång sikt därför att den minskar reparationskostnaderna på grund av sin förmåga att motverka slitage.

Byt därför redan idag till NYA ESSO EXTRA MOTOR OIL

Kör in till

familjebilen

DKW

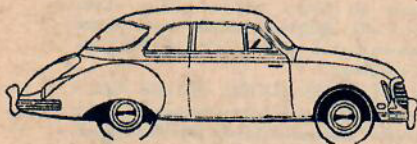
3-6

nu som LIMOUSINE

absolut
komplett

7.800:-

Det betyder att Ni kan få stora DKW till lägre pris! DKW Limousine kostar nämligen inte mer än 7.800 kronor, komplett med värme, kylgardin och luftkonditionering.

Inte mer än... Just det! Därför att DKW Limousine har den nya, stora DKW:s nyheter och förbättringar. Den är således godkänd för 5 personer. Har samma eleganta kaross med stora »frisiktsrutor», en komfortabel och smakfull inredning och ett väl tilltaget bagageutrymme. - Motorn är den berömda 3-cylindriga 38 »hästars» (42 SAE hk) och chassiet den beprövade lādprofilramen med separat hjulupphängning och svängaxel bak. - Kort sagt: DKW Limousine är den rymliga familjebilen till småbilspriset!

Och glöm inte bort en annan sak: I svårt väglag betyder framhjulsdriiften bättre väggrepp och ökad kör-säkerhet...

Generalagent
NORDISK
Autoimport
AKTIEBOLAG

Återförsäljare över hela landet

DKW = Säkerhet

Märke. Modell. Tillverkningsland.	M O T O R					Tj.-vikt kg	Pris kr	Accis kr	Skatt kr	Topplart i km/tim.	Generalagent
	Antal cyl. Typ. Ventil.	Cyl.-diam. x slaglängd mm.	Cyl.-volym i cm ³	HK/rev/min.	Bränsle-förbrukn. lit/mil						
PORSCHE, D. 1600 1600 S Carrera	4 B. TV 4 B. TV 4 B. TV	82,5 x 74 82,5 x 74 85 x 66	1.582 1.582 1.498	7,5 8,5 8,7	60-4.500 75-5.000 100-6.200	c.a 950 c.a 950 c.a 950	15.950 17.475 23.570	— — —	— — —	160 175 200	Scania-Vabis, Södertälje.
RENAULT, F. 4 CV Standard 4 CV Lyx Fregate B. Amiral Fregate m. soltak Fregate Grand Pavois Fregate Domaine sinvagn	4 R. TV 4 R. TV 4 R. TV 4 R. TV 4 R. TV 4 R. TV	54,5 x 80 54,5 x 80 88 x 88 88 x 88 88 x 88 88 x 88	747 747 2.141 2.141 2.141 2.141	7,25 7,25 7 7 7 7	21-4.500 21-4.500 77-4.000 77-4.000 77-4.000 77-4.000	650 670 1.390 1.410 1.390 —	4.865 5.640 10.250 10.410 10.410 10.990	500 500 1.040 278 250 —	110 110 250 278 250 —	110 110 135 135 135 —	Fredlunds Automobil AB, Stockholm.
RILEY, GB. 2 1/2-lit. Pathfinder	4 R. TV	80,5 x 120	2.443	7,25	110-4.400	1.620	14.145	1.210	334	160	Förenade Bil AB, Malmö.
ROLLS ROYCE, GB. Silver Cloud	6 R. TS	93 x 114	4.887	6,6	c.a 170- —	2.150	58.500	2.590	474	170	AB. A. Wiklunds, Stockholm.
ROVER, GB. 75 90 Land Rover 86 9-s. sinvagn	6 R. TS 6 R. TS 6 R. TS	73 x 88,9 73 x 105 77,8 x 105	2.230 2.638 1.997	7,2 7,5 6,8	80-4.500 93-4.500 52-4.000	1.560 1.590 1.560	13.560 15.500 16.700	1.170 1.190 1.170	306 306 306	140 150 100	AB. A. Wiklunds, Stockholm.
SAAB, S. 92 B 93	2. Tvät. 3. Tvät.	80 x 76 66 x 73	764 748	6,6 7,3	28-4.000 38-5.000	880 890	6.700 7.500	660 660	110 110	110 120	Philipsens Automobil AB, Stockholm.
SIMCA, F. De Luxe Aronde	4 R. TV	74 x 75	1.290	6,8	48-4.800	980	8.300	730	138	125	ANA, Nyköping.
SINGER, GB. Hunter	4 R. TV	73 x 89,4	1.497	7,2	48-4.200	1.330	10.975	990	250	120	AB. Motorindustri, Sthlm.
SKODA, CS. 440	4 R. TV	68 x 75	1.089	7	45-4.200	990	6.450	740	138	115	Nordiska Automobil AB, Stockholm.
STANDARD, GB. Vanguard III 10	4 R. TV 4 R. TV	85 x 92 63 x 76	2.088 948	7,5 7	69-4.200 33-4.500	— c.a 810	10.275 6.400	— 630	— 110	130 110	ANA, Nyköping.
STUDEBAKER, USA. Champion Commander President Golden Hawk	6 R. SV 8 V. TV 8 V. TV 8 V. TV	— — — —	3.030 4.250 4.750 5.800	— 8,3 9,5	101-4.000 170- 210-4.500 275-4.600	— — — —	16.000 17.015 — 27.315	— — — —	— — — —	150 165 170 190	Gjeshvæg & Co. AB, Stockholm.

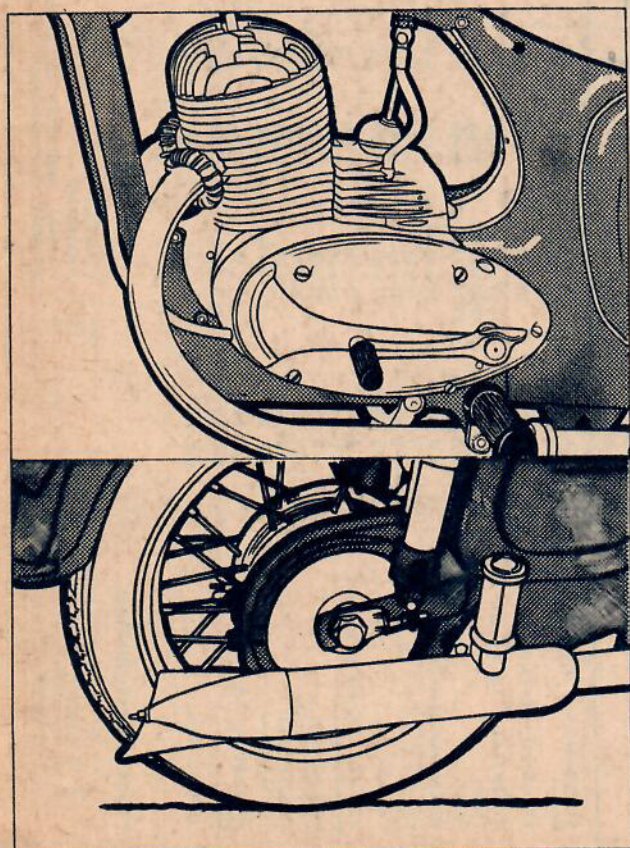

**Nu
kommer**

JAWAIČZ 1956 med gratis service

Med varje JAWA/CZ följer garanti-
kort och kuponghäfte för gratis ser-
vice under inkörningstiden.

TEKNISKT FÖRE SIN TID

- Strömlinjeexteriör. • Inbyggt bakparti, inkapslad bakkedja.
- Motor och växellåda i block, som ansluter till strömlinjen.
- Inbyggd förgasare. • Dubbla avgasrör. • Inbyggd generator.
- Gemensam start- och växelspak. • Svängarmsfjädring med hydrauliska stötdämpare. • Lätt avtagbara, sinsemellan utbytbara hjul. • Fullnavsbroms. • Automatisk koppling.

Generalagent: AB E. FLERON

Malmgatan 4-8 • Malmö • Tel. 723 85
Stockholm: Kommendörsgatan 14. Tel. 63 01 75
Göteborg: Friggagatan 3. Tel. 15 09 04, 15 25 60

Ge Ert bil- och traktorbatteri längre liv

Spar tid och pengar -

Ladda Ert batteri själv!

Kr 146:-

Med ampèremeter tillägg Kr 19:-

Ett års fabriksgaranti

Ett urladdat batteri är till stort besvär och drar med sig dryga utgifter. Det blir också lätt fördärvat om det inte snart laddas upp.

Med en Standard likriktare för batteriladdning kan Ni själv ladda Edra batterier och hålla dem i topptrim. En laddning kostar mindre än 10 öre.

Standard likriktare är liten, behändig och mycket effektiv. Den kopplas till vanligt vägguttag utan extra montering. Passar såväl 6 som 12 V batterier och till alla normalt förekommande nätspänningar. Levereras komplett med anslutningsladd och stickpropp.

Tack vare det fördelaktiga priset spar Ni på kort tid in utgiften för anskaffningen. Beställ den på nedanstående kupong från

AB Standard Radiofabrik

Johannesfredsvägen 9-11, BROMMA
Telefon: Stockholm 25 29 00 · Telex: 11 65

Härmed beställas ..... st. Standard likriktare för batteriladdning, pris kr. 146:- pr st. .... st. Ampèremeter till d:o, pris kr. 19:- pr st. Likvid insättes samtidigt på postgiro 15 67 23.

Sändes mot postförskott/järnvägsefterkrav (stryk det som ej önskas).
Namn: .....
Adress: .....
Post- eller järnvägsstation: ..... (Var god texta)

TV 5-56

Ny katalog nr 63
GRATIS
Skriv idag!

Sportartiklar fiskedon och en massa utrustning för friluftsfolk. Köpes fördelaktigast från oss. Alltid med senaste nytt.

Namn .....
Adress .....

TV 5-56

BRÖDERNA TYSKLIND AB INSJÖN

IDEALSTÖVEL

s. k. Chaufförstöver tillv. av slätt »Grönlandsläder» i svart el. brun färg. C:a 30-32 cm höga skaft, ofodrade. Dubbelsydda kraftiga bottnar med mellansula av läder, silts. av 9 mm »Cellgummi». En extra lätt o. slitstark sko, finnes i två vider, normal o. extra vidd. Populär o. prisbillig.

i storl. 40-47
Kroner 48:50
2 par franko.

Högre skaft mot extra tillägg.

Fra Fors Skomakeri & Skoaffär
Tel. 270 14 · Malungsfors

M O T O R

Märka. Modell. Tillverkningsland.	Antal cyl. Typ. Ventil.	Cyl.-diam. x slaglängd mm.	Cyl.-volym i cm ³	Komp.	Hk/varv/min.	Bränsleförbrukn. lit/mil	Längd x bredd x höjd cm	Tj.-vikt kg	Pris kr	Accis kr	Skatt kr	Toppfart i km/tim.	Generallagent
SUNBEAM, GB, MK III Saloon Rapier	4 R. TV	81 x 110	2,267	7,5	85,5-4,400	1,2	426 x 158 x 154	c:a 1,450	12,780	1,080	250	140	AB, Ernst Grauers Stockholm.
TRIUMPH, GB, TR 3	4 R. TV	76,2 x 76,2	1,390	8	62-5,000	1,0	407 x 154 x 147	1,200	12,500	900	194	145	ANA, Nyköping.
VAUXHALL, GB, Wyvern Velox Cresta	4 R. TV	83 x 92	1,991	8,5	95-4,800	1,0	384 x 141 x 127	1,050	11,400	750	166	170	General Motors Nordiska AB, Stockholm.
VOLKSWAGEN, D, Lim. Cabr.	4 R. TV	79,37 x 76,20	1,507	6,5	45,5-4,000	1,0	433 x 169 x 156	1,150	8,450	870	166	115	AB, Scania-Vabis, Södertälje.
VOLVO, S, Pv 444 K Standard	6 R. TV	79,37 x 76,20	2,262	7,3	67,5-4,000	1,1	437 x 169 x 156	1,230	9,575	910	222	130	AB, Volvo, Göteborg.
PV 444 Export	6 R. TV	79,37 x 76,20	2,262	7,3	67,5-4,000	1,1	437 x 169 x 156	1,230	10,675	920	222	130	
PV 445 Duett DH	4 B. TV	77 x 64	1,192	6,6	30,3-400	0,75	407 x 154 x 150	800	6,375	600	110	110	
PV Sport-plast	4 B. TV	77 x 64	1,192	6,6	30,3-400	0,75	407 x 154 x 150	800	6,680	600	110	110	
PV 831 Droska	4 B. TV	77 x 64	1,192	6,6	30,3-400	0,75	407 x 154 x 150	860	8,560	650	110	110	
WOLSELEY, GB, 4/44 6/90	4 B. TV	77 x 64	1,192	6,6	30,3-400	0,75	414 x 163 x 132	850	10,675	630	110	115	
ZIM, SU, Zim.	4 R. TV	75 x 80	1,420	7,3	51-4,500	0,9	450 x 158 x 156	1,040	8,700	790	166	120	
	4 R. TV	75 x 80	1,420	7,3	51-4,500	0,9	450 x 158 x 156	1,040	9,200	780	166	120	
	4 R. TV	75 x 80	1,420	7,3	51-4,500	0,9	450 x 158 x 156	c:a 900	7,475	740	138	120	
	4 R. TV	75 x 80	1,420	7,3	51-4,500	0,9	440 x 160 x 168	1,140	9,710	760	210	110	
	6 R. SV	84,14 x 110	3,670	6,5	90-3,600	0,95	422 x 157 x 134	920	19,500	—	138*	155	
	4 R. TV	66,5 x 90	1,250	7,3	46-4,800	1,0	439 x 155 x 152	1,300	9,990	900	222	120	AB, Förenade Bil, Malmö.
	6 R. TV	79,3 x 88,9	2,639	7,3	95-4,500	1,4	478 x 170 x 158	1,600	12,345	1,200	334	145	
	6 R. TV	82 x 110	3,480	6,7	90-3,600	1,55	553 x 190 x 166	2,080	18,900	2,460	446	130	AB, Gradur, Stockholm.

I = Italien
S = Sverige
SU = Sovjet
USA = Amerika

CS = Tjeckoslovakien
D = Tyskland
F = Frankrike
GB = Storbritannien

SV = sidventiler
TV = toppventiler
TS = halvtopp, toppventiler för insugning och sidventiler för utblåsning

TECKENFÖRKLARINGAR:

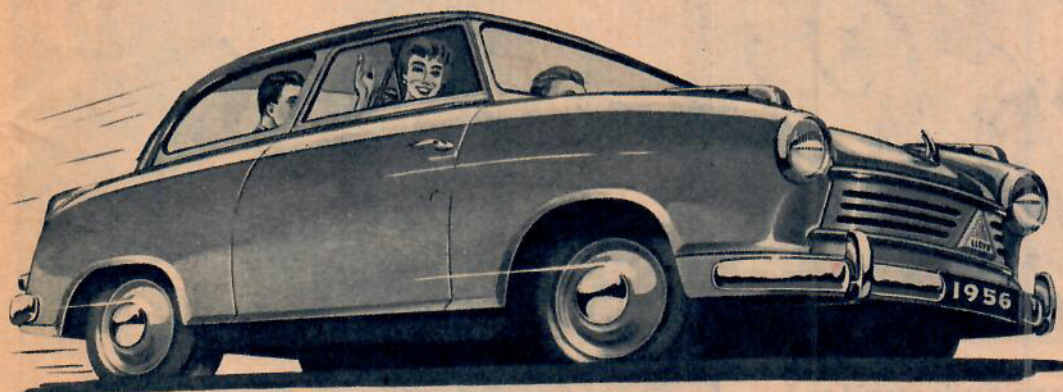
R = rak motor med cylindrarna i rad.
V = cylindrarna i V-form
B = boxermotor med cylindrarna parvis motliggande

Nordiska Automobil AB presenterar
"två stora" i småvagnsklassen

SEX MODELLER MED 2-TAKTS ELLER 4-TAKTS MOTOR EFTER KÖPARENS VAL

- ★ Luftkyld
- ★ Framhjuldriven
- ★ 4- resp. 6-sitsig kaross
- ★ Överliggande framaxel
- ★ Värme
- ★ Defroster
- ★ Lägsta skatt
- ★ Lägsta accis
- ★ Rekordbillig i drift
- ★ Rekordbillig i underhåll
— utbytesmotor fr. 280:—
- ★ Toppar över 100 km/tim.
- ★ Västtysk kvalitet i varje bit.

Priser från Kr **4.850:—** fritt Stockholm, Göteborg och Malmö.

SKODA STARK • RYMLIG • FORMSKÖN

Vagnen som bländat expertisen: Snabb, bränslesnål — bekväm, lätt att köra — och så fulländat vacker. En fullödig representant för 60-årig förnämlig biltradition.

- ★ 4-takts, 4-cyl. robust motor, 45 hkr
- ★ fyrväxlad — tvåan, trean, fyran synkroniserade
- ★ Toppfart: 115 km
- ★ Panoramasikt runt om
- ★ Fram- och bakrutorna utbytbara med varann — praktiskt om Ni får ett stenscott

Nya SKODA f-l-y-t-e-r fram på vägarna — accelererar blixtnabbt — smidig i trafiken.

Nya SKODA kostar **6.850:—** fritt Stockholm, Göteborg och Malmö. Inklusive värme, defroster.

Generalagent:

NORDISKA AUTOMOBIL AB

Pressvisning av SAAB-93. Ett imponerande uppbåd av dags- och fackpressens bilbitna journalister tog intresserat del av alla Saabs nyheter. Den uppskurna 93:an, som just nu roterar landet runt och kommer till Stockholm igen på Bil-salongen i mars, avslöjade villigt alla sina hemligheter. T. Ekstedt (ovan) intresserade sig särskilt för den nya fjäderingen. Motors expertteam (t.h.), Gösta Holmström och Lennart Öjesten, studerar med intresse den 3-cylindriga motorn och alla de andra nyheter som nya Saab blygsamt döljer under huven.

Pressen prisar NYA SAAB

— första nya svenska bilen på 6 år

Teknik för Alla. "93:an anknyter fördelaktigt till 92:ans bästa egenskaper — och Saabs grundprincip att bygga en liten kvalitetsvagn med en säkerhetskaross ändras ingenting på." "Det nya tillskottet i SAAB-familjen visar till det yttre inga större förändringar, men till det inre är det en helt ny bil på toppen av utvecklingen med massor av tekniska finesser."

Motor — Gösta Holmström: "Det första vi märker är att växlingen blivit lättare. — Nu kan man efter lite vana växla ned helt även till ettan utan urtramp. Och ettan går att lägga in, även i fart."

"Saab stannar mjukt och behagligt utan nigg och kuta runt." "...så fort man börjar köra, blir det tyst inuti vagnen."

Fart — Eric H. Arnell: "Vi hade färdats genom landet i rykande snöstorm, där vägarna på sina ställen varit nära nog blockerade av meterhöga snödrivor, där mildtals vägbanan sett ut som den mest välspolade kana som tänkas kan, och där andra mil mer liknat bottenlösa träsk än en svensk rikshuvudväg. — Men det lilla "Bergtrollet" Saab-93 hade krafsat sig fram på ett sådant sätt att vi varje sekund av resans 7,5 aktiva körtimmar hade upplevt en glädjestund."

Motor — Bertil Björkman: "Riktigast vore att kräva vindru-testolpar som är smalare än genomsnittsmänniskans pupill-avstånd. — (Det går faktiskt att göra solida karosserier med smäckra stolpar, svenska SAAB och nya Citroën ger jämte vissa dyra brittiska vagnar exempel på den saken."

"Cadillac, Mercedes-Benz och Saab-93 har särskilda imsprutor för framdörrarnas rutor, eftersträvansvärda exempel för andra bilfabriker!"

Motorföreläsaren: "Den nya svenska fronten — är vacker och kraftfull, en av formgivaren Sasons verkligt lyckade detaljer, anser vi."

"...ny värmeanläggning av förnämlig kapacitet."

Motorbranschen: "...god acceleration och effektiv bromsförmåga — utan lyftning av bakvagnen — samt en förvånansvärt tyst gång."

Svenska Dagbladet — Chevalier: "Efter den lyckade provkörningen hade man bara en sak att anmärka på — att man ska behöva vänta till näret, när leveranserna kommer igång." (Obs. — skrivet i december — nu är det nya året och den nya Saaben här!)

Några av nyheterna: Ny 3-cyl. motor, som ger 38 hk. Ny luftkonditionerad värme med extra stort, avgassäkert friskluftsintag. Från förarplatsen läsbart frihjul. Nykonstruerad fjädring. Ny styrning med väl avvägd understyrning, som medför enastående vägegenskaper. Slanglösa däck. 12-volts el-system med lättare start vid kallt väder.

FILIALER,
ÅTERFÖRSÄLJARE
OCH SERVICE-
VERKSTÄDER ÖVER
HELA LANDET

— svensk bil med flygkvalitet

Den erfarna motorjournalisten Nils Stille är välkänd för Teknikens Världs läsekrets och återkommer här med några synpunkter på våra järnvägs korsningar. Säkerhetsanordningar uppsätts visserligen i allt snabbare takt, men ännu återstår mycket innan bilismens berättigade krav är någotsånär uppfyllda, anser han.

BOMMAR I TRAFIKEN

På svenska vägar finns c:a 35.000 korsningar med järnvägar och endast 4.000—5.000 av dessa är försedda med säkerhetsanordningar av något slag. Inför den ständigt växande trafikintensiteten på våra landsvägar framstår det förhållandet som långt ifrån tillfredsställande. Mycket måste till innan bilisterna, som vid alla olyckor i järnvägs korsningar drabbas hårdast kan känna sig någorlunda säkra.

Statistiken visar lyckligtvis en tydlig tendens till bättre förhållanden. Under fjolåret dödades vid järnvägs korsningar 42 personer. Det är en hemsk siffra, men det dystra intrycket mildras något av uppgiften att dödsolyckornas antal under 1954 var 60, och att den totala olyckssiffran i korsningarna sjunkit med mer än 10 procent. Man kan dessutom hoppas att olyckssiffrorna fortsätter att sjunka när SJ nu i någorlunda snabb takt sätter upp säkerhetsanordningar vid tidigare oskyddade korsningar. Man vill också hoppas att takten i det arbetet ytterligare ökas. Skrämmande mycket återstår ännu att göra.

Inför de väldiga summor som krävs för sisyfosarbetet att förse 30.000 oskyddade korsningar med säkerhetsanordningar — många fordrar korsningar i skilda plan — förstår man lätt SJ:s uppfattning, att järnvägen inte ensam kan bära kostnaden, utan att bilskattemedel måste utnyttjas. Vad som är svårare att förstå är SJ:s attityd och åtgärder efter inträffade olyckor.

När en rälsbuss strax söder om Norrköping på hösten 1953 rammade en personbil dödades samtliga fem i bilen. Järnvägsledningen erkände tydligen inför sig själv skyddsåtgärdernas ineffektivitet men utåt ställde man sig inte bara oskyldig utan stämde rentav bilägaren på ersättning för rälsbussens skador. Fallet är fortfarande aktuellt genom att målet ännu inte är slutfört.

SJ:s uppträdande i detta fall är dock inget mot åtgärderna mot bilisten Karl Otto Viktorsson. I augusti i fjol blev han med tre barn i sin bil påkörd av tåget på väg 944 intill Väderstad. Bommar fanns men hade inte fällt vid tågets ankomst. Likafullt gör man hr

Viktorsson ansvarig för olyckan! Även när bommarna inte fällt var det hans skyldighet att förvisa sig om att passagen var fri, anser SJ — och är troligen ensam om en sådan uppfattning.

Som en liten ljusning skymtar även här järnvägsledningens dåliga samvete. Efter olyckan röjde man vid olycksplatsen för att genom bättre sikt ge bilförarna i framtiden möjlighet att lättare observera tåg som fortsätter mot sina röda stoppsignaler, vilka är till för att meddela att något fel föreligger med bommarna.

Det mest skrämmande i hela Väderstads-fallet är ett yttrande från järnvägsmannahåll: »Även om lokföraren observerat den röda varningssignalen hade det kanske ändå inte gått att stoppa tåget!»

Är alla SJ:s varnings- och stoppsignaler lika bedrägliga? Hur många av de röda stoppsignalerna är ineffektiva?

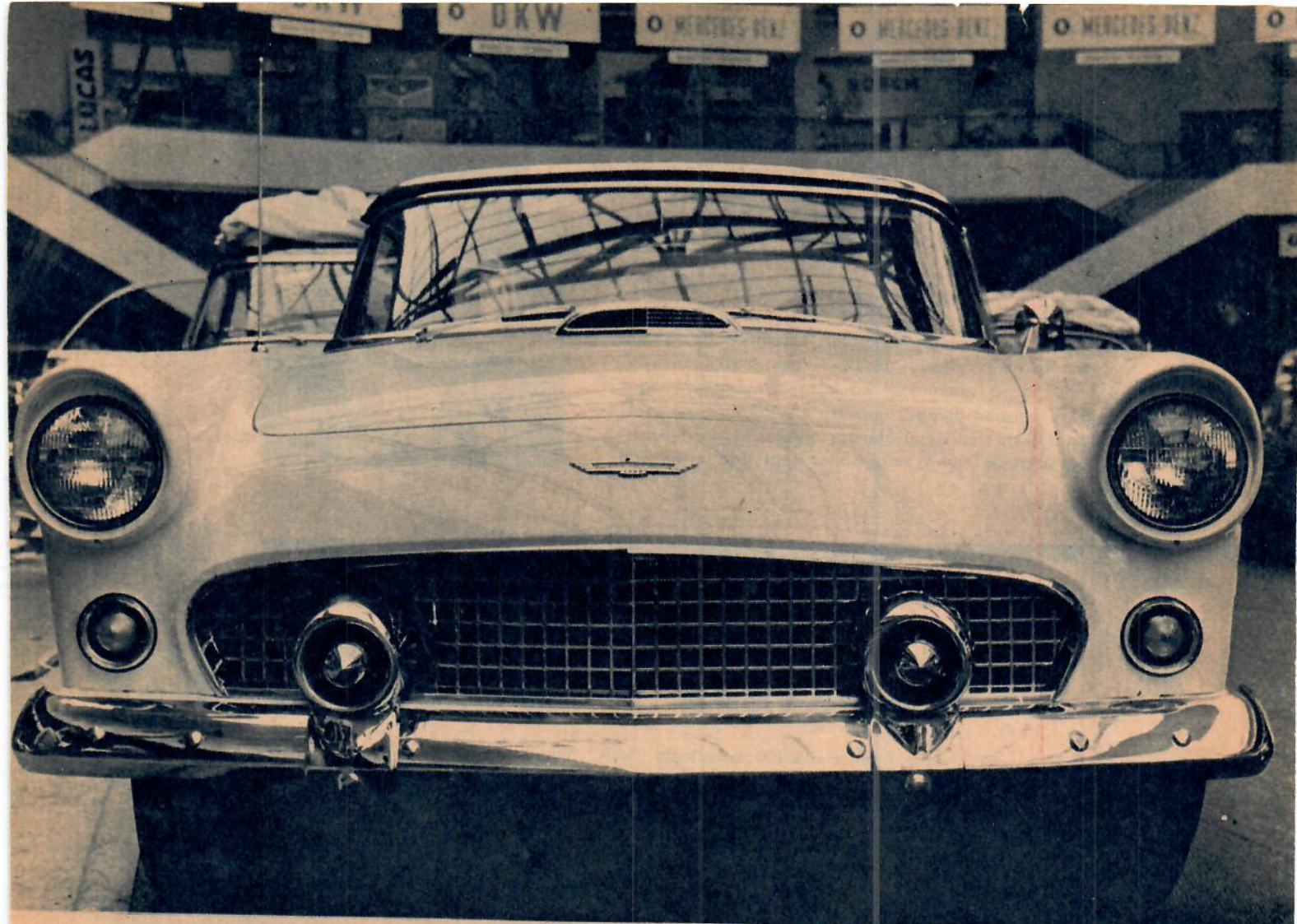
Man kan inte komma ifrån att ett framrusande tåg är svårt att stoppa. Den normala bromssträckan för ett snälltåg med 600 tons vikt och 90 km hastighet (siffror man måste räkna med) är hela 700 m trots tryckluftbromsar av högsta kvalitet. Ännu längre blir bromssträckan givetvis i regndis eller nedförslut. I korsningen vid Gumböle där en buss påkördes i november 1955 är tågets normala hastighet 60 km/t. Enligt de prov som efteråt utfördes slogs bromsarna där till först 50 meter före korsningen.

När bromssträckorna är onormala och förarens reaktionstid måste adderas, borde väl de röda ljusen (om de över huvud anbringas) dras längre bort från vägkorsningen. I vissa fall sker fällningen av bommarna genom automatisk påverkan av det annalkande tåget, och man invänder från SJ att om denna sker så långt före korsningen att betryggande distans skall kunna beredas för stoppljuset, så tvingas landsvägstrafiken till lång väntetid.

Vi tror inte på detta motskäl. Ett tåg i 90 km:s fart tillryggalägger dock tre km på två minuter.

Nils Stille

Detta är historien om en bilfront: extrema Ford Thunderbird (på bilden ovan) har fått låna sitt ansikte till den europeiska släktingen t. h.

Gå på bilsalongen med TV:

VÅRENS NYA VAGNAR VÄL VÄRDA EN MÄSSA!

AV NILS TENGBERG Foto: Jan-Eric Bärman

För att underlätta mässvandringen för er som tänker besöka Stockholms Bilsalong har Teknikens Värld gjort en exposé

över de modeller och finesser som ni bör ta en särskilt noggrann titt på. Här får ni bilnyheterna bekvämt serverade...

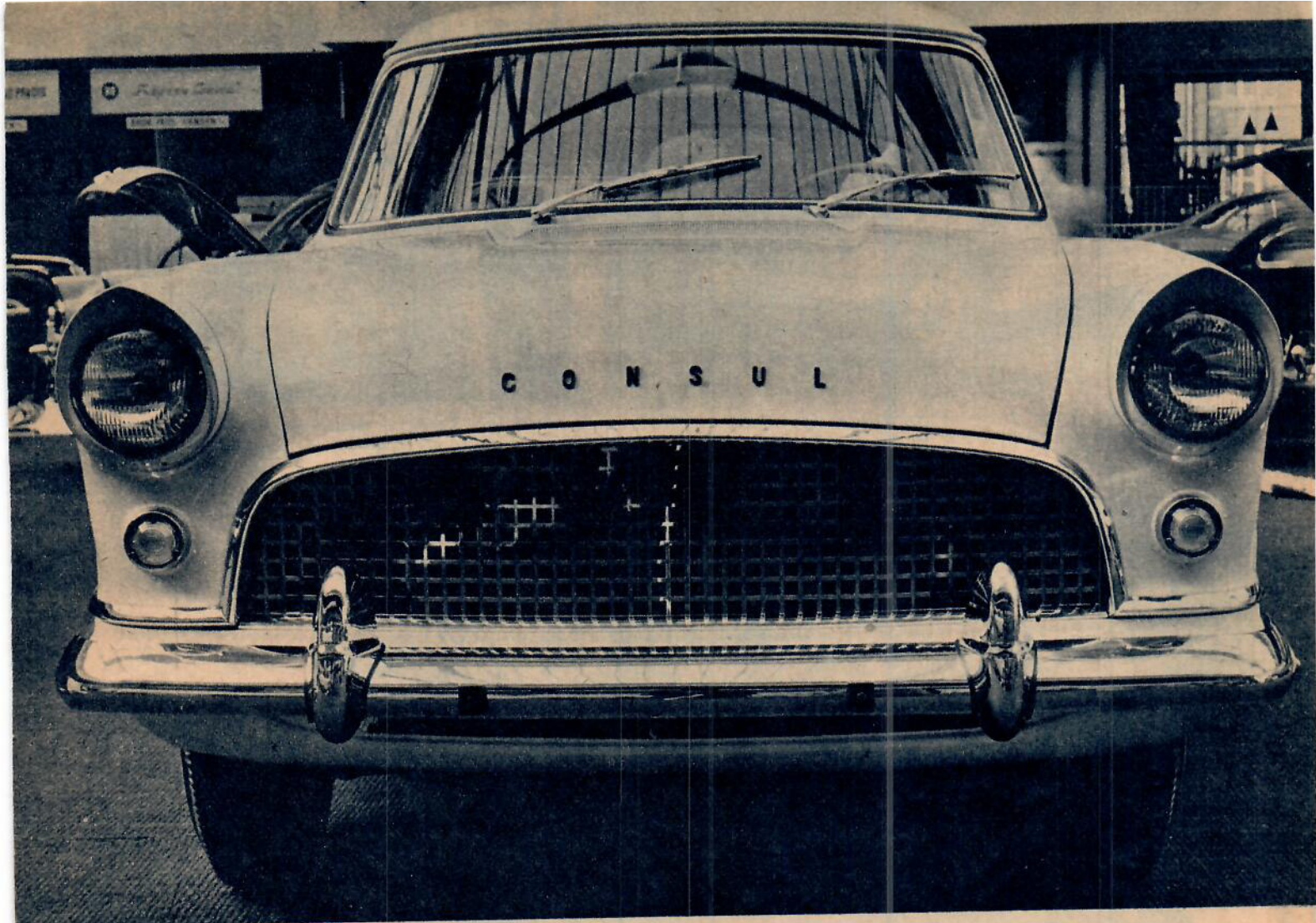
Vad skall vi titta på i Bilsalongens myller av bilar?
TV rekommenderar:

TITTA PÅ de nya mellanfordarna, Consul, Zephyr och Zodiac. De ser vid en första anblick ut som Opel Kapitän, men går man in för en detaljgranskning finner man välkända Forddrag, bl. a. från Thunderbird. Karossen har blivit 15 cm längre och tre cm bredare än på de gamla modellerna och ger numera plats åt sex personer. Consul har fått en 1,7 liters motor på 59 hk vid 4.200 v/min och 12,72 kgm vid 2.300 v/min. Zephyr och Zodiac har sexcylindriga motorer på 2,55 liter. Bromsad effekt: 86 hk vid 4.200, vridmoment 18,8 kgm vid 2.000 motor-

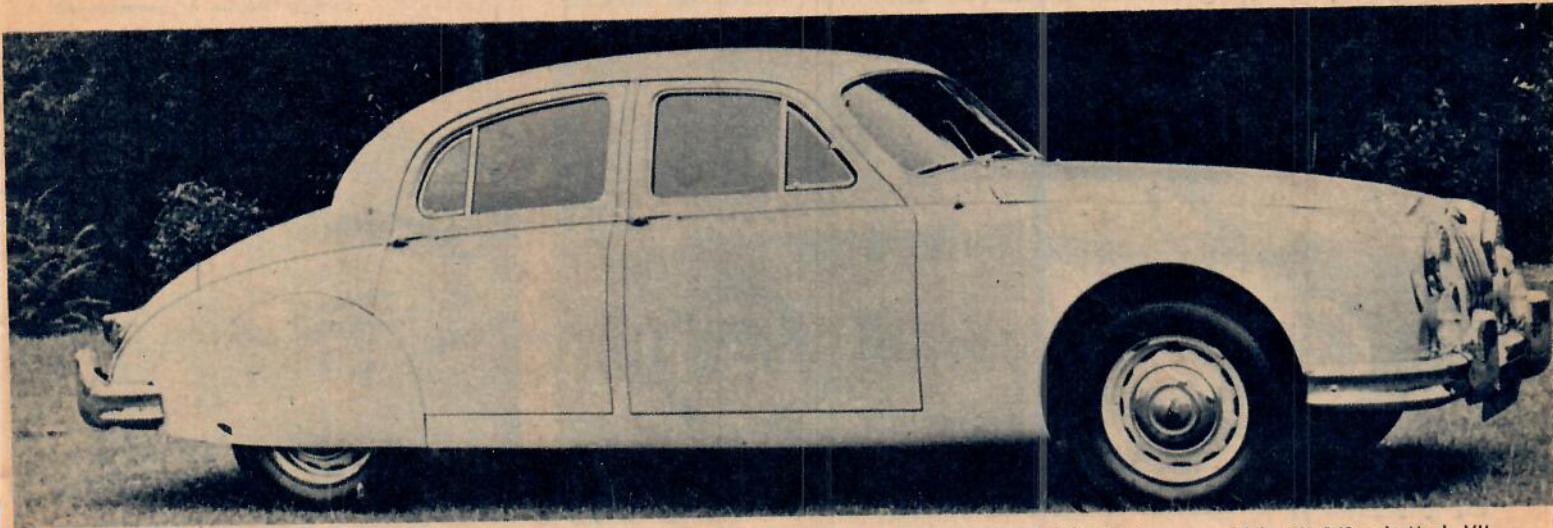
varv. Samtliga motorer har kompressionen 7,8 och längre diameter än slaglängd — 82,55×79,5 mm.

TITTA PÅ strålkastarnas överhäng, frontdekorens ruttmönster och instrumentbrädan i de nya fordarna — alla dessa detaljer skvallrar om att de har släkt i USA. Lägg märke till att båda framdörrarna kan låsas från utsidan, den tiden är slut då man måste springa runt engelska bilar ett par varv för att hitta nyckelhålet. En praktisk detalj är att mellanfordarna liksom Opel fått en ljusstråle som lyser precis på tändnyckelhålet. Lägg också märke till hur sikten förbättrats genom större glas- ytor. Vad ni inte kan se är att vändradien för Consul är 5,3 m och för Zephyr och Zodiac 5,5. Bensintanken rymmer 50 liter

Nya Ford Consul har samma frontdekor, samma parkeringsljus och exakt likadana strålkastaröverhäng som sin mindre standardbetonade storebror t. v.

Nya Jaguar 2,4 liter har naturligtvis dubbel överliggande kamaxel och sportvagnssnabb motor på 112 hk. Påminner om både XK 140 och Mark VII.

och bromsarean är 948 cm² — större än exempelvis på Volvo, som vi anser ha goda bromsar. Consul väger 1.115 kg och har 130 km/t toppfart, medan de sexcylindriga modellerna väger drygt 1.200 kg och »toppar» 145 km/t.

TITTA PÅ hur många vagnar som fått slanglösa däck — bl. a. nya fordarna. En revolution har inträffat sedan förra Bilsalongen för bara två år sedan!

TITTA PÅ de östtyska vagnarna EMW Wartburg, ny fyrdörrars kupé med plats för fem-sex personer, och IFA P70 Zwickau med plastkaross. Helt nya EMW har trecylindrig tvåtaktsmotor och lär i förhållande till sin storlek bli tämligen prisbillig. Men tittar man närmare kommer man snart under-

fund med att östtyskarna har mycket att lära när det gäller finish och inredning.

TITTA PÅ Amerikas tekniskt mest avancerade vagn Packard, som förra året introducerade torsionsfjädringen i USA och i år har en genial differential, som femdubblar vridmomentet till ena bakhjulet när det andra börjar spinna. Med hänsyn till vagnens storlek är en sådan finess av oskattbart värde i ett land med vårt klimat och snötillgång. Packard har den högsta kompressionen, 10 till 1, och de största motorerna, 6,1 liter!

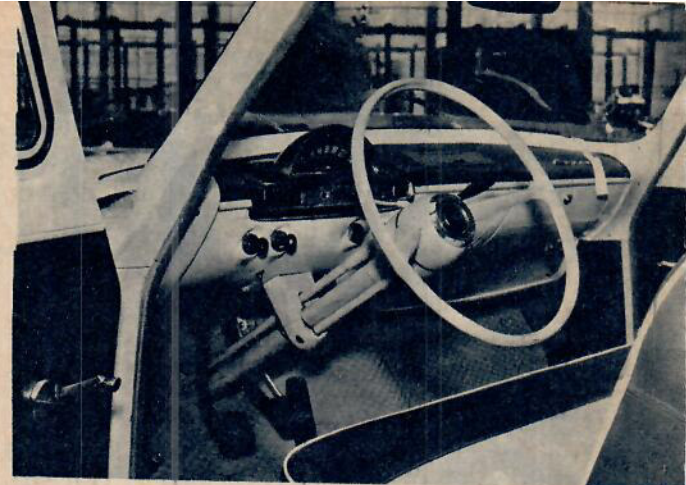
TITTA PÅ Chryslervagnarnas tryckknappväxling och jämför den med Packards. Medan Chryslers olika märken har tryckknappar som verkar mekaniskt på en kort wire när Packards

VÄND! 19

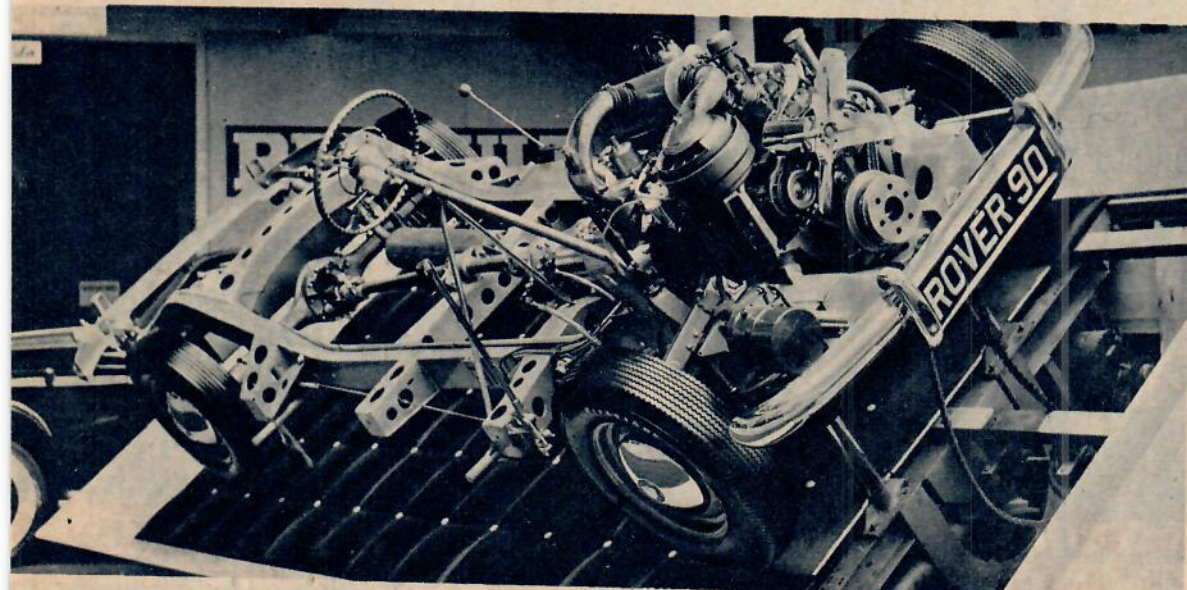

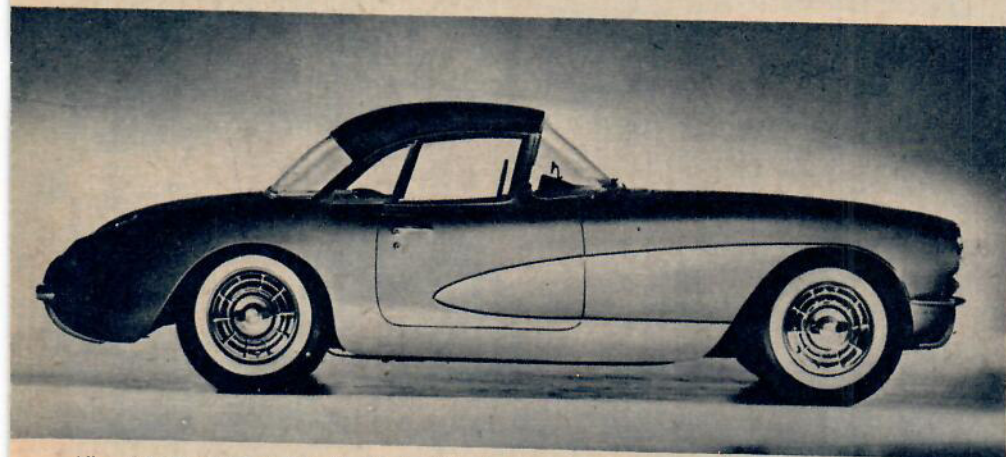
Ford Consul påminner inte så litet om konkurrenten Opel Kapitän. Karossen är synnerligen rymlig. Längden är 4,31 m och bredden 1,7 m.

Instrumenteringen i Consul är förbluffande lik den som fanns i 55 års USA-Ford. Pedalerna är hängande och körställningen mycket bekväm.

Ett elegant utställningschassi av en av världens mest välbyggda bilar, Rover, är väl värt att studera. Motorn är genomskuren.

Alla tecken tyder på att Stockholm blir den första europeiska bilsalong som får stifta bekantskap med Corvette 56 — om den kommer i tid.

system elektroniskt. Genom att Chryslers wire är synnerligen kort går knapparna emellertid förvånansvärt lätt.

TITTA PÅ Studebaker Golden Hawk, som med sin 275 hästars V-åttamotor har det mest fördelaktiga förhållandet mellan vikt och effekt av alla USA-bilar och prestanda därefter.

TITTA självfallet på Renault Dauphine, som beskrivs närmare på annan plats i detta nummer. När ni ändå är på Renaults monter bör ni passa på att titta litet närmare på Fregate. Öppna bakhjulen och se hur plan durken är. En hög kardantunnel saknas trots att vagnen är bakhjulsdriven. En synnerligen elegant konstruktionslösning!

TITTA PÅ de två engelska nyheterna — Jaguar 2,4 liters

Chevrolet Corvette och IFA P70 Zwickau är Bilsalongens enda plastvagnar. Karossen håller för åtskillig belastning och kan lätt repareras.

och Standard Vanguard. De har tidigare presenterats i TV, men ytterst få svenskar har sett dem annat än på bilder. Jaguaren är en korsning mellan XK 140 och Mark VII, men har rönt samma uppskattning som ett ädelt fullblod överallt där den hittills visats.

TITTA PÅ Chevrolet Corvette. Den utövade stark publikmagnetisk dragningskraft på förra Bilsalongen och är nu tillbaka i ännu mer tilldragande form. Hard-topen går att montera av som på den första versionen av Volvo Sport. V-åttamotorn har fått högre effekt, den bromsar nu 225 SAE-hästar vid 5.200 v/min på 4,3 liters slagvolym. Vridmomentet är inte mindre än 37,26 kgm vid 3.600 v/min och motorn matas med

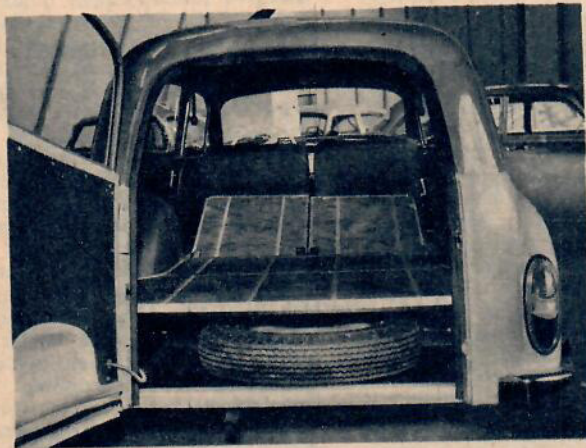
Zodiac är identisk med Zephyr med det undantaget att den har annan exteriör, bl. a. tvåfärgslackering och vita däck, och annan inredning.

Zephyr ansågs redan tidigare som en sällsynt snabb vagn och sedan det nu kommit 86 hk under huven kan man räkna med blixtnabb acceleration.

Standard Vanguard har tidigare bara kommit till Sverige i ett fåtal exemplar och är därför en nyhet för bilsalongspubliken.

EMW Wartburg, den nya östtyska vagnen, finns också i stationsvagns-version, vars golv inte blir helt plant när ryggstöden fälls framåt.

F. d. BMW-fabriken i Eisenach, som numera heter EMW, spelar ut det här trumfkortet som har en trecylindrig tvåtaktsmotor under huven.

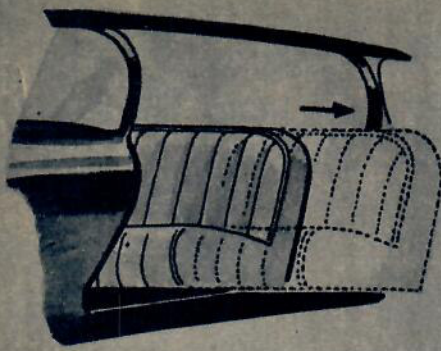
två fyrportars förgasare. Corvettes radio är den första bilradion med transistorer i stället för rör.

TITTA PÅ plasten i Chevrolet Corvette och IFA P70 Zwickau. De är tillsammans med Volvo Sport de enda serietillverkade plastvagnarna i världen f. n. Plasten torde knappast ha någon större framtid i bilbranschen utom som material för vissa detaljer och för formar och verktyg vid tillverkning i plåt.

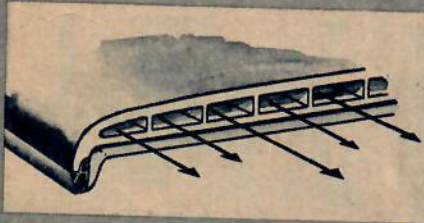
TITTA SÄRSKILT PÅ de många genomskurna motorer och chassin, som visas. För att ni ordentligt skall kunna se vad som finns under huven finns t. ex. Morris Isis med motorhuv av genomskinlig plast.

TITTA ORDENTLIGT på alla bilar, ni som går i bilköpstanke. Ett sådant tillfälle till marknadsöverblick som Stockholms Bilsalong ger återkommer bara vartannat år. Tyvärr är det inte många vagnar ni får provsitta i, men om ni väljer ut de modeller som tilltalar er så finns det tillfälle att senare komplettera med en provtur och en provsittning. Men ta god tid på er för rundvandringen på Salongen — annars missar ni de detaljer och finesser som ger varje modell dess personlighet. Tyvärr måste »småsalonger» som Stockholm finna sig i att bli utan sensationer. Men det kan ändå hända att någon nyhet dyker upp i sista minuten.

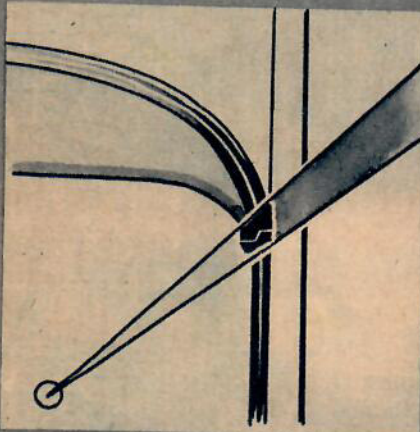

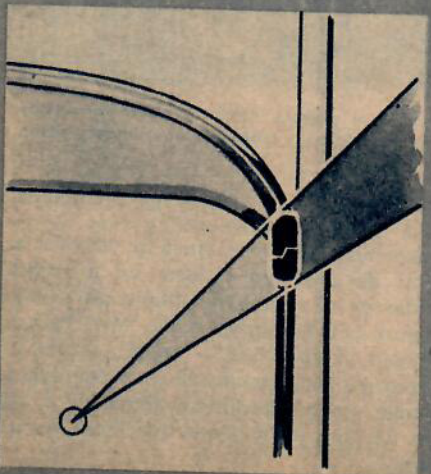
Elektriskt ställbara säten finns redan på ett flertal bilar — och blir standard på framtidsvagnen. För körkomforten är det nödvändigt att man kan byta körställning ofta. Sätena skall också kunna skjutas i sidled så att det blir mycket lättare att stiga ut och in.

Redan nu har man på ett tillfredsställande sätt löst isoleringsproblemet i hustak, på fartyg och i flygplan, men alla bilar förvandlas till bakugnar när de ställs i solen. Tak av den här typen ökar bekvämligheten och ökar också avsevärt passagerarnas säkerhet.

Framtidens bil kommer att ha smäckra, rätt utformade vindrutestolpar (bilden ovan), som minskar de döda vinklarna. Sikten utsträcks uppåt genom förstord panoramruta. På dagens bil är vindrutestolparna onödigt grova (nedan), en ren trafikfara.

MODELL FUTURA

AV NILS TENGBERG | Teckning: Magnus Gerne

Kommer framtidens bil att bli lika fantastisk som de drömvagnar fantasifulla tecknare då och då begävar oss med? Nej, sannolikt inte. Futurabilen blir mer lik de vagnar vi nu ser på gatorna än rymdfarkoster. Men under ytan blir förbättringarna avsevärda.

Hur kommer framtidens bil att se ut? Ingen kan säga säkert, men de stora amerikanska bilfabrikernas experimentavdelningar söker då och då finna svaret med sina s. k. »drömvagnar». De utgör smakprov på vad fabrikanterna tänker bjuda den bilköpande allmänheten om fem—tio år. De detaljer och finesser, som väcker allmänhetens entusiasm, kommer med all säkerhet att återfinnas på modell Futura.

TV har med hjälp av den schweiziska facktidskriften Auto-Jahr sökt blicka in i bilkonstruktörernas kristallkula. Där såg vi en vagn som hade två bagageutrymmen, ett fram och ett bak. Det bakre var så konstruerat att det kunde minskas eller förstöras allt efter bagagemängden. En extra bakända på bilen kunde helt enkelt dras ut som ett dragspel fast med hydraulisk kraft förstås. När framtidsbilen skall manövreras i tät storstadstrafik dras stjärten in, medan den på långresan ger plats för ytterligare ett par extra kollin.

Dörrarna på framtidsvagnen är av skjuttyp, samma idé som redan förverkligats på en del skåpbilar. På en personvagn ger sådana dörrar lätt in- och urstigning både till fram- och baksätet och eftersom dörrarna öppnas och stängs elektriskt besparar sig passagerarna en massa huvudbry med treskandande dörrvred. Stötdämparna fram och bak kommer självfallet att bli kraftigt fjädrande, om detta skall ske med luften eller gummifjädring vågar ingen ännu sia om. Men så mycket är klart som att framtidsbilen utan vidare kommer att tåla mindre sammanstötningar utan svårare karossskador genom att den studsar ifrån kollisionföremålet. Parkeringsplatserna och de fjädrande »kofångarna» tar därvid upp törnarna.

Sätena utformas så att de blir en aning svängbara. Det underlättar urstigandet genom de rulluphängda skjutdörrarna. Taket bak kommer att skjutas ut ett stycke så att passagerarna i baksätet alltid sitter i skugga. Vackert är detta arrangemang kanske inte, men det är inte så angenämt att ha solen brännande i nacken. Taket blir i övrigt alldeles plant och panoramavindrutans utveckling ytterligare så att sikten blir fri även snett

uppåt. Taket isolerar mot solhettan. Det är högst troligt att det under de närmaste åren framkommer syntetiska material som kan pressas och användas i takkonstruktionen för att ge ytterligare isolering mot solvärmen. De flesta bilister vet hur olidligt det är att sätta sig i en vagn som en stekhet dag har stått parkerad mitt i solen. Om vi kan slippa ifrån bilar som blir bakugnar i solen så vore mycket vunnet. Eftersom man kan räkna med att bilarnas luftkonditioneringsystem hör till de utrustningsdetaljer som står närmast på bilkonstruktörernas lista över kommande förbättringar är stora framsteg att vänta på det området.

Om framtidens bilmotor, är det svårt att yttra sig. Sannolikt kommer kolvmotorn att utvecklas ytterligare flera steg närmare fulländningen innan vi får turbiner under motorhuven. Faktum är att den moderna kolvmotorn här så hög verkningsgrad och så stor driftsäkerhet att det måste hända en hel del på turbinfronten innan de stora bilfabrikanterna kommer att fundera på att byta ut sina traditionella förbränningsmotorer. Det är emellertid inte omöjligt att konstruktörerna kommer att rikta in sig på att göra motorerna kompaktare och försöka stuva undan dem mer smidigt än vad som nu är fallet. Att motorn inte nödvändigtvis behöver ligga fram har vi redan fått flera bra bevis på. Men den ligger inte riktigt bra längst bak heller. Vågar vi tippa att framtidsvagnen får sin kompakta högeffektmotor någonstans omedelbart framför bakaxeln? Det är inte omöjligt att man samtidigt försöker hitta en bättre plats för bensintanken eller tankarna. Bensintankar byggda i ett med ramen är ingen otänkbar lösning.

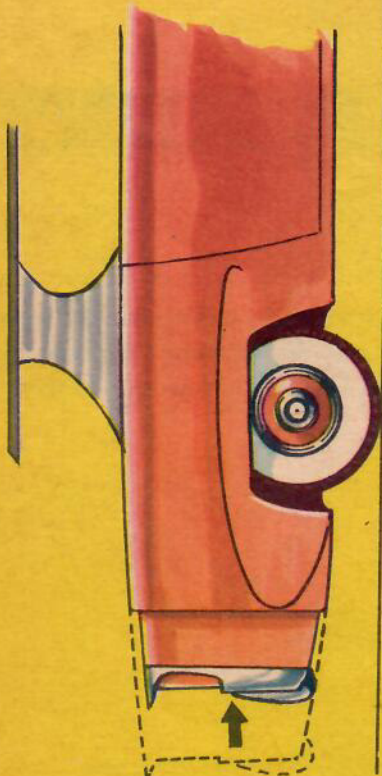
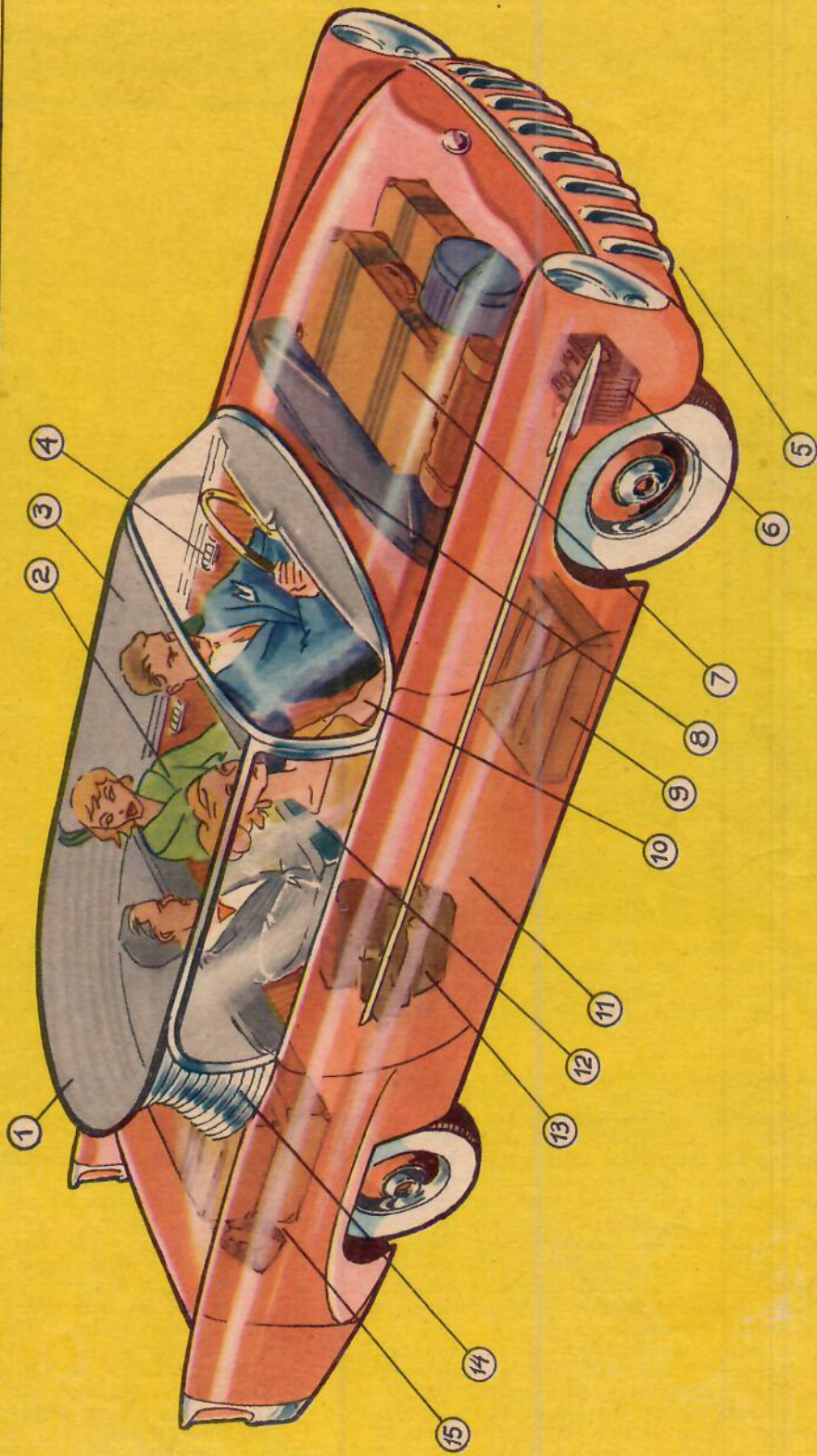
Visst är det bra att framtidens bil blir bekvämare, rymligare och bättre än modell 1956. Men allra först på bilisternas egen önskelista när det gäller modell Futura står nog i alla fall: större säkerhet. Säkerheten innebär inte bara effektivare bromsar och accelerationssnabbare motorer. Inte heller fjädrande rattar och säkerhetsbälten som extrautrustning är tillräckligt. Bilfabrikanterna har skyldighet att hjälpa till att hejda trafikdöden med betydligt radikalare medel. Framtidens bil kan inte bli helt säker, men den måste bli betydligt säkrare än dagens!

SIFFERFÖRKLARINGAR:

1. Överhängande tak som skydd mot solen. 2. Plats för fyra personer. 3. Platt tak. 4. Tryckknappar för varm eller kall friskluft. 5. Pneumatiskt verkande stötdämpare. 6. Batteri. 7. Bagagerum. 8. Luftkonditionering. 9. Bränsletank. 10.

11. Vindruta, välvd både åt sidorna och uppåt. 12. Skjutdörr, glider bakåt på två skenor. 13. Motor. 14. Sidoruta, går ej att veva ner. 15. »Tjänbart» Antireflexbakruta i ett stycke. 15. »Tjänbart» bagageutrymme, som kan krympas vid parkering.

DÄR KOLVARNA SLÅR RUNT

AV NILS TENGBERG

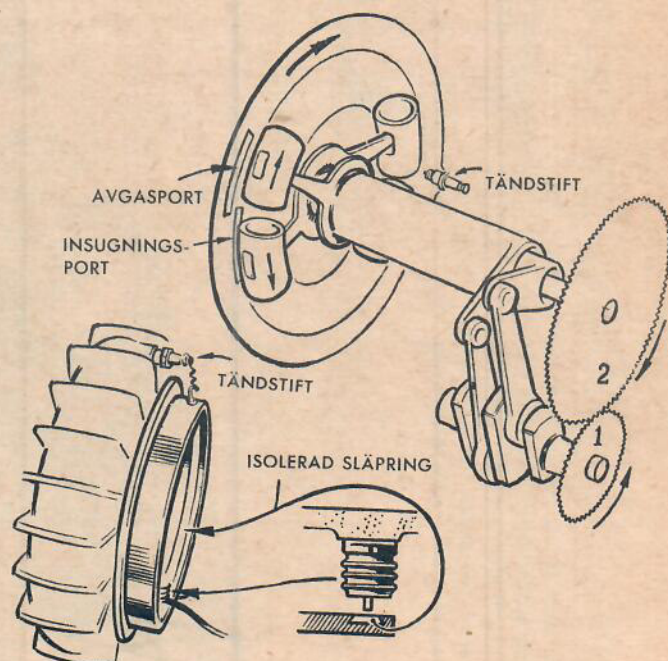
Nya »revolutionerande» bilmotorer ser dagens ljus med jämna mellanrum. Som regel kommer de aldrig så långt som till serieproduktion. Men den engelska Omegamotorn, konstruerad av en flygmotorexpert, företaller lovande. Skall den bli framtidens bilmotor?

67-åriga uppfinnargenet George Bradshaw med ritningarna på sin nya motor med »flytande kolvar». Om en mindre känd tekniker än Bradshaw konstruerat Omegamotorn hade expertisen utan tvekan avfärdat konstruktionen som för fantastisk. Men Bradshaw kan sina saker.

En motor med motliggande kolvar, som bildar förbränningsrummet mellan sig är ingenting nytt. Inte heller kan man tala om en revolutionerande nyhet när man hör att en engelsk uppfinnare konstruerat en cirkelrund motor. Som vanligt gäller satsen att »ingenting är nytt under solen», men den brittiska motor med de två redan nämnda särdragen som under de sista månaderna framgångsrikt konkurrerat med kungligheter och filmstjärnor om förstasidesutrymmet i tidningarna är sensationellt ny såtillvida att den förenar dessa förnämliga finesser plus en rad andra. Och den har byggts i modell och visat sig fungera ypperligt! Dessutom är det inte vilken teknikens kvacksalvare som helst som hållit i ritstiftet utan en av Englands genialaste och mest framgångsrika konstruktörer.

George Bradshaw heter mannen bakom den motor, som han själv och många med honom tror skall revolutionera bilvärlden. Som vanligt bör man naturligtvis ta hans nykonstruktion med en nypa salt — tills man har sett om den praktiskt kan utnyttjas, vilket framförallt innebär om den kan serietillverkas till ett rimligt pris. Kritiken hävdar bl. a. att toleranserna i Bradshaws motor är så snäva att delarna inte låter sig tillverka till rimligt pris och inte alls i massproduktion. Man frågar sig också om det går att tillverka »korvformade» kolvar och om ett cylinder-

Denna schematiska teckning visar tydligt hur de korvformade kolvarna roterar i den cirkelrunda cylindern samt hur kraftöverföringen från kolvarna till motoraxeln ordnats. Lagg märke till nerväxlingen i förhållande till 2:1 och till tändstiftets placering mitt emot avgas- och inloppsportarna.

lopp med både upphettade och svala delar verkligen kommer att hålla sig cirkelrunt. Men... Det finns de som tror bergfast på Bradshaws konstruktion. En känd produktionschef vid en motorfabrik har yttrat att han inte kan inse att det skall bereda några svårigheter att serietillverka delar med tillräcklig precision och en berömd bilkonstruktör har sagt att han inte skulle önska något högre än att ha resurser att ytterligare utveckla Bradshaw-motorn.

Uppfinnaren själv, som tjänat miljoner på tidigare uppfinningar, bl. a. flygmotorer, tror att en litereffekt av 120 hk vid 10.000 v/min ligger väl inom möjligheternas gräns. Dessutom påstår han att hans motor blir 50 procent lättare än en konventionell kolvmotor. Undra på att bilfabrikerna är intresserade av hans utkast!

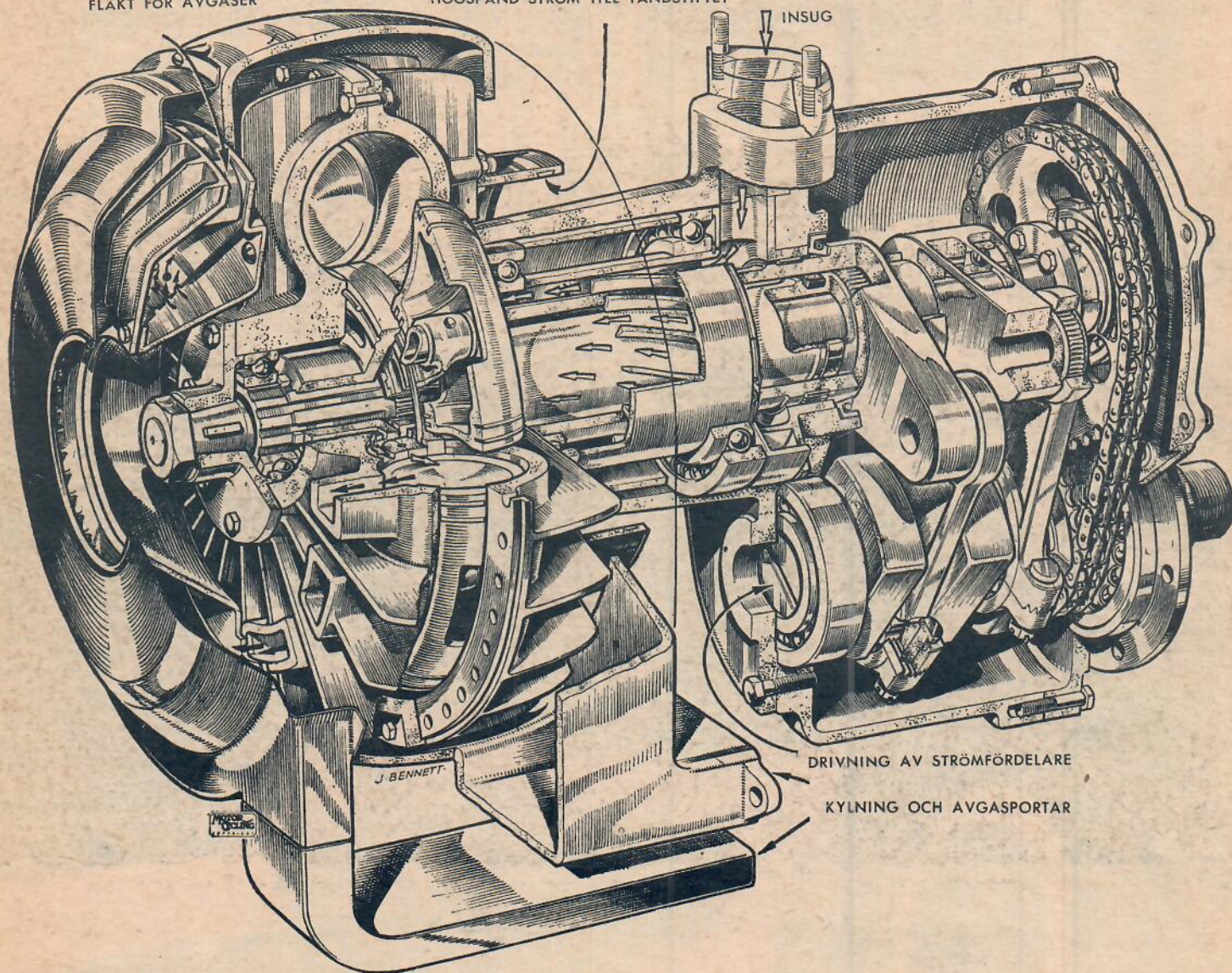
Hur Bradshaw fick idén till sin motor? 1944 arbetade han som teknisk rådgivare vid Brittiska Amiralitetet. Han blev då irriterad av de bekymmer man hade med den komplicerade ventilmekanismen i en viss marinmotor och började fundera över hur han skulle kunna förena fyrtaktsmotorns fördelar med enkelheten i tvåtaktsmotorns kolvkontrollerade insug- och avgassystem. Idag, när hans idéer tagit form av en provmotor, har alltså 12 år förflutit sedan han började arbeta. Det bevisar

FLÄKT FÖR AVGASER

ISOLERAD SLÄPRING SOM ÖVERFÖR
HÖGSPÄND STRÖM TILL TÄNDSTIFTET

INSUG

Bradshaws Omegamotor är så kompakt att många tekniker har fått studera genomskurna teckningar av den både en och två gånger innan de kunnat sätta sig in i hur den egentligen fungerar. TV:s röntgenskiss, som återges med tillstånd av Motorcycling, London, är den hittills

bästa illustrationen av Omegas verkningssätt. Här befinner sig ett par av kolvarna vid övre dödpunkt vid slutet av avgasakten. Insugningsporten håller redan på att öppnas. Det andra kolvparet håller just på att fullborda kompressionstakten. Tändstiftet rör sig snabbt mot dem.

att det inte är fråga om ett hugskott från en excentrisk uppfinnare.

Så här fungerar Bradshaw-motorn: Den runda cylindern, som innehåller fyra kolvar, roterar med halva vevaxelhastigheten. Den är gjord i två halvor i vilka fyra kolvar parvis rör sig mot varandra, varvid förbränningsrummet bildas emellan dem. Kolvarna har givetvis likadana toppar i båda ändarna och är fästade på »vevstakar», som är gemensamma för de båda motsatta kolvarna. Dessa vevstakar är egentligen bara korta armar på vilka kolvbultarna fästs — man skulle kunna likna dem vid skänklarna på en sax. De riktiga vevstakarna sitter i andra ändan av vevaxeln och överför kraften från denna till utgående axeln. Kolvarna rör sig 30 grader och under två vevaxelvarv (eller ett cylindervarv) fullbordas ett helt fyrtaktsförlopp med insug, kompression, expansion efter förbränningen och utblåsning av de förbrända gaserna. I stället för ventiler finns portar i cylinderloppen. Cylinderns rotation svarar för öppnandet och stängandet av portarna. På cylindern sitter dessutom en roterande expansionskammare försedd med flänsar. Denna runda kammare verkar som en fläkt, som åstadkommer »drag» i cylindern varvid denna görs ren från förbränd gas och avgasporten blir avkyld. Tändning sker genom ett enda tändstift som leve-

rerar en gnista fyra gånger per cylindervarv (två gånger per vevaxelvarv). Tändstiftet lever inte ett så hårt liv som man kanske kan förledas att tro. Efter varje tändning försvinner det ju nämligen ur förbränningszonen genom att cylindern roterar. Smörjning av cylinder, lager och kolvar sker med oljeblandat bränsle. Vevhuset har sitt eget separata smörjsystem.

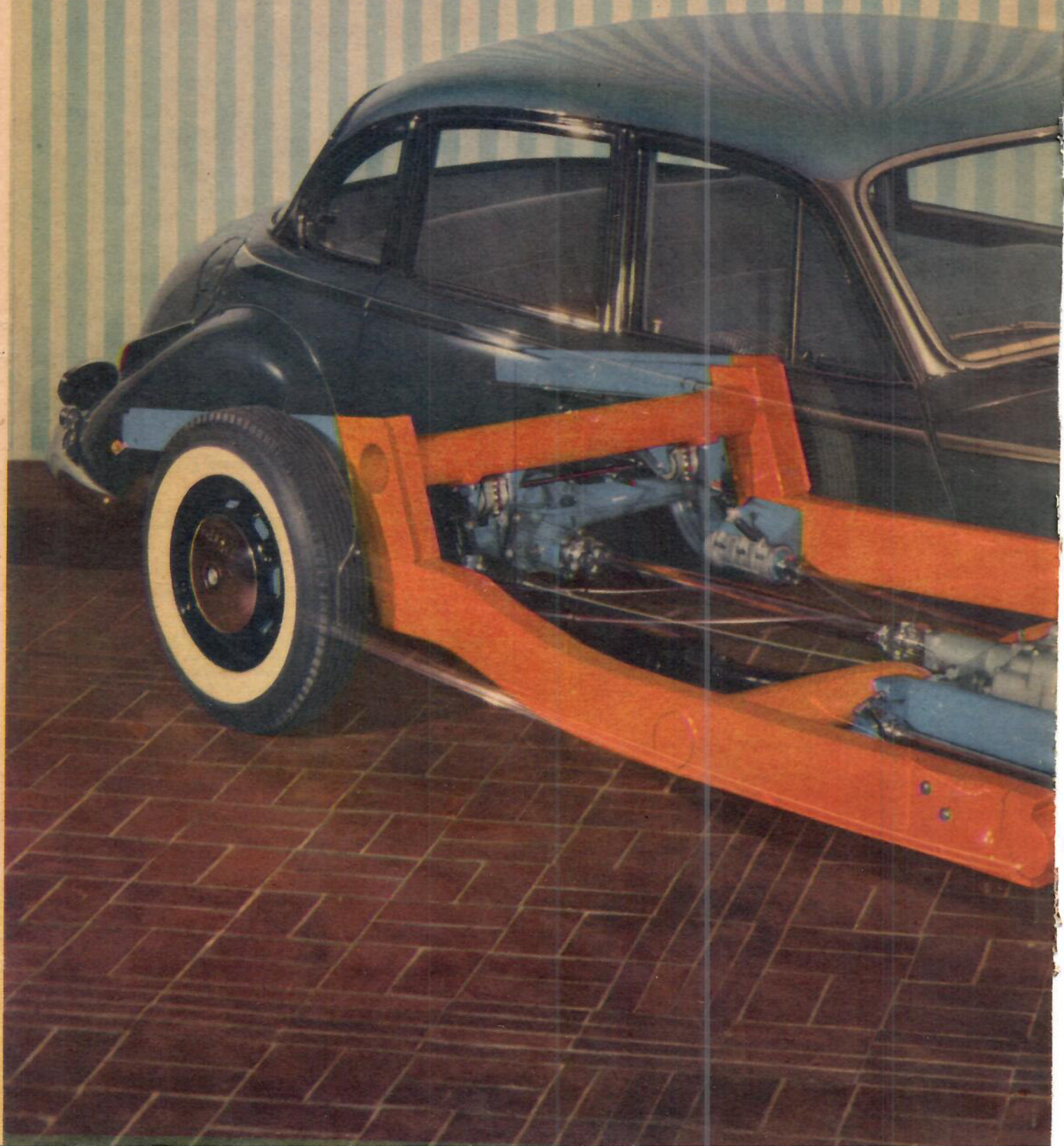
Det förnämligaste med Bradshaws motorkonstruktion är förutom den roterande cylindern det geniala sätt på vilket konstruktören har lyckats nära nog eliminera de masskrafter som uppstår vid kolvarnas acceleration och retardation — genom explosionstrycket på kolvarnas ena sida och kompressionstrycket på den andra. Kolvarna kommer att »flyta» mellan dessa tryck varigenom påfrestningarna avsevärt reduceras.

Om Bradshaws Omegamotor, som han kallar den, håller måttet kan vi räkna med att framtidens mc-motor på 500 kubik bromsar bortåt 70 hk i standardutförande (10 procent bättre än en topptrimmad racermaskin!) och 120 hk monterad i en småbil. Eftersom vikten på motorn inte skall behöva överstiga ett halvt kilo per hk kommer småbilsmotorn att bli långt ifrån otymplig — vikt bortåt 60 kg!

Den som lever får se.

RÖNTGEN PÅ BILEN

TV:s färgbild på en BMW 502 V-åtta är en sensationell nyhet. Trots att man tydligt kan studera vagnens konstruktion är den inte utrustad med någon genomskinlig plastkaross. Vår fotograf har nämligen erhållit röntgenverkan

genom dubbelexponering. Denna fotograferingsteknik avslöjar vad inget öga kan se — hur den moderna bilen är uppbyggd. Den kompakta V-åtten, de långa torsionsstavar och den ovanligt kraftiga ramen förtjänar studeras.

Färgfoto: H. GREIN

AUSTIN

A 90

PROVKÖRD AV TV:s TESTAVDELNING

Text: Civilingenjör Bertil Björkman

Foto: Lennart Lilienberg

Tidigare fanns en sportbetonad Austin-modell med beteckningen A90, men fabriken har nu givit en helt ny biltyp samma nummer med tillägg av namnet *Westminster*. Det rör sig denna gång om en medelstor familjebil med så kraftig motor, att den ifråga om smidighet och acceleration kan tävla med de mindre amerikanska vagnarna.

Westminster är en lyckad nyskapelse. Utifrån sett är den kompakt och nätt — något som i högsta grad märks vid parke-ring — och inuti bjuder den goda utrymmen. De engelska traditionerna hålls i ära hos Austin vad inredningen beträffar, det märks framför allt på de mycket bekväma, skinnklädda sätena. De skilda framsätena är ställbara var för sig, men om man ställer dem exakt bredvid varandra får man en sammanhängande sittsoffa, som rymmer tre inte alltför breda personer. När man sitter två fyller fällbara armstöd upp mittpartiet; baksätet har ett fällbart mittarmstöd och när detta inte används får tre personer plats. Ljudligt beröm hördes från flera passagerare i baksätet; de satt skönt, hade hygglig plats för knän och fötter och ansåg bakfjädringen ovanligt behaglig.

Bagagerummet baktill i vagnen ser inte särskilt stort ut när man öppnar bakluckan. Det har emellertid släta, vertikala väggar och plant golv, så att det är mycket lätt att utnyttja hela utrymmet; kapaciteten är i själva verket avsevärd. Reservhjulet tar inte upp någon plats, därför att det har sin egen plats i ett fack under bagagerumsgolvet. Skyddande klädsel finns, så att väskorna inte kan fara illa. Bagagerummets höga

(Forts. på sid. 36)

Vagnbeskrivning

Typ: Austin A90 Westminster. Tillverkare: The Austin Motor Co, Ltd., Longbridge, England.

Generalagent: AB Hans Osterman, Stockholm.

Pris: 10.150 kr vid leverans i Stockholm, inklusive ventilerande värmesystem, kylargardin, stänkskydd, leveranstrimning.

Skatt: 268 kr per år, investeringsavgift 1.050 kr.

MÅTT OCH VIKT

Yttermått: Axelavstånd 264 cm, spårvidd fram 131 cm, bak 130 cm, markfrigång 19 cm. Längd 434 cm, bredd 162 cm, höjd 162 cm.

Innermått:

Framsätets bredd i höfthöjd 140 cm, baksätets 139 cm. Bredd i axelhöjd fram 126 cm, bak 124 cm. Framsätet går att skjuta 5,5 cm åt vardera hållet. Rattens diameter 43 cm. Mått enligt skissen: a 88 cm, b 88 cm, c 83 cm, d 86 cm, e 35 cm, f 37 cm, g 50 cm, h 62 cm. Bagagerummets ungefärliga djup 57 cm, höjd 50 cm, bredd 130 cm.

Vikt: Tjänstevikt 1390 kg (körklar med förare), lastad vikt (körklar med 5 pers. + 75 kg bagage) 1745 kg.

TEKNISKT

Vagnstomme: Svetsat, självbärande karosseri av stål. Fyra dörrar, bagagerum baktill, åtkomligt utifrån. Motorn framtill, vagnen bak-hjulsdriven.

Inredning: Fem sittplatser. Fram separata fätöljer, bak hel sittsoffa. Motor: Sexcylindrig, fyrtakts, vätskekyld radmotor med toppventiler. Cyl.-diam. 79,375 mm, slaglängd 88,9 mm, slagvolym 2639 cm³. Kompr.-förh. 7,3.

Kraftöverföring: Enskivig torrlamellkoppling, hydrauliskt manövrerad. Fyra växlar fram, en bak, växelspak under ratten. Slutväxel av hypoidtyp.

Hjulställ: fram separat hjulupphängning med trapetslänkar, spiral-fjädrar och tubstötdämpare, bak stel bakaxel med långsgående blad-fjädrar, kränghämmare och tubstötdämpare. Ringdimension: 6,40—15.

Bromsar: Hydraulisk fotbroms verkande på fyra hjul. Fram två motställda bromsbackar, bak en med- och en motställd bromsback. Sammanlagd friktionsarea 1161 cm². Handbromsen påverkar bak-hjulen mekaniskt.

Styrinrättning: Styrväxel med skruv och segment.

Elsystem: 12 V, batterikapacitet 51 Ah.

MOTORNS NYCKELVÄRDEN

Effekt: max. 86 hk vid 4000 varv/min.

Vridmoment: max 17,9 kpm vid 2000 varv/min.

Eff. medeltryck: 7,33 kp/cm².

Medelkolvhastighet: 2,96 m/s vid 1000 varv/min.

VAGNENS NYCKELVÄRDEN

Effektal: Vid tjänstevikt 61,8 hk/ton, vid lastad vikt 49,3 hk/ton.

Spec. bromsarea: 8,35 dm²/ton tjänstevikt.

Antal rattvarv: (mellan fulla framhjulutslag) 3½.

Vändcirkeldiameter: (mätt vid ytterdäckets utsida) 11 m.

TV-betyg

SÄRSKILT BRA:

- Stark och smidig sexcylindrig motor ger »amerikansk» smidighet, samtidigt har vagnen fyra växlar med åtföljande accelerationsresurser. Den kan hålla hög marschfart och går ganska tyst.
- Vägegenskaperna är mycket goda, bilen känns anmärkningsvärt stabil och säker på grusvägar och styrningen ger god kontroll.
- Bekväma säten och behaglig, relativt fast fjädring.
- Bilen är för sin storlek ovanligt häändig i stadstrafik.

INTE SÅ BRA:

- Hög kant runt bagagerummet tvingar en att lyfta väskor etc. ganska högt.
- Långbenta förare måste sitta med högerbenet i ganska skarp vinkel för att komma tillräckligt nära ratten.
- Strålkastarna medger inte att man utnyttjar fartresurserna nattetid.

Provresultat

De olika växlarerna	Ettan	Tvåan	Trean	Fyran
Tystgående		Ja	Jä	Ja
Synkroniserad		Ja	Ja	Ja
Antal motorvarv per drivhjulsväxlar	12,96	8,05	5,61	3,91
Teor. fart vid 1.000 varv/min, km/t	9,61	15,45	22,2	31,8
Teor. max dragkraft kp/ton tj.-vikt	505	313	219	152
vid en fart av, km/t	19,22	30,9	44,4	63,6
Kolvväg, meter per körkilometer	1113	692	482	336
Antal motorvarv per körkm	5920	3900	2720	1890

ACCELERATIONSTIDER

Genom växlarerna: 0—50 km/t 5,5 s, 0—80 km/t 12,5 s, 0—100 km/t 21,0 s, 0—120 km/t 35 s.

På tvåan: 20—50 km/t 4,0 s.

På trean: 20—50 km/t 6,0 s, 50—80 km/t 7,5 s.

På fyran: 50—80 km/t 10 s, 80—100 km/t 10 s, 100—120 km/t 14 s.

BROMSVERKAN

Bromsarna gav vid mätning med pendelinstrument på torr asfaltväg en bromskraft av

33 45 65 74 80 procent av vagnvikten

vid ett pedaltryck av

10 15 20 25 30 kp.

BRÄNSLEFÖRBRUKNING

Snabb landsvägskörning 47,7 km sträcka på rikshuvudväg (medelfart 83 km/t, upp till 120 km/t på fria vägavsnitt) medelförbrukning 1,31 l/mil. Samma sträcka, lugn körning (medelfart 67 km/t, upp till 80 km/t på fria vägavsnitt) medelförbrukning 1,05 l/mil.

Stadskörning 11 km sträcka inom Stockholm medelförbrukning 1,65 l/mil.

TEKNIKENS VÄRLD 5/56

FART- OCH VÄGMÄTARE

Fartmätaren visade 40 60 80 100 120 km/t
vid en verklig fart av 40,3 58 77 96,7 116,5 km/t

Vägmätaren visade 1,2 procent för kort vägsträcka.

ÅTKOMLIGHETSBETYG

(Betygsskala: 3 = mycket god, 2 = god, 1 = mindre god.)

Inställning av förarsäte 3. Inställning av värme och ventilation från förarsätet 3. Ventiljustering 3. Batteri 3. Oljemåttsticka 2. Oljepåfyllning 3. Oljefilter 1. Kylvätskepåfyllning 3. Bromsvätskebehållare 2. Förgasare 3. Tändstift 3. Strömfördelare 2.

UTRUSTNING

Värmesystem av vent. typ ingår i bilens pris. Insprutor för varmluft finns. Ventilation för kallluft finns. Ventilationsfläkt för låg fart finns. Vindrutespolare, munstycken för d:o ingår inte i bilens pris, komplett installation kostar 78 kr extra. Radio ingår inte i bilens pris. Plats för radio finns. Radio kostar inklusive montering 398 kr till 520 kr alltefter apparatens och antennens typ. Backlampa finns inte. Rattfläs finns inte.

RESERVDLSPRIS

Utbytesmotor finns kostar inkl. montering 1.675 kr. Sats kolvar (av första överdim.) jämte kolvringar och kolvbultar 203:70. Sats avgasventiler inkl. ventilfjädrar 42:90. Cylinderlockspackning 8:30. Termostat för kylsystem 27:70. Oljerensningsinsats (skall bytas var 1000:e mil) 22:10. Strömfördelarlock utan kablar 21 kr. Kopplingslamell 110 kr. Sats utbytesbromsbackar med nya belägg 68:80. Ett däck kostar från 131 kr, beroende på fabrikat. Vindruta 148 kr. Höger framflygel eller motsv. komplett inkl. montering och lackering i bilens färg men utan stryk 342 kr. Bakre stötfångare 251:50 komplett med alla detaljer.

REPARATIONSPRISER

Fasta reparationspriser tillämpas.

Ventiljustering 9:90. Byte av kopplingslamell 80 kr. Byte av styrspindelbultar 52:50. Byte av cylinderlockspackning 52:25. Byte av samtliga bromsbackar 33 kr. Sotning med ventilslipning 105 kr.

FARTFYLLD TEST

Färgfoto speciellt för TV av Chrysler Corporation.

Testning av bilar i mycket höga farter är vardagsmat på Chrysler Corporations provbana i Detroit. Fabrikens huvudproduktion ligger på vagnar i 160 km/t-klass, men exempelvis Chrysler 300 »toppar» över 200 km/t — inte illa för en sexsitsig standardvagn. På TV:s färgfoto tas modell 1956 — vagnar med »the forward look» och tryckknappsväxling — på rasning i över 150 km/t genom banans hypersnabba, väldoserade kurvor. Först ligger en Plymouth cabriolet och på andra plats en De Soto, som bakom sig har en Dodge (t. h.), en Chrysler och en Imperial, som numera helt distanserat Cadillac.

NY ASFALTBUBBLA FRANSK

En av de största nyheterna på Stockholms bilsalong är utan tvekan Renault Dauphine, fransmännens trumf i spelet om bilköparna. Teknikens Värld har redan provkört den sensationella vagnen, som visade sig besitta mycket goda prestanda och utrymmen.

AV NILS TENGBERG

Bilsuccén Volkswagens jätteframgång lämnar den tyska fabriken konkurrenter ingen ro. När den statliga franska Renault-fabriken alltså gav sina konstruktörer i uppdrag att göra en ny vagn så var det oundvikligt att Volkswagen i viss mån fick stå som modell — eller kanske rättare sagt som jämförelseobjekt. Målsättningen var att göra en snabbare, bekvämare och tystare bil än den tyska konkurrenten och eftersom fransmännen är beredda att kalkylera sina utlandspriser med små marginaler så har de lyckats skapa en sådan bil utan att den behövt bli väsentligt dyrare än VW.

Renault Dauphine — »Kronprinsessan» — har liksom sin egen

resurserna är Dauphinemotorn synnerligen ekonomisk: 0,7 lit/mil vid 65 km/t. Det innebär att 32-liters-tankens räckvidd för bortåt 45 mil.

Dauphines formgivning är välbalanserad. Linjerna är nästan lika vackra som på Fregate och vagnen har för en småvagn ovanligt stora och välvda rutor bak och fram. Eftersom vindrutestolparna också är ganska smäckra är sikten ypperlig. Körställningen är tämligen god: storväxta förare (över 185 cm) kommer dock att slå knäna i instrumentbrädan eller också sitta för långt från ratten. Själva sittställningen är emellertid synnerligen bekväm i de separata framsätena. Utrymmet inne i vagnen

Det första exemplaret av Dauphine beundras på Korsika, dit världens ledande motortidningar,

bland dem TV, inbjudits för att testa den nya småvagnen, som visade sig ha goda egenskaper.

Att reservhjulet ligger i ett särskilt fack är ingen sensationell nyhet. Men att huven fram med

lillebror, CV 4, och Volkswagen svansmotor. Men Dauphines »aktersnurra» är vattenkyld och vagnen har fyra dörrar och plats för 4—5 personer. Fyra dörrar är det inte många vagnar i denna storleks- och prisklass som kan erbjuda.

Skall man jämföra Dauphine med CV 4-an upptäcker man genast att motorn borrats upp 100 cm³ till 845 cm³. Effekten har samtidigt ökat från 21 till 30 hk. Dauphine är 32 cm längre, nio cm bredare men tre cm lägre än »asfaltbubblan», som liksom Fregate kommer att tillverkas jämsides med Dauphine i den hypermoderna Renaultfabriken i Flins utanför Paris. Hjulbasen har vuxit till 2,27 m mot CV 4-ans 2,10.

Det bästa av allt med Dauphine: vikten! Fullt körklar väger den bara 635 kg. Det innebär bara 21 kg/hk mot exempelvis 23,7 kg/hk för Volkswagen. Detta för en vagn i denna storleksklass gynnsamma förhållande skvallrar om att Dauphine är något alldeles extra i farthänseende med utmärkt acceleration och hög toppfart, 115 km/t. På tvåans växel uppnådde vi vid testning lätt 80 km/t. Att försöka åka om en Dauphine utan att ha en större motor än en liter under huven är svårt! Motorns vridmoment är 6,7 mkg vid 1.800 v/min mot den större VW-motorns 7,7 mkg vid 2.000 v/min. Trots de mycket goda fart-

är väl tillvaraget, och fyra vuxna åker bekvämt. Bagageutrymmet är för att sitta i en svansmotorvagn enormt utan att fördenskull vara stort. Det är ganska grunt och en del av utrymmet stjäls av batteri och framhjul.

Styrningen är föredömligt exakt och lätt och vagnen saknar allvarliga överstyrningstendenser trots att svansmotorn måste vara tämligen tung. Tack vare vattenkyllningen är denna anmärkningsvärt tystgående.

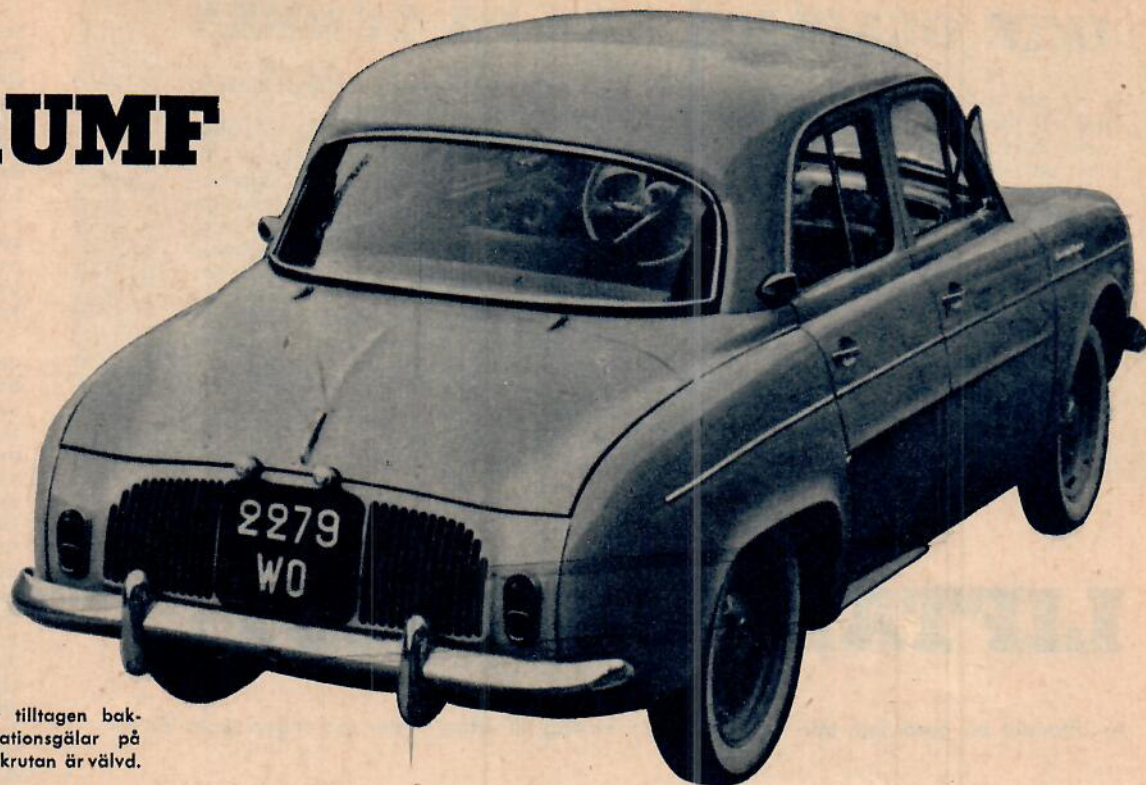
De fyra hjulen är individuellt avfjädrade vilket tillsammans med den perfekta styrningen ger Dauphine briljanta vägegenskaper. Samtliga hjul har spiralfjädrar i vilka teleskopstöd-dämpare kapslats in. Dessutom sitter fram en torsionsstav som utjämnar trycket på framhjulen i kurvor.

Förutom körställningen märkte vi bara en nackdel hos Dauphine: pedalerna sitter för tätt. Alla kör inte bil i »myggjagare!» Två stora plus för vagnen förtjänar emellertid att samtidigt dras fram: dels är motorn otroligt lättillgänglig för all service, dels kan alla utsatta karosseridelar som t. ex. flyglar monteras bort med ett handgrepp och bytas ut.

»Kronprinsessan» har låtit vänta på sig ganska länge, men när vi nu får se henne är det nog ingen som blir besviken.

BILTRUMF

Renault Dauphine har frikostigt tilltagen bakruta och karakteristiska ventilationsgälar på ömse sidor om nummerplåten. Bakrutan är välvd.

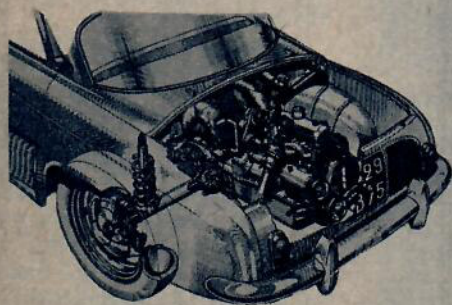

vidhängande strålkastare öppnas framåt å SAAB kan betraktas som mera ovanligt.

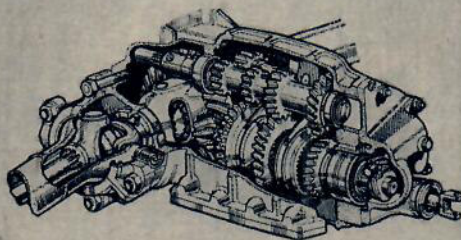

Karakteristiskt för Dauphines profil är luftintagen framför bakhjulen. Luften hjälper till att

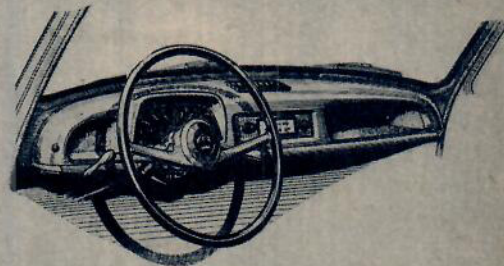
hålla rätt temperatur på kylvattnet. Luftkylning har Dauphinekonstruktörerna alltså inte använt.

Dauphines svansmotor ligger långt bak utan att vagnen har svärbemästrade överstyrningstendenser. Samtliga motordelar sitter lätt åtkomliga. Batteriet finns i bagagerummet fram.

Även bakhjulen är individuellt fjädrade. Den treväxlade lådan har synkronisering på de två översta växelnarna och är synnerligen lättmanövrerad. Automatkoppling kan fås mot extrakostnad.

Instrumentbrädan är prydlig och instrumenten lättavlästa. Ovanför hastighetsmätaren har ett bländskydd monterats. Vindrutan är stor och välvd och ger därför ovanligt god sikt.

INTE OLAGLIGT ÅKA PÅ TUMMEN

Är det tillåtet enligt lagen att plocka upp en liftare? Eller att lifta själv? Javisst, fattas bara annat, nog får man låta vem som helst åka med ens egen bil ett stycke om man har lust. Men vill det sig riktigt illa kan en sådan hjälpsamhet stå bilägaren dyrt.

Skulle en olycka inträffa är medpassageraren i bilen skyddad enligt trafikförsäkringen, dvs. han kan få ut ett visst skadeståndsbelopp från förarens försäkringsbolag. Men skulle liftarens skadeståndskrav överstiga den sammanlagda försäkringssumman blir det bilföraren

som får punga ut med mellanskillnaden ur egen kassa.

Risken härför har gjort att bl. a. många åkeriföretag förbjuder sina förare att plocka med liftare. Men någon bestämmelse som säger att ni inte får plocka upp en kille som »åker på tummen» i er egen bil finns inte. Såvida ni inte vill ha betalt för skjutsen förstås — då har ni efterräkningar att vänta för att ni utövat drosktrafik utan tillstånd. Men det hör ju egentligen inte ihop med liftningen, eftersom liftaren oftast »tummar» sig fram för att resan skall kosta honom så litet som möjligt.

LIFTARE? JAVISST!

Ar liftandet en osed som bör förbjudas eller en väg till erfarenheter som ingen skola lär ut?

Av IVAR AHLSTEDT

Många bilförare blir hysteriska, inte bara när de ser utan till och med när de hör talas om liftare. Varför? Det är ju ingen som tvingar en bilförare att stanna och plocka upp gratisåkare vid vägkanten. Är det helt enkelt det där »gratis» som är det röda skynket? Här åker jag i min bil, och den har jag betalt så och så mycket för, och så står det en oförskämd individ vid vägkanten och vill åka snålskjuts.

Själv har jag liftat en hel del. Före kriget liftade jag i Sverige under skolloven. Det var inte så vanligt med liftare på den tiden, folk hade inte så bråttom heller, det var ganska lätt att få gratis-skjuts. Det hjälpte mej att lära känna mitt land, och jag fick många fina minnen på köpet. Jag träffade massor av olika människor och jag fick lära mej en massa saker som ingen skola kunde lära ut. Jag åkte med långtradarchaufförer som berättade om sitt yrke, jag hjälpte dem att lasta och lossa, de förklarade motorns mysterier för mej under långa nattkörningar. Jag åkte med bönder som berättade om sädd och skörd, jag lärde mej människokänedom av pratsamma handelsresande. Ja, det var verkligen nånting av livets skola för gymnasisten som annars höll på att köra fast i franska, oregelbundna verb och latinska vermsmått.

Efter kriget liftade jag hit och dit i Europa. Jag lärde känna människor och länder som jag aldrig annars skulle haft en chans att möta, och jag lärde känna dem inifrån, i vardag, i småprat, i förbigående liksom, utan pretentioner. Jag togs för den jag var, en nyfiken kille utan kosing, en som var tacksam för ett ord här och en bit bröd där. Jag liftade med amerikanska vrålåk körda av privatchaufförer till utländska ambassadörer, jag satt bakpå hästskjutsar, jag liftade med holländska kolpråmar på Rhen, jag stod i köer vid gränsstationerna och lärde känna mina kompisar, andra liftare. Vi gjorde sällskap då och då, vi träffades igen hundratals mil därifrån, och bytte erfarenheter, korvstycken och knep.

Det var alltid lättare att lifta utomlands än i de nordiska länderna. Folk verkade vara snålare både på konversation och skinnsäten här uppe i Norden. Särskilt lätt var det att lifta i Belgien och Nordfrankrike. Jag frågade en av bilförarna där om den saken.

— Jo, så han, vi har haft så mycket kommunikationsstrejker här, ibland står tågen stilla och bussarna och vad ska folk göra. De går på vägarna. Och det är klart att vi hjälper så många vi kan, vi

som har bilar. Det är väl ens klara skyldighet.

Just det! Här i landet bedrivs det en formlig kampanj mot liftandet. Man försöker på alla sätt misstänkliggöra liftarna. Det finns till och med de som vill ha en lag mot liftandet. Hur nu en sån lag ska se ut och motiveras! Och man hotar med att försäkringen inte skulle gälla liftare.

Allt sän't där är ju nonsens. En privatbilst är oinskränkt härskare över sitt fordon. (Hans sätt att framföra det på allmän väg är en annan sak.) Jag har rätt att hysa vem jag vill i mitt hus och i min bil.

Jag har alltså som bilägare rättighet att ta upp vem som helst som inte är ute i brottsligt ärende (och en sån får jag ju inte heller hysa i mitt hus) i min bil. Men... har jag dessutom inte en viss moralisk skyldighet att göra det?

Här åker jag omkring ensam i min bil. För min egen räkning tar jag upp lika mycket plats på vägen som ett dusin fotgängare. Regniga höstdagar står folk i kö vid busshållplatserna och fryser och hostar och trängs, medan jag sitter bekvämt och varmt och torrt i min sexsitsiga kärra som tar lika mycket plats som bussen, vilken transporterar ett åttiotal personer. Varför stannar jag inte vid vägkanten eller trottoaren och plockar bilen full? Är det inte rent av min skyldighet?

Och dessa ungdomar som står vid vägkanterna. Varför står de där? I nittio fall på hundra är det deras enda möjlighet att se sej omkring i världen. Vi vet hur betydelsefullt det är att folk — och särskilt ungdom — från olika länder får träffa varandra, får resa till varandra och uppleva varandras miljöer. Vill vi bara se längre, så ska vi upptäcka att detta är en fredsfaktor och en rätt viktig aspekt på ämnet.

Själv har jag varit liftare. Alltså är det självklart att jag själv tar upp liftare, när jag har plats, när jag har tid, när jag är på humör att göra det. Jag gör det inte alltid och utan urskilning. Den rätten förbehåller jag mej.

Det är klart att det finns vissa risker, men de är så små i jämförelse med andra risker i bilistens liv att man knappast kan räkna med dem. Det är större risk att bli rånad på Stureplan i Stockholms centrum än att bli de av en liftare i ryggsäck och shorts.

Nej, det är inte därför vi vägrar att ta upp liftare, det är av andra orsaker, oginhet, snålhet, småskurenhet och kanske också litet blyghet, men framför allt har vi en stor och allmän skräck för att leva och låta leva. Vi unnar inte andra den frihet som vi själva aldrig kan nå, vi missunnar dem äventyret därför att vi själva inte vågar det.

— Liftare? — Javisst!

Du kan bli ingenjör på 3-5 år om Du börjar nu

Det är bara att sätta igång genast, om Du har intresse och anlag för det tekniska. NKI har redan utbildat över 2.000 ingenjörer. De har läst på sin fritid och ofta börjat med endast folkskolan som grund. Studietiden beräknas till 3-5 år, beroende på vilka förkunskaper Du har.

Du kan läsa direkt till ingenjörskompetens eller också dela upp studievägen så att Du först tar en förmanskurs och sedan kompletterar till verkmästare och ingenjör.

Observera: NKI-ingenjörerna har fått utmärkta befattningar och har ett högt löneläge jämfört med andra ingenjörer.

Ingenjörsvrket är ett av de mest fascinerande i världen — det ligger väl till för svenskarna — låt inte chansen gå förbi!

NKI är Nordens största tekniska korrespondensinstitut och har 16 olika tekniska studielinjer.

Inkomsterna kvar under hela studietiden vid NKI.

Studier i lugn och ro hemma på fritiden.

Avancemang.

Nu färdig NKI-ingenjör.

Du sparar mycket pengar på att läsa vid NKI och vinner snabbt, befordran med högre lön.

FRIKUPONG

(Kan postas utan kuvert och utan frimärke)

Sänd mig kostnadsfritt den stora tekniska studiehandboken och specialbroschyren "Hur man blir ingenjör". Jag är särskilt intresserad av nedanstående fack:

(Skriv här ned som intresserar Dig.)

(Namn)

(Bostad)

(Postadress)

TV 5-56

Frankaras ej. NKI betalar portot.

TILL
NKI-SKOLAN
S:T ERIKSGATAN 33
STOCKHOLM 12

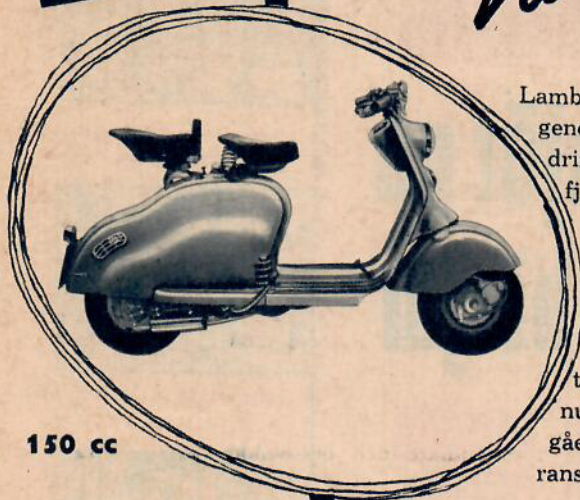
LÖSEN

Svarsförsändelse
Tillstånd nr 104
Stockholm 12

Lambretta

56 häst!

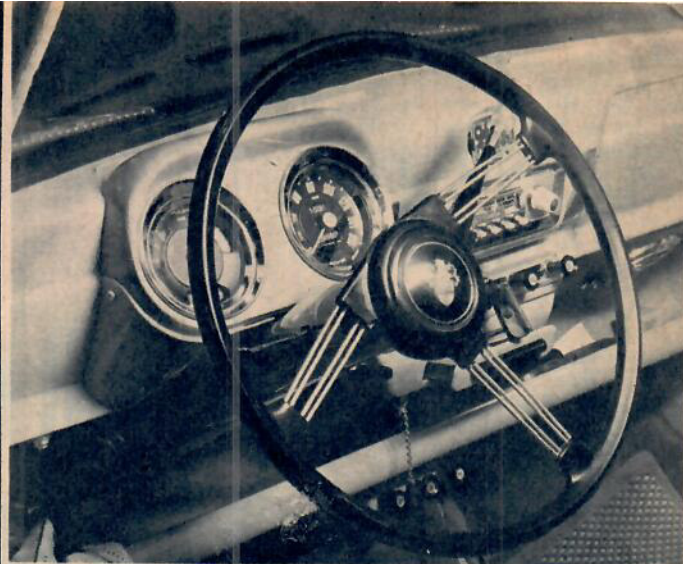

150 cc

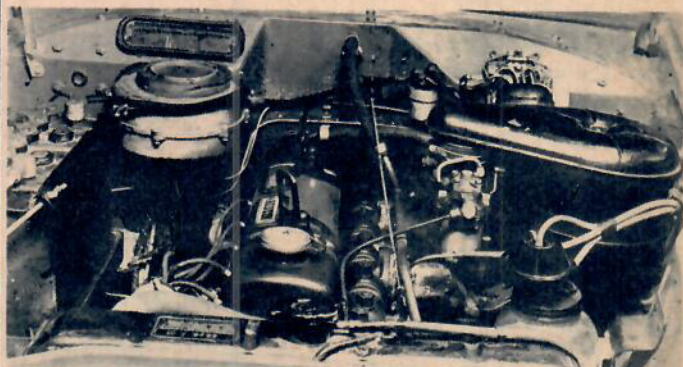
Lambrettan, som genom kardandrift, torsionsfjädring och tredubbel ljuddämpning står i särklass bland scooters, finns nu för omgående leverans.

1960: — fritt Göteborg exkl. trinningskostnad.

P. S. Årets modell har bland annat parkeringsljus.

I Austin A 90 har föraren samtliga instrument rakt framför sig. Instrumentbrädan är smakfullt och gediget utformad. Obs. pakethyllan.

Allt vad man normalt behöver komma åt under motorhuven sitter på A 90 bra till för kontroll. Bra batteriplacering, god ordning under huven.

Bagageutrymmet är tämligen rymligt och kan utnyttjas till fullo eftersom reservhjulet ligger i särskilt fack. Men kanten bak är väl hög.

Austin A 90 Westminster

(Forts. fr. sid. 28)

bakkant är däremot mindre lyckad, ty den tvingar bilägaren att lyfta reseffekterna ganska högt.

Karosseriets inredning är elegant och välgjord. De främre dörrläsen kan båda spärras inifrån, men ändå öppnas med nyckel utifrån. Man kommer alltså lätt in i den låsta bilen, även om den ena dörren blivit blockerad, t. ex. av en bredvid parkerad vagn. Å andra sidan finns möjligheten att man låser sig själv ute med nyckeln kvar i tändningslåset, någon man kan säkra sig emot genom att gömma en reservnyckel där den är åtkomlig utifrån.

Vi saknade en del utrustningsdetaljer, t. ex. askkopp för baksätespassagerarna. Strålkastarna kunde gärna ha varit kraftigare med hänsyn till bilens fartmöjligheter. Man uppskattar de nätta parkeringslamporna, som är placerade ovanpå framflyglarna så att föraren kan se om de verkligen lyser. Instrumenten innefattar en nästan rättvisande hastighetsmätare med både total- och turvägmätare, kyltemperaturmätare, bränslemätare och oljetrycksmätare. De är rediga och lättlästa. Förutom ett läsbart handskfack finns en bred hylla under instrumentpanelen, där man har god plats för de småting som behövs under längre körurer. Värmsystemet var effektivt, likaså insprutorna. Ventilationsrutorna i framsidorna höll sig någorlunda fria från visselljud vid hög fart. En del vägljud hörs, men upp till ca 100 km/t går bilen tyst på god väg; vid högre fart dominerar vindbruset.

Under huven finns en sexcylindrig toppventilmotor på 86 hästkrafter. Den drog tyst, mjukt och kraftigt från ca 20 km/t på högsta växeln upp till toppfarten, som är gott och väl 140 km/t. A-nittian kan i stort sett köras som en amerikansk bil, dvs. på högsta växeln. I stadstrafik och med lätt last kan man mycket väl hoppa över någon av mellan-

GENERALAGENT FÖR SVERIGE:

AB BIL & TRUCK · GÖTEBORG

Nu kan **MOSQUITO** Klipp annonsen!
kommit!

Nu kan Du bygga Dig en egen A-klass galosch eller någon av de övriga passbåtar-na! Rekvirera ritningarna redan i dag! Att bygga själv är att spara mer än halva kostnaden!

Lättbyggda
Snabba
Stilfulla

Spirit
Celer

	Mosquito 1-sits	Spirit 2-sits	Wasp 2-3-sits	Celer 4-sits	Cream 4-5-sits
Längd m.	2,60	3,00	3,40	4,00	5,00
Bredd m.	1,20	1,20	1,30	1,40	1,70
Djup m.	0,40	0,60	0,65	0,80	0,90
Hkr utombordsm.	7-15	7-15	10-20	15-25	20-40
Hkr inom-bordsm.	—	—	—	—	25-100
Fart ca knop	18-30	15-25	18-27	22-30	22-35
Vikt ca kg.	40	55	60	75	95
Byggtid ca tim.	100	120	130	175	250
Material-kostn. ca kr	275:-	350:-	400:-	425:-	500:-
Ritn. kr	25:-	25:-	30:-	35:-	45:-

* Typ som Spirit. ** Typ som Celer.

Samtliga dessa racerbåtar är V-bottnade och byggda i vattenfast plywood (båtplywood) och därför synnerligen lättbyggda och billiga i materialhänseende.

Ritningssatserna omfattar spantruta i naturligt storlek med stävrivning, 3-plansskiss i skala 1:10 samt arbetsbeskrivning och materiallista.

Sändes mot postförskott från

STIG ROGGENTIN, Götgatan 26 II, Stockholm Sö

Cliffe hjälper Er att cliffa

• **CLIFF-LIM** limmar metaller, glas, porslin, lergods, keramik, trä, papper, papp, läder m. m.

• **CLIFF-LIM** är olösligt i vatten.

• **CLIFF-LIM** ger utomordentlig hållfasthet åt hobbyarbeten.

• **CLIFF-LIM** är ett utmärkt fotolim, som inte missfärgar eller buktar korten.

• **CLIFF-LIM** är en kvalitetsprodukt från AB BOFORS Nobelkrut.

CLIFF-LIM

håller vad det limmar

Riktpriser:

Stor tub (1½ normaltub) 2:50

Normaltub 1:25

Elis Pihlkvist & Co AB, Stockholm C.

växlarna och således starta på ettan eller tvåan samt direkt lägga in trean eller fyran. Accelerationen är utmärkt. På tvåan är vagnen mycket kvick och når utan vidare 60 km/t. På trean uppnår A 90 gott och väl 90 km/t utan att motorn pressas till högsta varvtal, men även på fyran är accelerationen så pass bra att nedväxling mestadels är onödig, vilket gäller både i backar och vid omkörningar. Vill man växla ned kan krävande omkörningar göras snabbt och säkert.

Växellådan har bra synkronisering på tvåan, trean och fyran och går någorlunda tyst på de tre högre växlarna. Rättväxelspaken är tämligen lång och fungerade i stort sett bra; man känner dock en rätt kraftig fjädring i länksystemet till växellådan. Tvåans växel krävde emellanåt rätt stor kraft på spaken. Växellådan är av den omvända typen, dvs. växelspalkknoppen är på trean och fyran närmast ratten.

Bormsarna fann vi bra — de fick göra flitigt tjänst vid snabba landsvägsturer. Kopplingen var inte helt vibrationsfri vid starter på tvåans växel, vilket mycket väl kan ha varit en egenhet för det provkörda exemplaret; den darrning som märktes var föga störande. Styrningen ger mycket god kontroll över vagnen och vi tyckte bra om den. Vid parkeringsmanövrer går den inte lätt, men i gengäld behärskar man vagnen med ganska små rattörelser på hal väg.

Fjädringen är ur komfortsynpunkt lyckad; den är fast, men inte i sådan grad att vagnen känns stötig. Ur förarsynpunkt måste fjädring och hjulupphängning ges högt betyg, ty vagnen känns stadig, kränger inte i kurvorna och håller spår utmärkt. Den är väl balanserad och tillåter sportmässigt körsätt på slingrande vägar utan att karosseriet svajar eller gungar. I själva verket är A 90 en ovanligt bra bil när man har bråttom på grusvägar. Detta i förening med den avsevärda motorstyrkan gör att snabba förare trivs bra med Westminster; typen kommer säkert inte att skämmas för sig i rallyn av olika slag.

Sikten från förarsätet fann vi bra. Man har god överblick över framvagnen och god utsikt bakåt. Man ser dock inte bakflyglarnas ändrar, men å andra sidan har vagnen kort bakände och det är inte svårt att bedöma avstånden när man backar. Backspegeln är bra placerad och och ger bra överblick över vägen.

Körställningen var sådan att långbenta förare kom väl långt från ratten när framsätet stod på lagom avstånd från pedalerna. Ratten sitter tämligen högt. Personer av medellängd har utmärkt körställning i denna vagn.

Med typ A 90 Westminster har Austin fått fram en bil som är rymlig och trivsamt, körsäker och snabb. Den lämpar sig utmärkt för köpare som tycker om de amerikanska bilarnas egenskaper, men av praktiska skäl vill stanna för en vagn som är »ett storleksnummer mindre». Vagnen saknar den långsträckt modellenlinjen, men i gengäld är den häutig och lättparkerad. Med sin gedigna inredning och tämligen tysta gång är den också en representativ och behaglig bil.

Endast ZEISS

ger Er -värdet ^{★)}

Vad hjälper det att motivet är trevligt om exponeringen blir felaktig? Eller att exponeringen är riktig om motivet har hunnit ändra sig? För att ta de perfekta bilderna — bl.a. i färg — måste Ni ha X-värdet och Ni måste ha det *snabbt!*

4 ZEISS-kameror har nu X-värde

ZEISS erbjuder Er nu 4 kameror av världsklass med inbyggd exponeringsmätare —

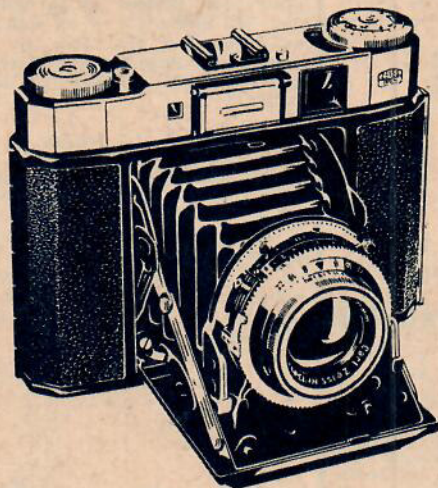
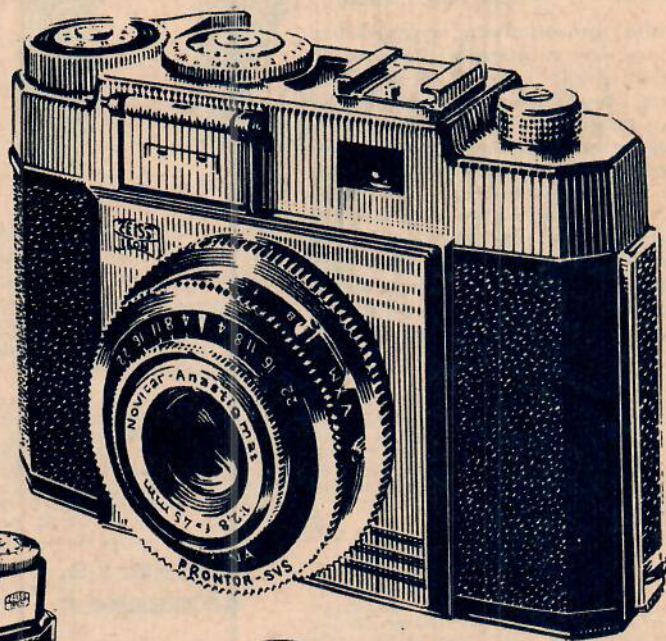
★)

X-värdet är ZEISS inregistrerade beteckning och avser rätta exponeringsvärdet — d.v.s. rätt kombination mellan tid och bländare vid varje fotografering.

SNABB-CONTINA 24x36 med X-värde

snabbframmatning, snabbåterspolare, snabbavlästa skalor, snabbskottsinställning, spärr, skärpedjupskala, toppavtryck, inbyggd självutlösare, kikarsökare och andra förnämliga finesser.

Riktpriser: från **263.—**
Blixt-Contina, utan X-värde **187.—**

Super-X-IKONTA 6x6 med X-värde

enligt följevissarprincipen — årets stora kameranyhet — med ljusvärde, kopplad avståndsmätare, snabbinläggning av film, toppavtryck, spärr, räkneverk, rödpunkt m.m. Optik: TESSAR 3,5. Riktpris: **485.—**

Se dem hos
Er fotohandlare!

CONTAFLEX 24x36 med X-värde

— "världens modernaste kamera" — har genialt, parallaxfritt sökarsystem, dubbla kopplade avståndsmätare, automatisk bländarinställning, sökare som ger motivet i naturlig bildstorlek, sidriktigt och rättvånt och ljusstarkt ända ut i hörnen oavsett bländarinställning. Till CONTAFLEX finns också 3D-försats. Optik: TESSAR 1: 2,8 Riktpriser: **688.—**
utan X-värde **580.—**

FANTASTISKT FYND!

DIREKTIMPORTERADE...

U.S.A
airforce

FLYGVERALL

AV FODRAT MÖRKBRUNT SKINN
— I EN KVALITÉ NI EJ SETT MAKEN
TILL! DESSA SKINNOVERALLS, SOM ÄR
SPLITTERNYA, HAR I FRAMSTÄLLNING
KOSTAT AMERIKANSKA FLYGET ÖVER...

750:- kr. st.

DET LÅTER OTROLIGT MEN...

vårt pris är
endast

KONTANT: AVBETALN. 210:- KR
198:- MED 85:- KR VID LEV.
REST. 25:- / MÅN.

Detta sensationella engångserbjudande har möjliggjorts genom direkta inköp från U. S. Airforce, som i samband med övergång till nya specialoveraller för höga flyghöjder utförsått sina hittillsvarande overaller av skinn. Dessa overalls är helt oanvända och tillverkade av det bästa skinn som står att uppdriva — i ett utförande och en kvalitet där endast det bästa varit gott nog. Overallen är försedd med långa kraftiga blyxtlås varför Ni med lätthet tager den av och på.

U. S. flyghandskar invändigt fodrade. Av extra fint skinn i kvalitetsutförande. En elegant handske som kostar 55:- kr i tillverkning. Vårt pris endast kr 27:50 paret.

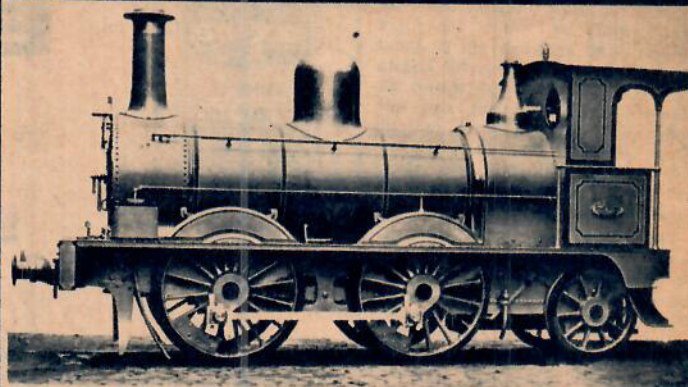
Amerikanska armékängor av kraftigt gummi, invändigt vävbelagda 28 cm höga skaft med hel tunga — därför helt vattentäta. Ett fynd för jägare, fiskare, motormän m. fl. Kostar end. kr 17:75 paret.

Detta är det verkliga IDEAL-PLAGGET för motormän, lastbilsförare, kranskötare, traktorförare, jägare, fiskare m. fl. Denna overall är alltid varm och skön och skyddar Er effektivt mot kylan.

FODRAT SKINN!

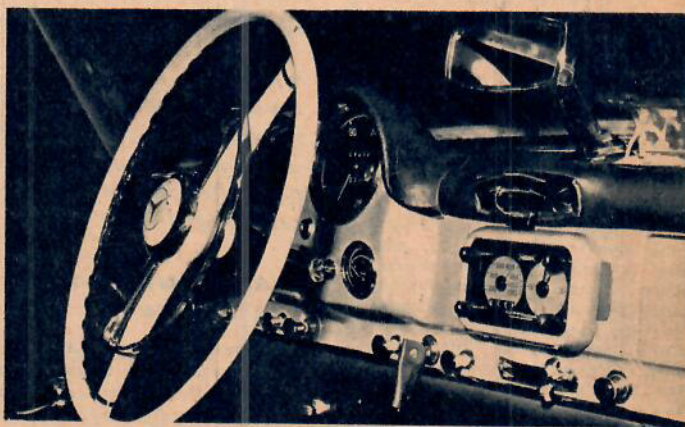

Teknisk revy

80-årig 100-årspresent

Gamla »Attan» som TGOJ köpte från England redan 1876 blir en av SJ:s hundraårsprenter. Först i slutet av 30-talet togs »Attan» ur trafik och var då det äldsta loket i bruk i Sverige. F. n. genomgår det en grundlig restaurering på TGOJ-verkstäderna i Eskilstuna. Hydrauliskt bromssystem och andra moderna tiders påfund plockas bort och originalbromsklotsar av ek kommer på före färden till Järnvägsmuseet.

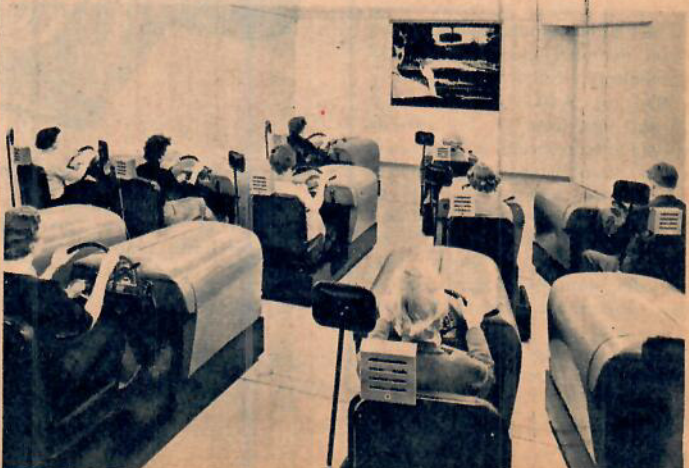

Navigera med bilen

Ett helsvenskt navigationsinstrument för bilar har konstruerats av några svenska ingenjörer och tillverkas nu vid Haldex i Halmstad. Instrumentet heter Halda Speed Pilot och användes av flera svenska och utländska deltagare i Monte Carlorallyt. Apparaten går ut på att föraren före färdens början bestämmer sig för en viss medelfart, varefter han med hjälp av en andra visare hela tiden kan kontrollera om han ligger före eller efter sin idealtid. Det ligger aktningsvärt precisionsarbete bakom Speed Pilot. Det framgår inte minst av att nerväxlingen från växellådan till instrumentets visare sker i förhållandet 120.000:1!

För novisen vid ratten

Falks Bilskola i Stockholm har skaffat körattrapper av amerikansk typ för att ge eleverna förträning innan de släpps ut i trafiken. Det rör sig om 15 elektriska bilattrapper med samma manöverorgan som på en riktig bil. På en filmduk visas olika trafiksituationer, och eleven rattar, växlar och bromsar precis som vid verklig körning. Läraren kan hela tiden följa hans framfart, då elektriska impulser går från attrappen till en kontrollapparat, som inregistrerar varje manöver. Genom den nya metoden räknar man med att spara tio procent av övningstiden.

MERCURY-BOLAGET

Härmed beställs ... par flygoverall av skinn till kr 198:— kontant, på avbetaln. till kr 210:— med kr 85:— vid leveransen och resterande med kr 25:— per mån. (Stryk över det ej tillämpliga.) Min längd är ... cm, bröstsvidd ... cm, midjemått ... cm. Samtidigt beställs ... par flyghandskar i storlek mindre, normal, större, samt ... par gummi-kängor i storlek ... — att sändas per efterkrav med returrätt inom 8 dagar.

VASAG. 5 B,
GÖTEBORG C.

NAMN: .....

ADRESS: .....

JVG.-ADR.: ..... TV 5-56

PROJEKTORER 5x5 mm

»ZENIT» 250 W. 1:2,5 — kr 199:—
»ZENIT» 100 W. 1:2,8 — kr 105:—
(Inkl. lampa och koffert.) »ZENIT» proj.-duk, mont. 140x140. Endast kr 29:50. Otroligt. Aldrig tidigare har sådana förnämliga priser erbjudits. Endast fabriksnya märkesvaror. Begär prislista eller gör oss ett besök. Det lönar sig. Engelbrektsg. 10, 1 tr. ned. Stockholm 26. (Postfack.)

nöden är stor
hjälp Röda Korset
att hjälpa
postgiro 900800

KATALOG
Innehållande ca 5000 experimentartiklar, radiodelar, gramfondelar, elektr. material, verktyg, leksaker, artistmaterial, fotoartiklar, ritningar och handböcker m. m. Katalogen sänds gratis mot insändande av ett 25-öres frimärke, som återbetalas vid första order
Clas Ohlson & Co., Insjön

K.L.G
KVALITÉTÄNDSTIFT
FÖR VARJE
MOTOR

Jag började
med en kurs
i räkning...

ATOMISBRYTARE: Sovjetunionen räknar med att ha sin första atomdrivna isbrytare igång inom fem år. Tonnaget uppges bli ca 25.000 ton, längden 160 m och bredden 25 m. Atomreaktorn skall få en effekt av ca 200.000 kW och bränsleåtgången blir 78 kg uran per år. Ev. utrustas isbrytaren med torpedtuber för att kunna spränga sig igenom istäcket vid trängda situationer.

ETERSPIONER: Tyskarna har satt in eterspioner för att avslöja TV-tittare utan licens. Eterspionen bär en liten kontrollapparat i fickan, och apparaten alstrar en summerton då en TV-mottagare är igång i den närmaste omgivningen. Genom den nya apparaten kan man snabbt avslöja försumliga apparatnehavare.

URANGRUVA: Billingen är världens största uranfyndighet och kan exploateras till dagens pris på världsmarknaden, uppger statsgeologen fil. dr. Josef Eklund. Noggranna undersökningar har visat att det finns ca 300 g uran per ton, vilket är fem gånger mer än vad Nordamerikas rikaste uranfyndigheter ger.

MASSAKLÄDER: Det avfall, som de svenska trämassfabrikerna häller ut i älvarna, är tillräckligt för att göra kläder åt miljoner människor, säger dr. Wilson, som är chef för den engelska textilindustrins försöksinstitut. Detta arbetar bl. a. på att framställa nya syntetiska fiber, och den svenska cellulosan är den viktigaste råvaran. Den engelska textilindustrin kommer i framtiden att behöva väldiga mängder svensk cellulos, och tillgången på den viktiga råvaran bör kunna ökas genom effektivare tillverkning. Ca 30 procent av de viktigaste beståndsdelarna går förlorade vid tillverkningen, och företaget som Billerud och Mo & Domsjö samarbetar nu med det engelska institutet för att lösa avfallsproblemet.

MASTFINNESS: Jagaren Småland utrustas nu i Karlskrona. Det kan nämnas att ombord finns åtta mil kablar, 106 högtalare, 185 telefoner och 1.500 ljuspunkter. En nyhet för den svenska flottan och kanske för hela världen är en höj- och sänkbar mast. Meningen med detta arrangemang är att jagaren skall kunna gå in i berg-tunnlar.

LYSANDE LÖPNING: De nya fluorescerande färgerna, som sedan några år tillbaka blivit en schlager inom reklambranschen, har nu slagit igenom även på de engelska hundkapploppningarna. Hundarna bär nämligen nummerlappar i lysande färg, som gör att kapploppningsentusiasterna kan följa loppen även i dimmigt väder.

Her Teve

VÄND!

Teknikern med utbildning har sin chans

Läs här, hur Du etappvis kan bygga på Din utbildning, vinna mera trivsel och få bättre betalt.

Inom industrin söker man efter arbetskraft med god utbildning. Tusentals tekniker har med hjälp av Hermods kurser steg för steg byggt upp sina kunskaper. Kurserna anpassas efter förkunskaper och utbildningsmål.

Den tekniska utvecklingen skapar ständigt behov av nya befattningshavare, som behöver specialkunskaper. Hermods tillfredsställer dessa aktuella utbildningsbehov med nya kurser.

Under studiernas gång omsätter Du Dina förvärvade fackkunskaper.

Diskutera Din utbildning med Hermods studierådgivare, som vet vad som fordras och som ger de råd Du behöver. Markera med kryss i kupongen, och sänd den till

HERMODS

Här skisseras i 4 punkter en utbildningsgång, som många följer

1

Varje yrkesarbetare måste kunna någon yrkesräkning. Flertalet bör även ha en orientering i fysik, materiallära och ritteknik. Där efter följer **grundutbildning** i yrkesteknik för verkstads-, el-, byggnads-, möbel- och snickeribranscherna osv.

2

Teknisk vidareutbildning inom olika fack. För arbetsledaren behövs dessutom kunskaper i driftsekonomi och arbetsorganisation, arbetsledning och arbetspsykologi, arbetsrätt, hygien och skyddsverksamhet. Arbetsledarkurserna är upplagda i samråd med yrkesförbunden.

3

Påbyggnad med högre fackkurser, som ger utbildning för specialbefattningar, t. ex. inom konstruktions-, planerings-, arbetsstudie-, kontroll- och kalkylavdelningar.

4

Ytterligare påbyggnad leder till fullständig ingenjörutbildning, motsvarande den som meddelas vid statens högre tekniska läroverk på olika facklinjer. Den avslutas med examen.

Sänd mig prospekt över

- Grundläggande tekn. kurser Teknikerutbildning i 11 olika fack Arbetsledarutbildning
 Ingenjörskurser på 10 olika linjer
 Matematik Ritning Hållfasthetslära
 Fysik Materiallära Mekanik
 Förbränningsmotorteknik
 Ångteknik Elkraftteknik Teleteknik
 Byggnadsteknik Kemi
 Verkstadsindustrins grundkurser i
 verkstads-tekn. gjuteritekn. arbetsledn.
 Textilindustriförb. grundkurs för arbetsledare
 Fortbildningskurser för ingenjörer
 lärlingar yrkesarbetare yrkeslärare

Mitt fack är.....

Namn.....

Bostad.....

Postadress..... TV 8/3-56 346

Frankeras ej
Hermods
betalar
postot

HERMODS

SLOTTSG. 8 A

LÖSEN MALMÖ

Svarsförändelse
Tillstånd nr 36
Malmö 1

Nu gällande regler för avbetalningsköp av bilar

Utdrag ur överenskommelse om regler för avbetalningshandel inom bilbranschen ingången den 20 december 1955 mellan statssekr. Kurt Holmgren enligt vederbörligt bemyndigande och Sveriges Automobilhandlareförbund:

Sveriges Automobilhandlareförbund är berett verka för att vid försäljning av bilar nedan angivna grundsatsen tillämpas.

1. I princip undvikes avbetalningsaffärer. Reklam för avbetalningsköp får icke förekomma.

2. Vid avbetalningsköp av nya eller begagnade lastbilar, vilkas maximilast icke överstiger 3.000 kilogram, skall erläggas en kontantinsats motsvarande minst 40 % av köpesumman. Resterande del av köpesumman skall vara erlagd före utgången av 18 månaden räknat från och med månaden näst efter den då bilen utlämnades till köparen.

3. Vid avbetalningsköp av nya eller begagnade personbilar, avsedda för yrkesmässig personbilstrafik, skall erläggas en kontantinsats motsvarande minst 40 % av köpesumman. Resterande del av köpesumman skall vara erlagd före utgången av 24 månaden räknat från och med månaden näst efter den då bilen utlämnades till köparen.

4. Vid avbetalningsköp av andra nya personbilar än de under punkt 3 omnämnda skall erläggas en kontantinsats motsvarande minst 50 % av köpesumman. Resterande del av köpesumman skall vara erlagd före utgången av 12 månaden räknat från och med månaden näst efter den då bilen utlämnades till köparen.

5. Vid avbetalningsköp av andra begagnade personbilar än de under punkt 3 omnämnda skall erläggas en kontantinsats motsvarande minst 40 % av köpesumman. Resterande del av köpesumman skall vara erlagd före utgången av 15 månaden räknat från och med månaden näst efter den då bilen utlämnades till köparen.

6. Med kontantinsats förstås den del av köpesumman, som skall vara erlagd, innan bilen utlämnas till köparen.

7. Syftet med denna överenskommelse må icke motverkas genom övergång till andra kreditformer.

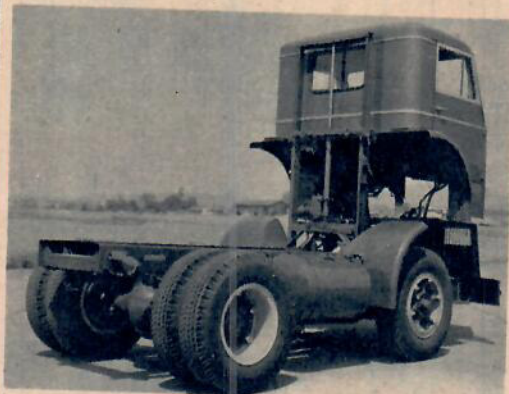
TV 5-56

Teknisk revy

På modell -56 av Mack-trucken har motorn på ett rationellt sätt gjorts lättåtkomlig. Hela förarhytten hissas helt enkelt upp drygt en meter.

När hytten är upphissad ligger motorn blottad. Lyftmekanismen är hydraulisk och levereras antingen med handpump eller med elektrisk pump.

TILL BILEN

GARAGE

Tillv. av silverduk smidig o. bra kvalitet. Pris ex. Volvo, Volkswagen, Saab m. fl. Kronor **178:—**

BILKLÄDSLAR

Tillv. av Cordsilke m. galonförstärkning o. kederlister. Randiga o. skotskrutiga färger. Volvo, Saab, Vw m. fl. Pris ex. 135:— och 165:—

SKYDDSÖVERDRAG

i kraftigt tyg, försett med kantlist. Finns i färgerna rött, grönt o. gult. Finnes färdigsydda för Volvo och Volkswagen. Lätt att dra på. Pris per stol **24: 50**

Till mopeden — motorcykeln

KAPELL

Tillv. av impregnerad duk eller galon. Moped **31: 50**
Liten M. C. **34: 50**
Stor M. C. **37:—**
Scooter med skärm **43:—**

Beställ i dag direkt från

F: a Hilding Johanson
Mölnadalsväg. 95
Göteborg. Tel. 20 28 14.

Två hårvatten i samma flaska

MEDICINSKT:

Stimulerar hårbotten, motarbetar mjäll och innehåller välgörande cholesterolin.

BINDER HÅRET

men bibehåller det mjukt och naturligt utan att smeta.

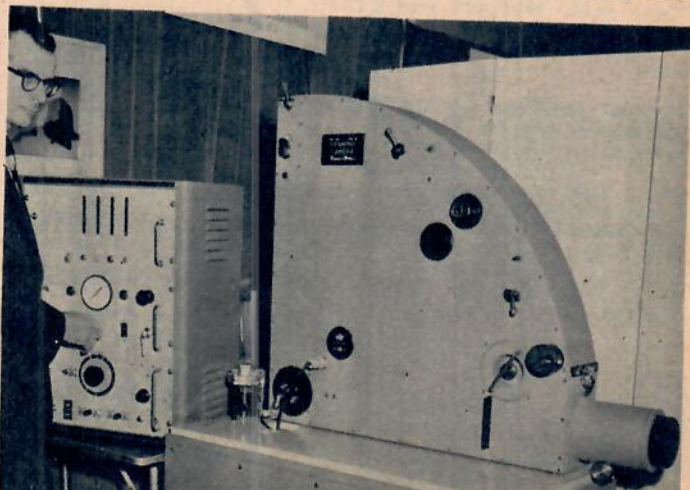
PALMOLIVE

dubbelverkande hårvatten
TORR · FET · EXTRA FET · ÖVERFET

T. h. de olika förslag till ändrade registreringsskyltar på motorfordon som framlagts av Väg- och vatten. Man förordar de bägge förslagen längst t. h. Uppe t. v. de nuvarande registreringsskyltarna svarta, tecken mot vit bakgrund.

Den här ultrasnabba, amerikanska kameran har en slutartid på endast en tiomiljondels sekund och används för att fotografera snabba explosionsförlopp. Bakom objektivet roterar en spegel med 18.000 varv/sek, som i sin tur fotograferas av 25 små linser. C:a 170.000 kr kostar den.

LACK PÅ TRE KVART

Av OLLE LINDAHL

Foto: Anders Engman

Många bilägare har väl upptäckt hur flammiga och fula deras vagnar blivit en tid efter bättring av lackeringen. Speciellt gäller det de bilar som från fabriken levererats med en syntetisk ugnslack. En syntetisk lackering kan endast utföras av större firmor med dammfria torkugnar. Därför sker nästan alla lackeringsbättringar med cellulosa-färg. Eftersom syntetisk färg och cellulosa-färg skiljer sig ganska mycket i lyster och utförande, så blir resultatet en flammig lackering till bilägarens förtret.

I sammanhanget är det kanske på sin plats att nämna de huvudsakliga skillnaderna mellan de två olika lacktyperna. Cellulosan är mycket snabbtorkande och fordrar inga speciella torkningsmetoder eller dyrbar utrustning. Dock kräver den t. ex. i en fabrik både stort utrymme och mycket arbetskraft, då varje bil efter lackeringen måste poleras för att lacken skall få sin slutgiltiga glans. På cellulosa-pluskonto kommer även, att bättringsarbeten är lätta att utföra. På minus-sidan måste framhållas, att det fordras mycket och ofta återkommande arbete för att hålla lacken vid högsta lyster.

Den syntetiska lacken kräver speciella torkugnar för bränningen och är därför relativt kostsam att använda vid bilproduktionen. I gengäld är lacken helt färdig, sedan bilen kommit ut ur ugnen och någon polering behövs inte. Mot väder och vind stoppar den syntetiska lackens glans mycket bättre än cellulosa och lacken är därför både stark och lättskött. Först när det gäller lackbättringar uppträder nackdelarna.

Det ser ut nu, som om vi i framtiden skulle slippa dessa problem. En amerikansk färgfirma har nämligen lyckats framställa en helt ny och revolutionerande syntetisk lack, vars torktid kan räknas i minuter. Det är inte heller nödvändigt att använda torkugn utan lacken torkar i vanlig rumstemperatur.

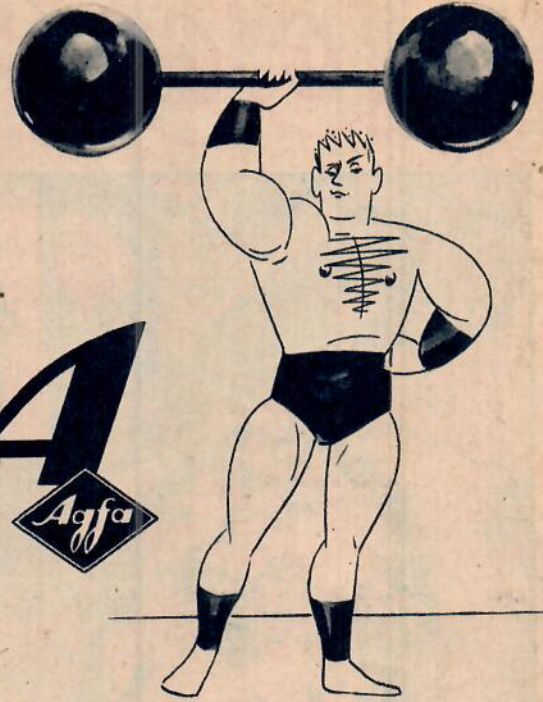
Den nya lacken tillverkas av The Arco III Co. i Detroit. »Arco 45» som den kallas är dammtorr redan tio minuter efter sprutningen, klubbfri efter tjugo minuter och hård efter fyrtiofem minuter.

Vanligen bör man inte vaxa en syntetiskt lackerad bil förrän efter ca en månad. »Arco 45» är klar för vaxning efter en vecka till tio dagar. Parallellt med den nya emaljen tillverkar firmen även en speciell thinner, som gör att andra syntetiska lacker torkar på en och en halv till två timmar. Torkningen av »Arco 45» kan påskyndas ytterligare med hjälp av infraröda lampor. Tidsvinsten med sådana är dock endast 10—20 minuter.

En speciell fördel är att lacken flyter ut mycket lätt, utan tendenser till droppbildningar eller »apelsinyta». Trots sin lättflutenhet kan lacken »läggas» tjockare än vanligt. Färgen är avsedd att sprutas kall. Varmsprutning kan även ske, om man så finner lämpligt. Arco kommer till en början att tillverkas i 15 kulörer inklusive flera metall-cromfärger.

För bilägarna betyder detta, att de i fortsättningen kan få sina syntetiskt lackerade bilar bättrade med samma färgkvalitet och därigenom slippa de missprydande färgbrytningar, som cellulosa-bättringarna medför. För lackeringsverkstäderna betyder det ökad kapacitet genom friställd personal, sparad utrymme och sparade investeringar.

Med den nya, snabbtorkande syntetiska lacken behövs ingen torkugn. Den sprutas kall eller varm och är dammtorr på 10 min. och färdig efter 45.

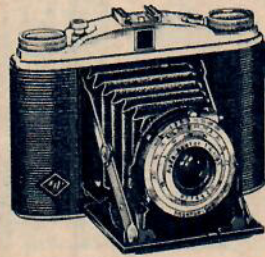
Stort

för

Atlet eller latmask

— för alla är det precis lika lätt att fotografera med Agfa. Alla människor vet att överallt där det fotograferas användes Agfa — d. v. s. Agfakameror med Agfafilm.

Bli A-fotograf med

AGFA ISOLETTE — den populäraste bälglkameran i 6x6-formatet. Ett optiskt och finmekaniskt mästerverk fr. 89:-. SUPER ISOLETTE — med kopplad mätsökare och ljusvärdeskala 435:-.

Agfa film för alla kameror — svartvit eller färg — finkornig, ljuskänslig.

JAVELIN-ägare

Underhållet av Eder Javelin har säkrats genom varaktig tillgång till reservdelar, service o. tekniska informationer. Vänd Eder till

JAVELIN-specialisten
ALPEN. GUNDERSEN A.-B.

Stadsskrivareg. 6, Göteborg N.
Tel. 19 90 62, 19 00 83, 19 32 84,
19 74 67.

Gör det själv pojkar!

Massor av fina o. kuranta mc-tillbehör, -delar o. verktyg ut-försäljas till enastående priser. Vi har kommit över ett stort överskottsparti, t. ex. motorer, sadlar, ljuddämpare, nav, förgasare, gafflar, mascots m. m. »Gör det själv» i vinter. Gå igenom Er motorcykel, renovera och förse den med nya detaljer.

Rekv. listan — vi sänder den gratis.

F:A INDUSTRIARTIKLAR
BOX 17, VÄRNAMO

V. g. sänd Eder mc-lista omgående till
Namn .....
Adress .....
Ort ..... TV 5-56

BIGGLES på Borneo

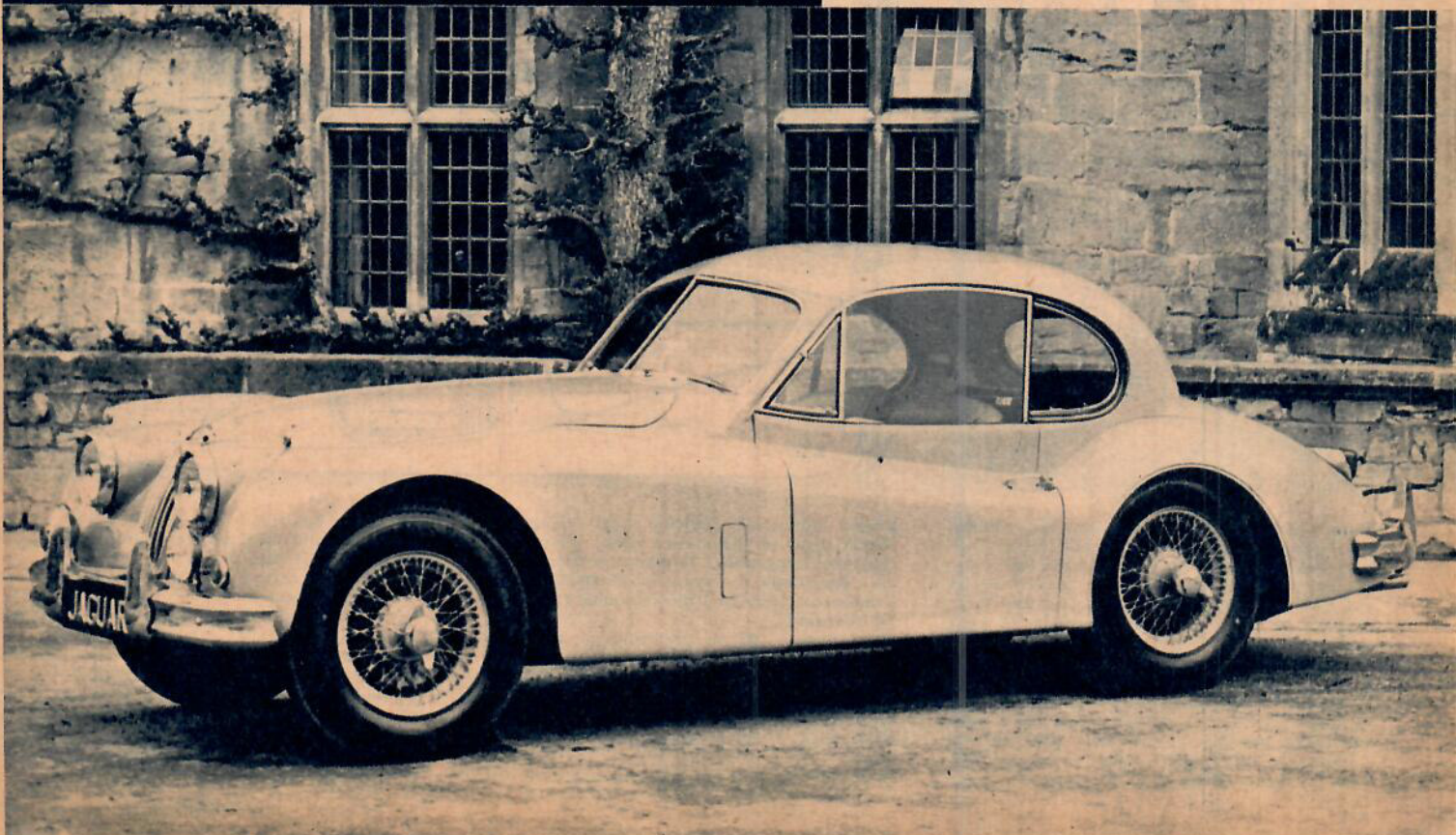

TV:s samlarsalong:
VÄRLDENS SPORTVAGNAR

JAGUAR
XK 140

— Klipp här och spara TV:s Samlarsalong

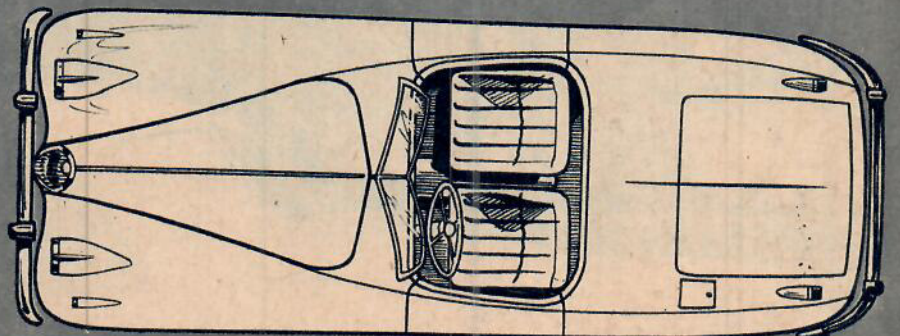
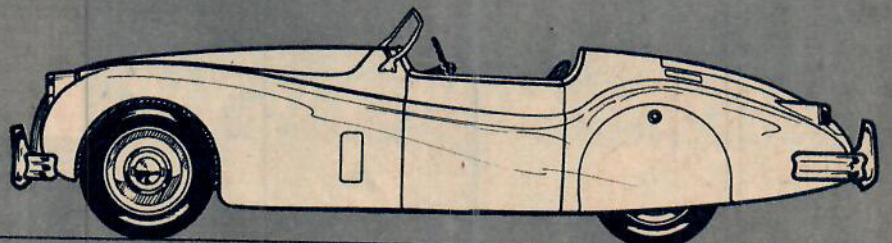
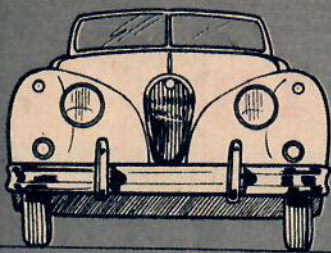
RIKTPRIS
3:50

WIPAC

- WIPAC tändstift framställes av högklassiskt material vid en fabrik med mångåriga erfarenheter inom bilelektrisk produktion.
- WIPAC har en diamanthård, blå Aluminox-isolator, som garanterar långvarig och störningsfri gång.
- WIPAC ingår som originalutrustning i ett flertal välkända motorer.
- WIPAC säljes genom återförsäljare över hela landet.

WIKLUNDS

STOCKHOLM GÖTEBORG MALMÖ

JAGUAR XK 140

Motor: Sexcylindrig toppventilmotor (dubbel överliggande kamaxel) med cylindrarna i en rad. Två förgasare. Slagvolym 3.442 cm³ (83 × 106 mm). Kompression 8 till 1. Effekt 192 hk vid 5.500 varv/min. Litereffekt 55,7 hk. Vridmoment 29 kgm vid 2.500 varv/min. 12 volts elsystem.

Växellåda: Fyrväxlad med de tre högsta växellåda synkroniserade. Laycock-de-Normanville överväxel kan erhållas mot extra kostnad. Utväxlingar: 11,95, 7,01, 4,84 och 3,54 (med bakaxelutväxlingen 3,54) 15,34, 8,11, 5,59 och 4,09 (med bakaxelutväxlingen 4,09). Överväxel 3,19. **Ram och hjulupphängning:** Krysstagad-lådram.

Fram: individuell fjädring med triangeltvär-länkar och torsionsstavar. **Bak:** halvelltisk fjädring. Hydrauliska teleskopstötdämpare runt om. Bensintankens rymd 68 l. Däck 6.00 × 16. **Bromsarea:** 1.220 cm² motsvarande 0,9 cm² per kg tjänstevikt. **Vikt:** Cirka 1300 kg beroende på karossutförandet.

Prestanda: Bränslekonsumtion 1,5 till 1,8 l/mil. Toppfart 180–200 km/t. Acceleration: 0–80 km/t 6,1 sek, 0–160 km/t 21 sek. **Utförande:** 2- eller 2/4-sitsig cabriolet eller kupé.

Dimensioner: Hjulbas 260 cm, spårvidd fram

130,7 cm, bak 128,1 cm, längd 447 cm, bredd 163,7 cm, höjd 135,8 cm (cabriolet) markfrigång 18 cm. Vändradie: 5 m.

Tillverkare: Jaguar Cars Ltd, Holbrook Lane, Coventry, England.

Generalagent: Fredlunds Automobil AB, Stockholm.

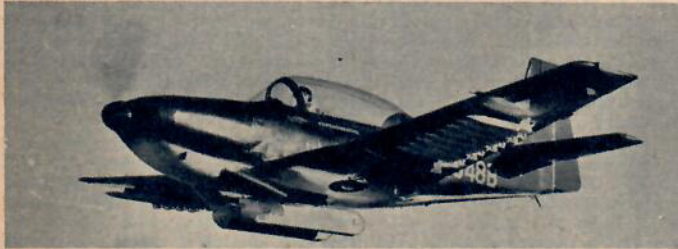
Pris: 2-sits. cabriolet 20.940:—, Hardtop 21.550:—, 2/4-sitsig cabriolet 22.370:—.

Anmärkning: Denna modell bygger i stort sett på modell Mark VII M. Det finns emellertid även en trimmad version på 213 hk vid 5.700 varv/min (vridmoment 29,4 kgm vid 4.000 varv/min). Toppfart 220 km/t.

FLYG NYTT

Av Mach 2.

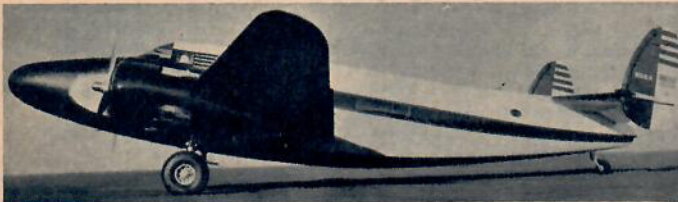
Flygande skjutkola

Temco Aircraft i USA har kommit med ett nytt tvåsitsigt övningsjaktplan. Temco 58 har en Lycoming-motor på 340 hk och presterar en maxfart på 340 km/t. Tjänstehöjd är ca 7.500 m och planet kan användas som övergångstyp före reautbildning och för nattflygskolning. Det intressantaste med detta plan är att det ger möjligheter till vapenutbildning på ett tidigt stadium. Temco 58 kan nämligen utrustas med kulspjut, napalm- och sprängbomber samt raketer.

Stratofortress

är ett mäktigt flygplan och skall bli ryggraden i Strategic Air Command, det tunga amerikanska bombflyget. Bilden visar den första B-52 D Stratofortress som färdigbyggts vid Boeings fabriker i Wichita, Kansas. Det »lilla» flygplanet i bakgrunden är en Stratojet. Stratofortress väger över 160 ton och har åtta motorer av hittills hemlig konstruktion. Max-hastigheten ligger över 1.000 km/t och topphöjden uppges till närmare 17.000 m. Spännvidden är drygt 63 m. Flygplanet finns i flera versioner.

Privat väderradar

Detta amerikanska privatflygplan av typen Learstar har utrustats med radar för väderspaning. Radarn har placerats i den utdragna nosen.

Sportflygarträff i Åre

Östersunds Flygklubb anordnar även denna påsk det traditionella flygarlägret i Åre. I år blir det inte bara segelflygare som samlas vid Åresjön, utan även motorflygarna är välkomna att pröva fjällflygningens tjuvning. Bland de speciella arrangemangen märks en flygtävling samt någon form av fingerad räddningstjänst. Än finns det möjlighet att anmäla sig till lägret. Ev. deltagare kan kontakta Nils Persson, Frösövägen 48, Frösön. Anmälningsavgiften, 25 kr och den lika stora logiavgiften kan insättas på postgirokonto 134343.

TEKNIKENS VÄRLD 5/56

FIAT FÖR FLERA

Nya Fiat 600 Kombi är en sex-sitsig version av 600:an, som kan användas för både passagerare och varutransport. Ytterdimensionerna är praktiskt taget de samma som den fyrsitsiga 600:ans. Kombi har 4 cyl. motor om 633 cm³, vilken ger max-effekten 23 hk. Toppfart ca 90 km/t.

NYHETER! 2 efterlängtade böcker för Volkswagen- och SAAB-ägare

Utkommer inom kort

Den nya boken om Volkswagen — fyllig och instruktiv för alla Volkswagen-ägare — illustrerad med över 130 teckningar och fotografier. Boken innehåller beskrivning på samtliga Volkswagen-modeller, även Klein-bussen. Ett lättläst sammandrag av allt en Volkswagen-ägare behöver veta för att bli verkligt god vän med sin vagn. Bl. a. ingår ett detaljerat felsökningsschema och mängder av tekniska tips och goda råd. Pris kr. 15:75, inb. kr. 18:—*)

SAAB 92 A och B — eller kanske SAAB 93, spelar ingen roll. Den här boken ger Er fullt upp av värdefulla upplysningar och goda råd om motorn och dess skötsel, om tillbehör och deras montering, fakta om bilens konstruktion och bästa sättet att köra Er SAAB. Pris kr 13:50, inb. kr. 16:—*)

RUBRIKLOCK UR VOLKSWAGEN-BOKEN

Tillverkningen, skötsel av Volkswagen och kontinuerligt underhåll, kostnads kalkyl, reparation av småfel m. m.

RUBRIKLOCK UR SAAB-BOKEN

Hur Ni skall sköta SAAB — allmänt underhåll och service. Vad kostar det att ha SAAB — kalkyl. Hur SAAB botas. Köp av begagnad SAAB.

*) Med reservation för smärre förändringar.

KUNGSbokhandeln

Kungsgatan 26 - Tel. 23 28 15 - Stockholm

Härmed rekvideras

..... ex. Volkswagen-boken

..... ex. SAAB-boken

Namn .....

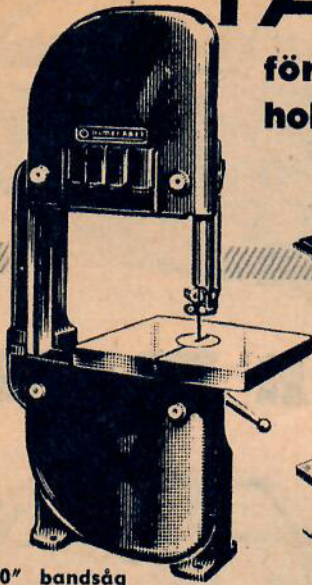
Bostad .....

Postadress ..... TV 5-56

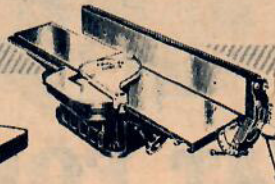
TAUCO

för precision i
hobby och produktion

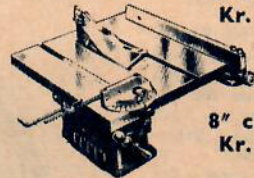

10" bandsåg
Kr. 363:—

För vidare
upplys-
ningar —
skriv eller
ring till

4" rikthyvel
Kr. 290:—

8" cirkelsåg
Kr. 296:—

TAUCOS bänkmaskiner är de finaste instrument för träbearbetning... utmärkta hobbymaskiner men naturligtvis även idealiska kompletterings- och produktionsmaskiner.

AB SIGFR. STENBERG & CO.
NÄSSJÖ, tel. 130 30 (växel)

Filial i GÖTEBORG Ö. Hamngatan 19 a, tel. 13 52 30

LYSSNA
MED
OSS
ARNE SKOOG

TV:s RADIOKLUBB

Populärast i etern

International Short Wave Club, 100 Adams Gardens Estate, London, S. E. 16, England, arrangerar en popularitetomröstning vart tredje år för att undersöka vilka kortvågstationer som är mest uppskattade bland klubbens medlemmar och andra kortvågslissnare. Varje deltagare i omröstningen får skicka in namnen på sina tre främsta favoriter. Den station som står först på denna förteckning får tre poäng, den andra får två och den tredje stationen får en poäng. Och här är resultatet för de främsta stationerna:

Melbourne 1.156 poäng, Bern 1.013, BBC London 905, Montreal 672, Hilversum 663, Amerikas Röst 421, Brazzaville 198, Ankara 143, AFRS, USA, 122, Cairo 120, Stockholm 104, WRUL, New York 102, Rom 96, Paris 81, Wellington 67, IBRA Radio 63, Vatikanen 61, HCJB Quito 59, Djakarta 57, Köpenhamn 55, New Delhi 50, Moskva 48.

Det är ganska märkligt, att IBRA har kommit så långt upp på listan, som alltså utformats av en internationell publik, trots att stationen varit i gång endast några månader.

De flesta röstande påpekade att man inte vill lyssna till politisk propaganda från någondera sidan. I sina kommentarer till omröstningen framhåller klubbsekreteraren Arthur E. Bear, att ju snarare stationerna inser det meningslösa i att spendera programkostnader, sändningstider och kilowatt på politisk propaganda, desto snarare blir kortvågshanden befriade från trängseln och störningssändarna till fördel för kortvågslissningen och för det internationella samförståndet. Och i det kan man utan vidare instämma.

DX-profil

Leif Hansson, Danderyd, hade turen att vinna 500 kr på tips hösten 1953 och använde pengarna till att köpa sig en bra radiomottagare med kortvåg. Den har skänkt honom många fascinerande upplevelser sedan han började DX-a i september 1953. Han har varit med på samtliga större tävlingar sedan dess och även sänt iväg en del lyssnarrapporter. Men det är framför allt de många intressanta programmen han sätter största värdet på, sedan han numera är bunden till en rullstol. Han lyssnar därför mycket gärna på de glada musikprogrammen från Schweiz, »Music USA», den klassiska musiken från Rom och gärna ett och annat politiskt programslag från BBC.

han numera är bunden till en rullstol. Han lyssnar därför mycket gärna på de glada musikprogrammen från Schweiz, »Music USA», den klassiska musiken från Rom och gärna ett och annat politiskt programslag från BBC.

Gripet ur luften

Grekland. Armestationen i Larissa på 6.752 kc/s = 44,42 meter ut-sänder engelska lektioner kl. 20.30—20.45. (International Short Wave Radio, London.)

Syrien. Damaskus på 9.555 kc/s = 31,40 meter utsänder bl. a. program på franska kl. 21.30 och på engelska kl. 22.30. (ISWR)

BILBÖRSEN STARTAR!

I nästa nummer börjar Bilbörserna igen. En sista chans att komma med, om ni vill sälja er gamla bil, har ni om nedanstående kupong skickas in omedelbart och fullständigt ifyllt. Uppgifter som inkommer efter den 13 mars införes i nr 8 eller 10 av Teknikens Värld, då Bilbörserna återkommer. Bilbörserna är helt kostnadsfri, och särskilt tryckta blanketter kan rekvideras från TV.

Insändes till BILBÖRSEN, Teknikens Värld, Sveavägen 53, Stockholm.

(Obs. Hänsyn tagas endast till blanketter med kompletta uppgifter.)

..... den / 1956

Nr ifylles av TV	Märke	Ant. cyl.	Ar	Hk	Sittp.	Karoseri (t. ex. 4-dörr täckt)	Körda mil	Begärt pris

Namn: .....

Bostad: .....

Postadress: ..... Telefon: .....

TEKNIKENS VÄRLD 5/56

SAAJ

bilbatterier

- säkra
- starka
- svenska

JUNGNERBOLAGET

Svenska Ackumulator Aktiebolaget Jungner

Stockholm-Göteborg-Karlstad-Malmö

Norrköping-Skellefteå-Sundsvall

EIA:s

RADIOHANDBOK

9:de omarbetade upplagan

OBS!

Utvidgad televisionsdel

Handboken vill lära Er förstå mottagarens funktioner och hjälpa Er att snabbt laga små-fel. Vi har även medtagit en del hjälptabeller och grafiska beräkningsmetoder.

NÅGRA RUBRIKTIPS

Självinduktionsspolar
Kondensatorer
Kristalldetektorer
Elektronröret och dess verk-ningsätt
Radiotelefoni
Television
Mätinstrument
Störningar och störningsskydd
Kopplingsföreskrifter
Kronor 4:50 riktpis
Kan beställas från närmaste bokhandel eller direkt från

Hudiksvallsg. 6, Stockholm 6.

Utställningar:

Stockholm: Drottninggat. 85, tel. 21 04 24, 21 04 28.

Göteborg: Kyrkogatan 41, tel. 13 89 20, 13 89 30.

Malmö: Rundelsgatan 12, tel. 277 67, 177 25.

Skrynklig

Byt till Fristads gabardinedress — det idealiska bilplaget! Jacka och byxor i amerikansk rayongabardine som är fläckavstötande, sanforiserad, silikon- och skrynkelfribe-handlad.

FRISTADS
kvalitetskläder

Tillverkare
AB SKYDDSKLÄDER, FRISTAD

ELRÄKNING

nu bättre och billigare med

RIAM
-ALLSTRÖM

— den nya svenska rakapparaten i särklass. RIAM DE LUXE rakar rent runt hela klotet — i dubbel bemärkelse! Jorden runt finrakar sig herrarna lekande lätt och elegant med Riam — den fulländade kvalitetsprodukten från Trollhättan!

Men Riam är inte bara en perfekt rakapparat, den trimmar lika överlägset nackhår, tinninghår etc. För perfekt finrakning användes det runda skärhuvudet med »pellerkniven». Ett specialslipat precisionsinstrument, som gör rakningsbekymret till ett glädjeämne. Beställ apparaten för drömrakning i dag! 1 års skriftlig garanti.

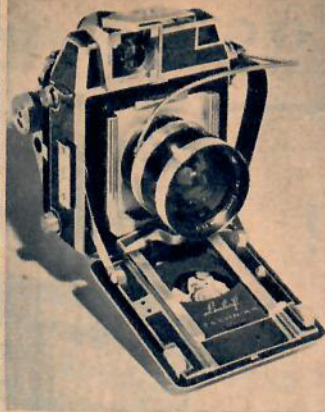
ENDAST
75:—

LUNDAM, Södra Vägen 75, Göteborg

Sänd omg. RIAM DE LUXE el. rakapparat å kr. 75:— kontant. Kr. 82:50 avbet. att bet. med kr. 22:50 vid lev. och kr. 10:— pr mån. Äganderättsförbehåll.

Namn: .....
Adress: .....
Postadress: .....
Texta namn och adress. TV 5-56

TEKNIKENS VÄRLD 5/56

LINHOF
SER SNETT

AV STIG SANDELIN

Namnet Linhof Technika har sin speciella klang. Under mer än 65 år har Linhof-fabriken byggt upp ett rykte grundat på precisionstillverkning av förnämligaste slag.

Technika är först och främst en yrkeskamera och är som sådan ett utomordentligt mångsidigt instrument. Kameran har nämligen resurser, som ger fotografen möjlighet att klara de besvärligaste motiv som strider mot allt vad skärpedjupstabeller heter. Förklaringen till detta är Teknikans extrema förställbarhet, som praktiskt taget medger att man vänder ut och in på kameran. Objektivfronten är höj- och sänkbar, lutbar, vridbar och förskjutbar i sidled för att ge möjlighet till extrema inställningar och restitution. Bakstyckesramen kan skevställas för restitution och vinnande av ökat skärpedjup.

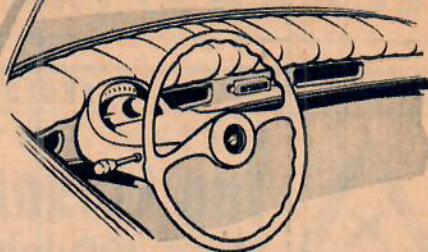
Låt oss ta ett exempel, som visar vad förställbarheten innebär. Om ni skall ta en bild av några föremål på ett bord, finner ni kanske att ni måste ta bilden snett uppifrån. En blick på mattskivan visar att ni får »störtande linjer» och att skärpedjupet inte räcker till. Genom att skevställa bakstycket och sänka frontplattan försvinner perspektivstörningarna och skärpedjupet ökas.

Man kan också »se snett» med kameran och t. ex. ta en bild av en spegel utan att kameran syns i denna. Kameran placeras då snett framför spegeln och perspektivstörningarna trollos bort genom skevinställning.

Technikan kan jämföras med systemkamerorna i småbildsklassen då det gäller utbytesoptik och kopplad avståndsmätare. För 6×9-kameran — Linhof tillverkas även i ett antal större format — kan man välja mellan objektiv från 9 till 36 cm brännvidd, vilka samtliga kan kopplas med den precisionstillverkade avståndsmätaren.

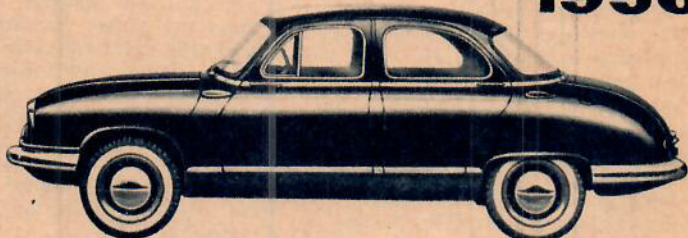
För den avancerade amatören med stora anspråk är Linhof drömkameran. Tyvärr kostar en komplett Technika med t. ex. tre objektiv och tillbehör minst ett par tusenlappar, vilket är mer än de flesta kan lägga ned på sin hobby. Nu har emellertid Linhof lanserat en Technika i 6×9-formatet utan avståndsmätare. Denna kamera kostar utan objektiv 890 kronor.

För säkerhets skull...

kör

PANHARD
1956

Säkerhetsproblemet står under debatt. Åksäkrare bilar efterlyses. Ett steg i rätt riktning mot säkrare vagnar har tagits av PANHARDs konstruktörer, som länge arbetat med just detta problem för ögonen. PANHARD har:

- alla instrument och manövrerorgan koncentrade kring ratten
- mjukstoppad »instrumentpanel»
- »fjädrande», dubbelhjärad panoramavindruta, som tryckes utåt vid stöt inifrån
- säkerhetspärar för framdörrarna
- massiv framvagnsbalk och stötfångare med inbyggd rörram
- överdimensionerade bromsar — 812 cm²/ton tjänstevikt
- vagnskorg inklusive tak helt av stål. Dörrar, motorhuv och koffertlucka av rostfri lättmetall-legering

PANHARD är en hypermodern, rymlig och bekväm vagn — 5-sitsig — med småbilens goda driftsekonomi — 0,7 lit./mil. — och sportvagnens prestanda — 130 km toppfart.

Kör PANHARD — för säkerhets skull!

Motorindustri AB

Uställningar: Linnégatan 31. Tel. 63 04 00 • Ringvägen 151. Tel. 42 02 80.
Huvudkontor, service och reservdelar. Sandhamnsgatan 39. Tel. 63 04 00.

Återförsäljare och service över hela landet

SOLO

— idealmotorn i varje väderstreck

Varmt eller kallt, torrt eller vått har liten betydelse när motorn heter SOLO: byggd på mer än 40 års erfarenhet, testad för hårda strapatser, provad under de mest växlande klimat, använd i många länder. Finns från 2 till 16—20 hk. Begär broschyr!

BRÖDERNA SKOOGS
MOTORFABRIK AB
BORLÄNGE

Westlings
FOTOKATALOG

med
marknadens
bästa villkor

1 års gratis allriskförsäkring
och garanti.

AB Albin Westling, Örebro 1

Grundat 1918
Sänd gratis Er stora fotokatalog.

Namn .....
Adr. ....
Postadr. .... TV 5-56

SKOLOR

NYTT! NYTT! NYTT!
Tag körkort på fritid!
Spara 100-tals kronor!

NY högeffektiv kurs av experter

Ni behöver inte gå igenom körskola för att få körkort. Se 30 och 31 §§ i vägtrafikförordningen!

Vår helt nya korrespondenskurs i körkortsteori med allt Ni måste veta om trafikförordningarna och bilens konstruktion och verkningssätt inbesparar dyra skolavgifter och tid.

Ni kan läsa på kvällar och söndagar eller när det passar Er. Låt någon släkting eller god vän, som har god körskicklighet (och fyllt 21 år), ge Er körvana och Ni sparar 100-tals kronor tack vare vår effektiva kurs. Om Ni ännu ej har åldern inne kan Ni ändå genomgå den teoretiska kur-

sen och vara klar för prov snarast efter det Ni fyllt 18 år.

För Er, som kanske inte kört på länge, är kursen utmärkt som uppfriskning samtidigt som Ni får lära Er de många nya förordningar, som tillkommit på senare år.

Hela kursen med frågeformulär, som granskas och rättas av experter, *kostar endast kr 29:—*. Slå Er ihop med andra i familjen eller med vänner och bekanta och tag kursen gemensamt.

Sänd in kupongen i dag!

Ju förr Ni börjar ju förr blir Ni klar med Ert körkort.

Bilteori

Box 6041, Stockholm 6.

Sänd mig omgående Er kurs i bilteori.

Mot postförsk. kr 29:— + porto.

Kr. 29:— insättes härmed på postgiro nr 196410.

Namn .....

Adress .....

Postadress .....

TV 5-56

Sätt ett X för det som passar Er bäst.

KÖPINGS TEKNISKA INSTITUT

Ingenjör- o. verkm.-ex. fr. folkskola, real- el. studentex. Dag- o. aftonskola. Maskinteknik med verkstadsteknik. Teleteknik. Låga levnadskostnader.

Hösterm. börj. 29 aug. o. vårterm. 9 jan. — Aftonskoleelever kan få arbete. Uppgiv fack, praktik, ålder m. m. — Glasgatan 23, Köping. Tel. 113 16.

Aberopa denna tidning! — INGVAR LILLIEROTH, civilingenjör, rektor.

RADIO-TV

EN LÖNANDE HOBBY — PROVA GRATIS!

Bygg själv Er radio och tv-apparat, bandspelare, lokaltelefon o. d. Vara erkända kurser »Radioteknik och Radiobygge» för nybörjare och »Televisionkurs» för tekniker, servicemän och avancerade amatörer ger det rätta underlaget.

GRATIS sända vi första brevet i resp. kurs. Önskar Ni ej fortsätta kursen, återsänder Ni endast ett portofritt svarskort, som vi bifoga.

KATALOG över radio- och tv-material, byggsatser, instrument, litteratur m. m. mot 1:— kr i frimärken (återbetalas vid order).

Till AB BEVA-TEKNIK, LINKÖPING

Sänd enligt annonsen (markera med X) första brevet i radiokursen, första brevet i tv-kursen, katalog mot bif. 1:— i frim. (återbetalas vid order).

Namn .....

Adress .....

TV 5-56

HÄSLEHOLMS TEKNISKA SKOLA

Kommunal läroanstalt under statens inspektion
 Fackavd.: maskin-, elektro- (möjlighet till A-behörighet), husbyggnads-, väg- o. vattenb.- samt värme- o. sanitetsteknik börjar 10 aug., anmälan före 15 juni. Vägmästarekurs samt statskurs för elinst. (B) börjar 10 jan. Statens lån o. stip. Moderna lab. Platsförmedling. Prospekt under adress: Hässleholm 10.

MALMÖ TEKNISKA INSTITUT

9 mån. Verkmäst.- och Teknikerkurser förbereda till statligt legaliserad INGENJÖRSEXAMEN. Lägsta studiekostnader. Prospekt sändes. Roslins väg 18 E. Malmö. Tel. 629 51.

BILREPARATÖRS-

kurser om 4 mån. samt BILELEKTRISKA specialkurser om 5 veckor.

Prospekt och upplysningar mot två porton. Angiv denna tidning.

Skövde Praktiska Skola

Drottninggat. 4, Skövde. Tel. 1249.

TILL SALU

FRAMKALLA-KOPIERA!

Allt Ni behöver

14:95

+ frakt.

2 framkallningsskålar, kopieringsram, pincett, kemikalier, papper för 100 kopior samt rådgivare. Sändes mot postförskott från

F:å KNUZT & SVENSSON
 SOLLERÖN

HAN VAR VANLIG **Just du**

är kanske missnöjd med din styrka och figur. Du har ditt livs chans.

Ge mig en kvart om dagen

... och jag skall ge dig

EN STARK OCH VACKER KROPP

lovat Arne Tammer. Du kan lita på att Arne vet vad han talar om och att han håller vad han lovar. Han har mer än 20 års egen erfarenhet när det gäller »kroppbygget».

10.000-tals män borgar för att kursen är 100-procentigt effektiv.

Passar alla. Den här brevkursen passar alla åldrar. Det spelar ingen roll om du är 15 eller 60 år.

Resultat inom en månad!

IDROTTSKOLAN
 Stockholm K

Härmed beställes Naturvägen att få en ny kropp. Sänd omg. 1:sta lektionsbrevet m. postf., 3:75 + porto. Efterfölj. 9 breven sändas var 20:de dag mot 3:75 + porto per brev.

TV 5-56

Namn, adr., postadr.

TILL SALU

Direkt från Lappland:

Lapptoffl. extra fina 15:—.
 Renhudar, lämpl. t. sportstuga o. utevistelse 12:50. Renkronor 8:—.
 Äkta Lovikkavantar 10:—, barnstorl. 7:50.
 Sv. t. Box 16, Kiruna C.

ROGER Kr 59:—

Ultramodern sko i spansk rött och svart kalvskinn. Randsydd sula av 7 mm. krupongläder och modern klack. Slitstark, suverän sko, som framåt killar gillar.

Posta beställningen i dag. 2 par fraktfri. Full returrätt.

SKOLAGRET GARANTI
 Posthuset, Kumla

Sänd snarast mot postförskott ..... par ROGER. Storlek nr .....

Namn och adress, TV 5-56

RADIOKONTROLL av modeller

NY stor KATALOG med ALLT för RC

AGGREGAT BYGGSATSER TILLBEHÖR

Vår nya 24 sid. illustr. RC-KATALOG 1955-56 sändes mot 50 öre i frimärken.

Ingenjörfirman

TELECONTROL
 Avd. V · INSJÖN

Grabbar, hörde Ni Christer Falkenström i radiokarusellen?

Grabben som hade kortvägsmottagare till hobby. Du kan själv skaffa Dig en kortvägsmottagare och

LYSSNA PÅ LUFTFARTS-, POLIS- och AMATÖRBANDEN MED VÅR BILLIGA KORTVÄGSMOTTAGARE

Kortvägsmottagare, avsedd för våglängdsområdet 1—15 meter. Inom detta område finnes bl. a. luftfarts- och polisradio samt amatörbånd. Mottagaren är synnerligen känslig och den kan genom en enkel omkoppling även användas som sändare (licens erfordras) med god effekt. Särskild anvisning om omkopplingen finnes i arbetsbeskrivningen. Kortvägsmottagaren levereras i byggsats som är mycket enkel att montera. På c:a 2 timmar lyckas även den fullständigt oinvidge, med tillhjälp av den utförliga arbetsbeskrivningen och ledningsdragningsschemat, få en utmärkt kortvägsmottagare — eller sändare.

KORTVÄGSMOTTAGARE, komplett byggsats. Pris per styck kr 34:85.

RITNING TILL KORTVÄGSMOTTAGARE, kompl. med kopplingsschema och utförlig arbetsbeskrivning. Pris per styck kr 3:75.

HOBBY-FÖRLAGET
 AVD. T, BORAS.

TILL SALU

Värdefull nyhet

för Er som har besvär med bakljuset på Er mc eller moped

— ett överspänningsskydd som eliminerar strömtopparna vid högvarv, avbländning m. m., lampan får oanad livslängd — en sak som betalar sig.

För lampa under 2 W, grönt skydd, 2-5 W, grått skydd. Finns hos alla välsorterade cykel- och sporthandlare.

Tilverkare:

Hults Cykelaffär & Verkstad,

Österlånggatan 84, BORAS. Tel. 138 47.

Motorcykeldelar från SÖDERSTRÖMS

BAK- o. STOPP-LJUS

Lucas-typen. Bredd 115 mm. (På alla eng. mc.) Kompl. med glödlampa 17:50

BROMSKONTAKT

4:75
STRALKASTERSKÄRM
Blankförmad
1. För moped .. 1:50
2. Upp till 145 mm diam. 4:45
3. Upp till 175 mm diam. 4:65

LOY — FLYTANDE METALL Lagar allt — fäster på allt. Inneh. 95 % metall. Idealliskt för bensintankar o. d. Drog tub 3:75

CYLINDERFÄRG Spec. för mc-cylindrar. 1/8 ltr 2:25

PISTON SEAL — För bättre kompression

Piston Seal reducerar oljeförbrukningen, återställer kompressionen. Behandlingen tar endast 30 min. Piston Seal är provat och godkänt av hela engelska motorpressen. Ger motorn bättre ork under 300-600 mils körning. Bruksanvisning medföljer.
1. För motorcyklar .. 10:—
2. För mindre bilar .. 15:—

Beställ nu! Vi lev. omg. mot postfisk. Över 50:— porto. Om Ni ej blir nöjd returnera varan och vi återbetalar alla Edra utlägg.

KATALOG med nytt tillägg sändes mot 75 öre i frim. (Bifogas gratis på begäran vid order av ovanstående.)

CYKEL & MOTORFIRMAN O.E. SÖDERSTRÖM

Tel. 123 32. ÖRNSKÖLDSVIK

FINNSTÖVLAR

Prima hantverkskvalitet, rands., herr 65:—, dam 52:50. I mörkbrun färg, herr 69:—, dam 56:— Sula av cellgummi el. kärnläder. Gummistövlar m. läderskaft 37:— Samskinnskalsonger 52:— Motpostförskött. Returrätt. F: A. Y. Kero, Sattajärvi.

PHILISHAVE DUBBEL

Endast 58:—
1 ARS GARANTI
Philishave Dubbel (allström) är världens nu mest sålda elrakapparater. Sändes i elegant läderetui mot postförskött. Gamla apparater tagas i utbyte. Full returrätt. Remington Super »60», end. 123:— Vid byte mot Remington betalar vi 27:50 för Er gamla apparat. Beställ i dag från

H ÅGES PARTILAGER Tel. 9 Stockaryd

Sänd .... st. PHILISHAVE DUBBEL å 58:— .... st. REMINGTON SUPER »60» å 123:—

Namn och adress TV 5-56

FANTASTISK KIKARE

Ny kraftig prissänkning
Jättebilligt! Direkt från importör. Har kostat 350:— kr., nu endast 159:—

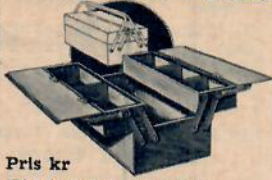
Scan-Lux-Kikaren 7x50 — jättefikare av världsklass med den fantastiska ljusstyrkan 50,8. Enastående synskärpa med stort synfält. Dag- o. nattkikare. Optiken antireflexbeh. En verklig drömkikare med klar och tydlig synskärpa. Lev. med kraftig läderväska och axelremmar. Pris kontant end. kr 159:—, Avb. 173:—, 25:— pr mån.

URFABRIKERNAS DEPOT NORRKÖPING

Härmed rekv. Scan-Lux-kikaren 7x50 å pris kr 173:— att bet. med 25:— kr pr mån. Kontant kr 159:—, (Stryk det som ej önskas.) Garanti, full returrätt inom 8 dagar och pengarna åter. Aganderättsförbehåll.

Namn och adress. TV 5-56

VERKTYGS-PELLE!

Pris kr
ENDAST 19:75
En mycket praktisk verktygslåda, med fack även för skruv, spik m. m. Tillverkad av stålplåt i stabil konstruktion, försedd med handtag av stålror. Lackerad i gröngrön färg. Lämplig i hemmet och för motormän m. fl. Längd 36 cm, bredd 20 cm, höjd utom handtaget 15 cm. Full returrätt. Även partiförsäljning. Redan 800 belättna kunder. Rekv. direkt fr.

OLSÉN & LEVÉN AVD. 20. VANSBRO

VET NI VAD 1956 ÅRS BILAR GÅR FÖR?

STORA BILBOKEN 1956 lämnar svar på prakt. taget alla frågor om bilar ännu mycket utförl. än föreg. ar. Kvalitetsskilln., hur fort det är lämpl. att köra olika märken, vilka bilar som är tränga o. obehövliga o. vilka som är ryml., vad som är bra o. vad som är dåligt o. s. v. Praktiskt taget alla personbilmärken, ca 117, mer än 230 st. 1956-modeller, finns med. Bilder, utförl. tekn. data, toppfart, bensin-åtg., pris m. m. Stora Bilboken är fristående, ej firmabunden, känd för pålitl. sen 6 ar. Säljes hos bokhandl. pris kr 7:60, samt m. efterkr. fr. förl. Skriv till:

FÖRLAGET BILBOKEN AVD. TV. NORRKÖPING

SCOOTERS MOTOBECANE och TERROT

Riktpris från kr 1.795:— . Katalog o. villkor sändes mot porto.

AB BELGIMEX S:t Eriksg. 103, Sthlm Va.

MOTOR- delarna som söks

finner **HÖÖKS** Ni hos

Illustrerade kataloger med många nyheter — även för bilister — sändes mot porto.

Motor-AB Ivan Höök Sågen - Tel. 30, 31

Kall-flytande metall!

Stor utlandsnyhet! Täcker stora hål i spannar, rör, båt, tak, kaross, kylare m. m. Hårdare än lödning. Fil- o. gångbart. Drog burk kr 6:25. 2 st. fraktfritt. Brush System AM, Malmö.

Ljusreflekterande MOTORMÄRKEN

till 56 olika mc-fabrikat, fastsättes på rock el. mössa. Finns även för bilar. Kan erhållas i motor- och sportaffärer. Kan även rekvideras mot frimärken kr 2:25 per st. från Chr. Larsen, Källgatan 16, Ljunghy.

FOTO NI FÅR HÖGSTA RABATT

FILM. PAPPER, KEMIKALIER, KAMEROR Katalog med nettoprislista mot 50 öre i frimärken
Fotografiska arbeten m. m.
SYDSVENSK HANDEL Avd. H. - Sergels väg 6 - MALMÖ

THACO:s FLYG-katalog nr 8

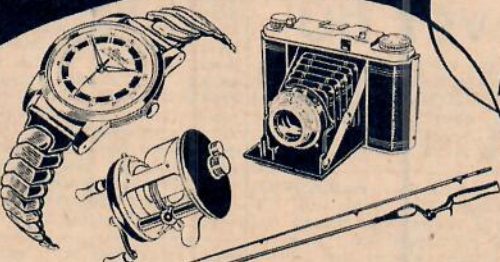
omfattar allt om modellflyg, modellmotorer, material och tillbehör. Sänd oss Edert namn och adress samt 75 öre i frimärken och Ni får katalogen omgående.

TÖRE HAGLUND & Co AB, Avd. 11, Hofors

NU är rätta tiden för att köpa MOBYLETTE, den vintersäkra mopeden, vilken tack vare handreglering av både fram- och bakbromsen går att köra även på isgata utan risk. Vid svåra situationer släpper Ni bägge fötterna på marken för att hålla balansen och behåller ändå full handkontroll över bägge bromsarna. Nu även 3-växlad med helautomatisk koppling och växling, två andra fördelar som uppskattas särskilt mycket under vinterkörning. Riktpris från kr 540:— . Begär katalog.

Generalagent: **AB BELGIMEX** S:t Eriksgatan 103, Stockholm Va.

Miss inte en god vinst!!

Atlantic UR . KAMEROR SPORTFISKE

- 1 Höga rabatter
- 2 Låga nettopriser
- 3 Finfina avbetalningsvillkor
- 4 Öppet köp — full returrätt inom 30 dagar

Vi sänder Er gärna katalog och nettoprislista etc. GRATIS!

ATLANTIC • Kungsg. 18 • Stockholm
Sänd katalog, nettoprislista etc. GRATIS och utan någon förpliktelse från min sida.
Namn: .....
Bostad: .....
Postadress: ..... TV 5-56

FOTO! 20 % rabatt å filmkameror, projektorer, kameror, förstöringsapparater. Bli vart ombud, skriv idag till Merkantil, Box 75, Mölndal

FÖRSTORINGAR

i naturliga färger

Storl: 13x18 18x24 24x30 cm
4:00 6:75 11:00 kr.
Sv-vit 1:90 2:75 4:00 kr.
Ins. film el. foto. 3 st. portofr.
O. Engholm, Box 42, Sörmark

PROP ROD

körklar med Space-Bug motor 75:—, Enbart Space-Bug motor kr 33:—, med propeller och Univer-salnyckel. Data: Cy-lindervolym: 0,75 cm³. Varv per minut: 15.000

—16.000. Effekt: 1/12 hkr. Vikt: 45 gram. Ill. katalog 1955 över diesel- o. glödstiftsmotorer, flygplan, bil- o. båtmodel-ler, sändes mot 40 öre i frimärken. Nya Märklin-katalogen sändes mot 1:— i frimärken.

Prop Rod racerbil utan motor 42:—

FIRMA ESKADER

GUMSHORNSG. 8 — STOCKHOLM Ö — TEL. 62 18 53

Motor-marknaden

Allt för Moped, Mc, Sport o. Radio. Lägsta pris. F:ä Ake Johansson, Vessigebo.

VOLKSWAGEN

Reparationsanvisningar

för hela VW, 75 sprängitn., bilder, koppl.-schema. Toleranser, försliitningsgränser, motormontering. Svenska bildtexter och tabeller. För-mat 30x21 cm. Finns även f. Merc., Fiat, Opel, Renault. Mot postförsändelse 16 kr. F:ä Adickes, Tjärblomsgatan 1 A, Göteborg H. T. 23 94 83.

Specialmaskin för polering och fräsningar av kanaler i alla slags motorer, såväl mc-som bilmotorer. För polering 6 kr, fräsningar 3 kr, per kanal. Nedsvarvning av topplock 7 kr, rostskyddsbehand-ling 5 kr, ändring till fall-förgasarsystem 18 kr. Pole-ring av vevhus, balans och vevstake, slipning av venti-ler på fyrtak, borringar o. lagerrenoveringar utföres. Samtliga arbeten utföres noggrant o. efter önskad tid. Skriv eller ring, vi står gär-na till tjänst med upplys-ningar.

S.-E. Nybergs Motorverkstad. Tel. 548, Smålandsstenar.

Motorcykeldelar, begagn., till de flesta märken. Störst i branschen. Motorfirman Jap, Olivédalsgatan 3, Göteborg. Tel. 12 69 34.

Hastighetsmätare, Tempera-turmätare rep. under full garanti. Temp.-mätare 12:—, Hast.-mät. 15:—, Samuels-son & Co, Vårdkasv. 4, Lin-köping.

Bygg billigt eget laddnings-aggregat. Ritn. till 4 olika kr 3:80 + porto. Delar tillhand-dahållas. Gratis medfölj. ett häfte om ackumulatorvård. F:ä Micord, Box 27, Spånga.

Biltillbeh. Partipris. Radio, sök., dimlj. m. m. Rekv. ka-talog mot 50 öre i frimärken. BILAB, Postfach 27, Furuvik

Saroléa fabriksnya MC

55 års mod. säljes nu till starkt reducerade priser, med full fabriksgaranti. Kata-log o. villkor sändes mot porto.

AB BELGIMEX S:t Eriksg. 103, Sthlm Va.

MOTORMÄN

Stor ill. kat. över MC, moped samt Tillbehör. Rekv. kat. omg. som er-hålles mot porto. Tel. 77, 377.

UPPFINNARE!

Låt ej uppfinningen bli dött kapital.

Vi hjälper Er med patentan-sökning och försäljning. Pris-uppgifter och upplysningar gratis. Skriv eller ring till

SKÖLDS ING-BYRA S:t Eriksg. 40, Sthlm (T-ban.) Tel. 52 96 50, 45 56 99.

BLÅS INSTRUMENT

Goda bytes- och betalnings-villkor. Skriv i dag!

PHILIPSONS Musikvaruslag

MALMÖ

Sänd katalog gratis
.....
.....
Namn och adress. TV 5-56

ALLT I VERKTYG

samt Möbelbeslag, Lös- och Möbelsmide m. m.

KATALOG

på begäran **NORDISKA VERKTYGSAFFÄREN** mot kr 1:15 Drottninggatan 64 B, Göteborg

EXTRA TILLFÄLLE FÖR UTOMBORDARE!

NV-MARIN — idealmotorn för jollar, ekor, roddbåtar, kanoter och segelbåtar — snabb i starten som en sprinter, seg och uthållig som en maratonlöpare, får Ni nu med alla dessa tillbehör utan ett öres extra kostnad:

- 1 st kapell
- 1 st 5 l. explosionssäker bensindunk
- 1 st tratt med sil
- 1 st 2 l. oljedunk med olja för växelhuss
- 1 st extra startsnöre

AMORTERING KAN ORDNAS! Skriv en rad till

AB STOCKHOLMS MOTOCENTRUM BENSINSTATIONSBYGGNADEN, NORRA BANTORGET, STHLM

eller ring tel. 11 21 42, 20 24 42 för vidare upplysningar

fortfarande endast 585:- fraktfritt med trä-embalage

Urdelar och verktyg även till amatörer. Prislista mot porto. Firma E. Karlsson, Erikslund.

Mc-relä repareras o. omlin-das. Låga priser. N. Johans-son, Box 105, Sösdala.

Volkswagenägare! Gör ut-rymmet bakom baksätet till sluten koffert. Rekvirera vår konstläderklädda hatthylla. Försedd med ljuddämpande filtbeläggning. Kr 26:— mot efterkrav. Uppgiv färg. Full bytesrätt. Gunnar Aulin, Box 55, Hässleholm.

Ljuddämpare med dubbla avgasningsrör t. Volkswagen tillverkad av kraftig plåt. Pris kr 38:—, Även ljud-dämpare t. andra bilmärken finnes t. billiga priser. F:ä Nilsson & Rehn, Bergsmansg. 40, t. 33930, 37169, Karlskoga.

Alla slags tändspolar t. båt-, mc- o. mopedmagneter m. m. omlindas av fackman m. 15 års erfarenhet. 20:—/st. Omg. leverans, garanti. Nya Radio-verkstaden, Kalmar.

Motorcykel- o. mopedägare. Sänd in Eder motor eller delar till oss för renovering. Original tillbehör och reserv-delar finnes till alla märken, även de äldre. Vi ha låga priser och sända dessutom fraktfritt över hela Sverige samt lämna full garanti å renoveringsarbeten. Ni kunna således med fullt förtro-ende insända Eder renove-ring eller beställning till oss. Wingrens Motorindustri, Hälsingborg.

Beg. bildetaljer. Kyl., växell., motordel., fjädr., axlar, hjul, m. m. DKW, CH, PL, Ford. G. Sveningsson, Hestra, T. 16

Diverse-marknaden

LÖN. HOBBY! Tillverkn. av persienner m. m. Lätt arbete. Inga maskiner. Material bill. Ritn., beskr. o. materialpro-ver kr 3:95 + porto. F:ä Ellbe, Box 67, Borlänge 7.

Fotoartiklar av alla slag. Hög rabatt. Begär uppl. från Ing. J. Andersson, Skilje-myntsgatan 9, Göteborg V. Överdragsstövlar 4:75 par. 3 par fraktf. Trelleb-gummi 75 cm pass. mc-förare, fiska-re m. fl. Tinghalls, Brämlult. FOTO. Rekv. vår prislista å kameror, film, kemikal., papper etc. Hög rabatt. Även realisationsvaror. G. Eson. Box 20063, Sthlm, 48 00 13.

Flytande plast för hobby och industri. Obs! Även båt- och bilplast! Mångsid. anv., själv-härdande, blir glashård, genomskinl., lätt att forma. Best. provsats inneh. plast, hårdare, accelerator, färger samt fullst. beskr. och pris. även för parti. End. 11:— + frakt från F:ä Regale, Box 6844, Borlänge.

Gör El-uret själv. Kompl. synkronurverk, 110—127—220 V. Inkl. eleg. visare m. centrumskel. 15:— R. Lin-deborg, Gilleg. 4, Hägersten.

Vid köp av URAN- o. metall-detektorer, vänd Eder t. lan-dets ledande importfirma i branschen! Firma Hobby-Import, Fredsg. 6, IV, Sthlm.

REALISATION

Scintilla MN4 — nya m. drivan, 95:—; Scintilla 9-polig beg. 33:50; Magnet med vev 22:50; Voltmätare AEG 0—120 volt 17:50; SKF kul-lager, 8 kg sort. 31:50; Bil-värmare Sv. Fläktf. kompl. med defr. och alla montage-detaler kr. 85:—; Bricksorti-ment — ca 600 fiberplana-fjädr-kopparbrickor 10:50; Drag/tryckfjädrar, 30 olika 5:50; Flygv. Gyroenhet — hittills 150 st. lev. 39:50. Res-ervation för mellantförsäljn. PASS PA! Ni gör fynd!

INDUSTRIPRODUKTER, Jönköping

Lär Eder laga klockan själv! Brevkurs 14:—, Ur-Teknik, Malmö 13.

INDUSTRI-LÖDKOLVAR m. kraftig vinkelspets av kop-par. S-märkta. Fullt kompl. 190 W, vikt 530 gr. 20:— st. Dito 100 W, vikt 370 gr. 14:— st. Praktisk amatörlödkolv 100 W 10:— st. Reservel-ment kr. 12:— resp. 9:— o. 5:50 st. Uppgiv nätp. F:ä S. Sundberg, Zinkgruvan.

BAGAGEMÄRKEN fr. världens ledande hotell (10 st. 2:—; 25 st. 4:—) eller flyg-bolag (10 st. 2:50; 25 st. 5:—) för resväskor, brickor, lampskärmar, motorfordon m. m. Katalog gratis. AB DURAX, Avd. K. Malmö C. LEAK-förstärkare TL/10 m. förstör., 220 volt. 550:—, HB TOYMANS, Hälsingborg.

Ur repareras hos undert. till lägsta pris, fullst. bel. garant. Rekv. prisl. m. rabattvillkor som sändes m. porto. Skriv omg. till J. Hedmark, Timrå-hus S. Timrå.

Kopier.-app. 50:—, Exp.-mät. Zeiss Ikonopt. 30:—, T. Ander-sson, Brevl. 519, Ronneby.

El. synkronväckarur fr. 32:50, d:o väggr fr. 33:—, Beg. ill. prosp. Globus, Jakobsbg. 32, Stockholm C.

Parti fabriksvaror, lämpligt för återförsäljare. Uppl. mot porto. 75:—, S. Isaksson, Björkfors.

Philips radio, mindre fel finnes, kr 45:—, G. Nordstrand, Nykvarns Avd. Nykvarn.

Fotoartiklar av alla slag. Hög rabatt, begär uppl. från Ing. J. Andersson, Skilje-myntsgatan 9, Göteborg V.

NYHET! Motorbyxa av gum-mi, färskinnsklädd, 45:—, D:o av getskin, 70:—, Pre-senning för bil, 130:—, Beg. bildelar billigt. B. Börn-kvist, Bosågen, Ockelbo.

VULCOFIX självvulkanise-ring för cyklar, mc, bilar, gummistövlar etc. Återför-säljare antagas. AB ANPAC, Avd. VULCO, Malmö C.

OMBUD

HÄR ÄR CHANSEN! Vi söka direktförsäljare på alla ar-betsplatser o. orter för el-bakljus för cyklar som en-ligt lag varje cykel måste utrustas med. Mycket god förtjänst kan påräknas. GRATIS sänder vi prov-lampa, om Ni insätter 2 kr å postgiro 492497 eller i por-to till frakt- o. emballage-kostnader. Upplysningar mot porto. F:ä H. UTTER, Väs-tanägaratan 17, Linköping.

Fråga oss om flyg

Fråga: 1) Vilket eller vilka tyska företag konstruerade V-1 och V-2? 2) Är det sant att Lansens kommer att serietillverkas i fyra olika versioner, A 32, J 32, S 32 och Sk 32? 3) Vad hände med de i Sverige under kriget nödländade utländska flygplanen? **Volksjäger**

Svar: 1) V-1 konstruerades av Fieseler-fabriken och betecknades även Fieseler Fi 103 och FZG 76. V-2 utvecklades av den statliga försöksstationen för raketforskning i Peenemünde. 2) Ja, Lansens serietillverkas för närvarande i allvädersattackversionen A 32, men skall enligt officiella uppgifter även byggas i nattjakt- och spaningsversioner. Dessas typbeteckningar är dock ännu inte offentliggjorda. Lansens skall även lätt kunna förses med dubbelkommando för utbildningsändamål, men beteckningen Sk 32 tror inte Red. kommer att brukas. 3) Flertalet skrotades.

Fråga: Vilka data och prestanda har följande typer av sportflygplan: 1) Cessna 140, 2) Fairchild 24, 3) Auster Autocrat, 4) Boeing L-15 samt 5) Luscombe Silvaire? **Evald Berglund**

Svar: 1) Tvåsitsigt, 85 hk Continental-motor, spännvidd 10,0 m, längd 6,6 m, vingyta 14,8 m², tomvikt 404 kg, flygvikt 660 kg, toppfart 195 km/t, marschfart 165 km/t, flygsträcka 640 km. Tvåsitsigt, 125 hk Lycoming-motor, spännvidd 11,07 m, längd 7,34 m, vingyta 17,26 m², tomvikt 765 kg, flygvikt 1.165 kg, toppfart 220 km/t, marschfart 190 km/t, flygsträcka 995 km. 3) Tresitsigt, 100 hk Cirrus Minor, spännvidd 10,97 m, längd 7,11 m, vingyta 17,13 m², tomvikt 477 kg, flygvikt 840 kg, toppfart 185 km/t, marschfart 160 km/t, flygsträcka 480 km. 4) Tvåsitsigt, 125 hk Lycoming-motor, spännvidd 12,2 m, längd 7,7 m, tomvikt 680 kg, flygvikt 940 kg, toppfart 180 km/t, marschfart 162 km/t. L-15 är inget sportflygplan utan ett för arméspaning specialkonstruerat flygplan. 5) Tvåsitsigt, 85 hk Continental-motor (Silvaire 8E), spännvidd 10,66 m, längd 6,2 m, vingyta 13 m², tomvikt 365 kg, flygvikt 635 kg, toppfart 200 km/t marschfart 180 km/t, flygsträcka 810 km.

Fråga: 1) Undertecknad har i olika flygvapenskrifter däribland »25 års svenskt flygvapen» observerat att jaktplanet J 9 (Republic EP-1) uppges ha en 910 hk motor och en toppfart på 475 km/tim, under det att andra publikationer uppger en motoreffekt på 1065 hk och en toppfart av 515 km/tim. Vilket är rätt? 2) Hade J 22B en 1.200 hk motor? Var i så fall toppfarten högre än för J 22A?

Svar: Republic-fabriken själv (som väl får anses veta mest om sina produkter) uppger att EP-1 (eller P-35A som typen kallades inom US Army Air Corps) hade en 1050—1100 hk motor, en toppfart av 515 km/tim, och en marschfart av 420 km/t. Det torde dock ej råda någon tvekan om att fabriksiffrorna noterats under de mest gynnsamma förhållanden. Däremot torde det svenska flygvapnets siffror inte ha uppmätts under absolut likvärdiga förhållanden. Att söka »frisera» fabriksuppgifter kan kanske te sig lockande, men att göra detta på ett absolut rättvisande sätt är nog en svårare uppgift. 2) Ja, under tillverkningens gång lyckades Flygmotor höja starteffekten på STW-C3-motorn till från 1.065 till 1.200 hk, vilket kom såväl J 22:an som B 17A och B 18A till del. Skillnaden mellan J 22A och J 22B låg emellertid främst i beväpningen som på den förstnämnda typen var två 13 mm och två 8 mm ksp, medan den senare hade fyra 13 mm ksp. Edra övriga frågor kan icke besvaras av sekretesskäl.

Fråga: Vilka data, prestanda och priser gäller för följande typer av sportflygplan: 1) Piper Cruiser, 2) Auster Arrow, 3) Globe Swift, 4) Bücker Jungmann, 5) Luscombe Phantom? **TV-läsare**

Svar: Av uppräknade typer tillverkas numera ingen varför fabrikspriser följaktligen är värdelösa. Priserna på mer eller mindre begagnade plan varierar starkt. Data och prestanda: 1) Tresitsigt, 100 hk Lycoming-motor, spännvidd 10,81 m, längd 6,96 m, vingyta 16,6 m², tomvikt 431 kg, flygvikt 793 kg, toppfart 185 km/tim, marschfart 165 km/tim, flygsträcka 965 km. 2) Tvåsitsigt 75 hk Continentalmotor, spännvidd 10,97 m, längd 6,9 m, tomvikt 393 kg, flygvikt 660 kg, toppfart 160 km/tim, marschfart 140 km/tim. 3) Tvåsitsigt, 125 hk Continental-motor, spännvidd 8,85 m, längd 6,45 m, vingyta 12,1 m², flygvikt 775 kg, toppfart 240 km/tim, marschfart 225 km/tim, flygsträcka 825 km. 4) Tvåsitsigt, 105 hk Hirth-motor, spännvidd 7,4 m, längd 6,6 m, vingyta 13,5 m² tomvikt 380 kg flygvikt 670 kg, toppfart 183 km/tim, marschfart 170 km/tim, flygsträcka 650 km. 5) Tvåsitsigt, 145 hk Warner-motor, spännvidd 9,45 m, längd 6,55 m, tomvikt 590 kg flygvikt 1.350 kg, toppfart 265 km/tim marschfart 235 km/tim, flygsträcka 900 km. Phantom var Luscombefabrikens första produkt och byggdes f. f. g. 1934. Endast några få ex. återstår i USA.

Fråga oss om vapen

Fråga: 1) Vad är fordringarna för en frispistol? 2) Hur stor är 10:an på tävlingstavlan som används? **Två skytteintresserade**

Svar: 1) Vid skjutningen får användas pistol eller revolver av kal. 22 (5,6 mm) av vilket slag som helst under förutsättning att den är kontrollerad ur säkerhetssynpunkt samt ej försedd med optiska siktmedel. Kolven får inte vara förlängd så att den kan tjäna som stöd ovanför handleden. 2) Internationella tavlan mäter 50 cm i diameter och 10:an är 5 cm i diameter.

Fråga: Är gamla 87:ans revolver användbara som grovspistol? **Silvermärket**

Svar: Tyvärr finns inte ammunition till 87:an som motsvarar tidens krav. Vidare är avfyring och anslag för klumpigt på pistolen för att ge bra resultat. Vapnet är dock av så god kvalitet att det säkerligen kunde bli fullgott efter en del omändringar.

Fråga: 1) Inverkar piplängden på anslagsenergi och kulhastighet? 2) Är blindavfyringar och luftvapen lämpliga för riktig skytte träning? **Stig P.**

Svar: 1) Piplängden har givetvis sin betydelse vid ballistiska prov, speciellt då på vapen som pistol o. d. 2) Beträffande luftvapen finns numera många utmärkta träningsvapen. Omedelbart före en tävling bör man dock träna med det riktiga tävlingsvapnet så att man är samspelt med detta vid provskotten. God träning kan erhållas med blindavfyring om man inte slarvar med avfyringarna utan gör dessa som om det vore »på riktigt».

Fråga: Har hört talas om något som kallas skendödspistol. Vad är det? Är det en pistol med något slags gas? **Taxi**

Svar: Denna pistol såldes före kriget och fanns i många olika utföranden. Kalibern var 410 (12 mm). Enligt den tidens vapenkataloger skulle den åstadkomma en sorts »skendöd» under 3—4 sek, och givetvis var skottvidden endast några meter. Huruvida pistolen åstadkom denna verkan är oss inte bekant. Förmodligen är en dos nyspulver lika verksamt.

Fråga oss om bilar

Fråga: Vid vinterns första köldknäpp frös motorblocket i min Oldsmobil —39 så att en liten spricka uppstod. Kan man hålla något i motorn som tätar detta eller laga det på annat sätt? **I. H.**

Svar: Det finns en möjlighet att prova ett kemiskt »svetsmedel», exempelvis Holt's Wonder Weld. Detta medel säljs av de flesta tillbehörsfirmor. Det beror på skadans omfattning och utseende om detta medel kan hjälpa. Det tillförlitligast är vanligtvis att svetsa motorblocket.

Fråga: 1) Vad kan det bero på att kolvarna i en motor skurit med repor på kolvens mantelyta? Dessutom är höjdspelet mycket stort i ringspären. Se medsänt foto. 2) Vad skall man göra för att undvika dylika skador? **Två-takt**

Svar: 1) Möjlig orsak kan vara för dålig smörjning, vilket orsakar kraftig förlitning av ringspårsidorna. Stora spel i ringspären redan från början bidrar även till onormal förlitning. Den dåliga smörjningen kan delvis ha orsakats av bränslekondensation. Skärskadorna på mantelytorna verkar att ha uppstått genom bränslekondensation. 2) Undvik onormal körning på choke, undvik låg driftstemperatur. Använd endast olja av god kvalitet. Se till att förgasaren inte ger för fet blandning.

Fråga: Har framhjulsdreven bilar mycket större vänddiameter än bakhjulsdreven? **Vridet**

Svar: Vanligen har vändradien varit större på de framhjulsdreven bilarna beroende på att man vid konstruktionen måste ta hänsyn till drivaxelknutarnas vridningsvinkel. Det finns dock vissa undantag, exempelvis Panther —56, som har en vändradie på endast 4,5 m. Till Citroën finns i Frankrike speciella trimningsdelar som medför en minskad vändradie.

Fråga: 1) Vilka huvuddata har motorn i Fords nya amerikanska lyxvagn Mark II? 2) Vad väger vagnen och vad är dess pris? 3) Hur stor kommer produktionen att bli? 4) Huruvida växelåda har den? 5) Vad är utväxlingsförhållandena? **Ford lyx**

Svar: 1) Motorn är en V-8 med toppventiler, cylinderdiameter 101,6 mm, slaglängd 93,0 mm, cylindervolym 6,04 liter, kompressionsförhållande 9:1, effekt finns inte exakt angiven, men kan uppskattas till ca 280—300 hk. 2) Vikt ca 2.270 kg. Pris ca 10.000 dollar. 3) Den årliga produktionen är preliminärt bestämd till 3.000—4.000 vagnar. 4—5) Kraftöverföringen består av en momentomvandlare och en automatväxellåda med tre hastigheter framåt. De olika utväxlingarna är 2,4:1, 1,467:1 och 1,0:1 framåt och 2,0:1 bakåt. Växelväljaren är inte av knapptyp som i år är sista modet.

Fråga: Vad kostar de enkla modellerna av a. Ford, b. Chevrolet, c. Plymouth och d. Hudson i dollar i Amerika? **Dollarpris**

Svar: a. 6-cyl. 4-dörrars Sedan 1.699 \$, b. 6-cyl. 4-dörrars Sedan 1.575 \$, c. 6-cyl. 4-dörrars Sedan 1.682 \$ och d. Hornet 4-dörrars Sedan 6 cyl. 2.351 \$.

Har Ni bilteknik som hobby — eller är det Ert yrke?

Tekno's

Brink Verk 15

HANDBÖCKER FÖR BILREPARATÖRER

har man lyckats presentera i en så praktisk och överskådlig form, att även de som saknar speciell teoretisk underbyggnad kan förvärva ingående kunskaper inom detta område. Man kommer att upptäcka, att långdragna och besvärliga tillvägagångssätt, som man tidigare har använt, kan utbytas mot snillrika och snabbare metoder.

Utdrag ur innehållet:

CHASSIREPARATIONER

Chassiets konstruktion och arbetssätt — Kopplingar — Växellådor — Kardanknutar och -axlar — Bakaxelväxlar och differentialer — Bakaxlar — Svansmotor drivning — Framhjul drivning — Fyrhjul drivning — Styrning och framhjulsupphängningar — Fjädring — Bromsar — Ramar och karosserier — Elektrisk utrustning — Smörjteknik — Diverse — Tabeller (1040 sidor.)

DIESELMOTORER FÖR BILAR

Dieselmotorer i allmänhet — Dieselmotortyper — Dieselmotorfabrikat, tabeller — Bränsle för dieselmotorer — Insprutningspumpar — Matarpumpar — Bränslefilter — Insprutningsventiler (spridare) — Provning av insprutningspumpar och -ventiler — Start av dieselmotorer — Tändspiraler (glödtändstift) — Kylsystem — Smörjning och oljefilter — Lager — Transmissionskedjor — Cylinderfoder — Luftrenare — Inkörning och provning — Tabeller. (680 sidor.)

FÖRGASARMOTORER FÖR BILAR

Grunddragen av förgasarmotorns konstruktion och arbetssätt — Provkörning och undersökning — Förberedande arbeten före motorrenovering och andra större reparationer — Cylinderarbeten — Ventilmekanismen — Ventilmekanismen — Bränslesystemet — Smörjsystemet — Elektriska systemet — Monteringsanvisningar — Felsökning — Speciella beskrivningar och reparationsanvisningar för olika bilmodeller. — Tabeller. (800 sidor.)

ELEKTROTEKNIK FÖR BILAR

Electricitetslärans grunder — Bilens elektriska system — Generatorn — Reläer — Ström- och spänningsregulatorer — Batteriet — Startmotorn — Tändsystemet — Belysningsanordningar — Diverse elektrisk utrustning — Bilradio — Deselektrisk utrustning — Bilelektrisk provningsutrustning — Felsökning — Kopplings-scheman för olika bilmodeller — Tabeller och specifikationer. (C:a 700 sidor.)

Då det är ett önskemål, att Tekno's handböcker för bilreparatörer skall vara så kompletta och up to date som överhuvudtaget möjligt, utges i samband med denna serie en *Supplementbok*, som kommer att innehålla alla nyheter av intresse och som år för år kommer att kompletteras. På detta sätt får köparen

ett uppslagsverk som aldrig föråldras

utan ständigt hålls aktuellt och städse blir mera värdefullt.

Tekno's

handböcker för bilreparatörer

är inbundna i prima konstläder och omfattar över 3300 sidor koncentrerat vetande med inte mindre än 1605 instruktiva bilder. Dessutom innehåller verken praktiska formler, utförliga felsökningsscheman, fullständiga serviceinstruktioner samt ett stort antal värdefulla tabeller, som för yrkesmannen måste vara till ovärderlig nytta att ständigt ha till hands.

(Beställningssedeln kan insändas i öppet kuvert för 10 öre.)

Till ..... bokhandeln
eller Teknografiska Institutet, Stockholm 20.

Undertecknad beställer härmed

☐ Chassireparationer	28:—
☐ Dieselmotorer för bilar	44:—
☐ Förgasarmotorer för bilar	46:—
☐ Elektroteknik för bilar	56:—
☐ Supplementbok	24:—

Sätt ett kryss vid de böcker som önskas!

Betalningsvillkor:

☐ Kontant vid leverans.
☐ Hälften vid leverans och hälften pr 30 dagar.
☐ 1/4 vid leverans och resten uppdelat i 3 lika stora månatliga inbetalningar
☐ vid best av 2 böcker 20:— vid lev. och 15:— kr. pr mån.
☐ vid best. av 3—5 böcker 30:— vid lev. o. 20:— kr. pr mån.

Plus porto. Äganderättsförbehåll.

SÄTT X VID DET ÖNSKADE.

Namn .....

Adress ..... TV 5-56